

dr. Vitalie JITARIUC
dr., conf. univ. Vitalie Rusu

TACTICA CRIMINALISTICĂ

Suport de curs în scheme

CHIȘINĂU 2024

CZU 343.98(075.8)

J 63

*Aprobat spre publicare de către Senatul Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul,
hotărârea Senatului nr. 10/06 din 21 martie 2024*

Recenzenți:

Tatiana VIZDOGA, dr., conf. univ., Facultatea de Drept. Universitatea de Stat din Moldova.

Nicoleta-Elena HEGHEȘ, dr., prof. univ., Facultatea de Științe Juridice și Administrative, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București. Cercetător științific gr. II, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române. Vicepreședinte al Asociației Criminaliștilor din România.

Maria-Georgeta STOIAN, dr., profesor asociat, Facultatea de Drept, Universitatea „Titu Maiorescu” din București. Expert autorizat. Secretar general al Asociației Criminaliștilor din România.

Concepție grafică & design:

Ruslan CONDRAT

ISBN 978-9975-180-83-2

CUPRINS

ABREVIERI.....	4
PRELIMINARII.....	5
TEMA 1. NOȚIUNI GENERALE PRIVIND TACTICA CRIMINALISTICĂ.....	7
TEMA 2. PLANIFICAREA URMĂRIII PENALE ȘI ELABORAREA VERSIUNILOR.....	21
TEMA 3. TACTICA EFECTUĂRII CERCETĂRII LA FAȚA LOCULUI.....	36
TEMA 4. TACTICA EXPERIMENTULUI.....	47
TEMA 5. TACTICA PERCHEZIȚIEI ȘI A RIDICĂRII DE OBIECTE ȘI DOCUMENTE.....	51
TEMA 6. TACTICA AUDIERII ȘI CONFRUNTĂRII.....	58
TEMA 7. TACTICA PREZENTĂRII SPRE RECUNOAȘTERE.....	67
TEMA 8. TACTICA VERIFICĂRII DECLARAȚIILOR LA FAȚA LOCULUI.....	69
TEMA 9. TACTICA DISPUNERII ȘI EFECTUĂRII EXPERTIZEI JUDICIARE.....	71
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	77

ABREVIERI

Ed.	–	editură
etc.	–	et caetera
et. al.	–	Et Alia și alții
Op. cit.	–	operă citată
p.	–	pagină
pp.	–	pagini
ș.a.	–	și altele
vol.	–	volum
c.	–	страница/pagină

PRELIMINARII

Reprezentanții organelor de drept trebuie să dețină cunoștințe corespunzătoare privind modelul și particularitățile potențialului comportament al infractorilor până la reținerea lor, în procesul reținerii și ulterior, pe parcursul cercetărilor; să determine corect categoria și caracterul acțiunilor de urmărire penală în diferite situații; să înfrângă rezistența opusă de făptuitori; să contacteze iscusit și productiv cu infractorii și cu alte persoane care s-au pomenit în vizorul organelor de drept în diferite situații de urmărire penală. Or, toate aceste momente ne vorbesc despre componenta tactică a activității practice a organelor de drept, cunoscută în criminalistică sub denumirea de „tactica criminalistică”.

În criminalistică, termenul „tactica” este folosit în sens figurat, condiționat, pentru desemnarea acelei părți a științei criminalisticii care studiază esența și arta organizării activității de urmărire penală – domeniu specific al activității juridice, care cuprinde activitatea reglementată de lege a persoanelor și organelor special împuternicite în privința prevenirii, cercetării și descoperirii infracțiunilor. Conținutul acestui tip de activitate include mai multe componente: normative, organizatorice, psihologice, logice, empirice, precum și alte aspecte legate de munca în cadrul cercetării și descoperirii faptelor infracționale.

În procesul dezvoltării criminalisticii, compartimentul tactic al acesteia a avut un rol pozitiv, deși prevederile științifice și recomandările practice ale acestuia nu au acoperit întotdeauna, la nivel corespunzător, cerințele de cercetare a faptelor infracționale.

La momentul de față, tactica criminalistică în calitate de sistem general de investigare a faptelor infracționale ocupă un loc central în sistemul criminalisticii. În cadrul lucrărilor de specialitate și a cercetărilor științifice, opinia privind rolul tacticii criminalistice în calitate de sistem specific de recomandări privind raționalitatea unor anumite procedee de investigare a faptelor infracționale are, actualmente, o importanță predominantă. Recomandările tactice, la rândul său, reprezintă anumite „sfaturi eficiente” privind identificarea modalităților optime de realizare a metodelor și mijloacelor de cercetare, în diferite situații specifice, legate de investigarea și descoperirea diferitor fapte infracționale.

Activitatea de cercetare și descoperire a infracțiunilor presupune soluționarea unor sarcini cognitive și de căutare complexe în procesul colectării probelor și a informațiilor relevante din punct de vedere criminalistic. Soluționarea acestor sarcini pune în evidență lipsa unor condiții confortabile, o împotrivire vehementă din partea făptuitorilor și a altor persoane care nu sunt cointeresate în descoperirea faptelor infracționale.

Sarcina de bază a tacticii criminalistice, în calitate sa de compartiment specific al acestui domeniu de cunoaștere, se axează pe

organizarea și efectuarea eficientă a acțiunilor de urmărire penală și interacțiunea corespunzătoare a participanților la aceste acțiuni în cadrul activității de cercetare și descoperire a infracțiunilor. Tactica criminalistică este organic legată cu tehnica și metodică criminalistică privind investigarea anumitor categorii de infracțiuni, ea servind, în afară de aceasta, și în calitate de element de legătură a acestor două componente ale criminalisticii.

În ultima perioadă de timp, în cadrul criminalisticii au fost dezvoltate și cercetate mai multe domenii de interes pentru cercetarea și descoperirea infracțiunilor: eficientizarea acțiunilor de urmărire penală; specificul și categoriile situațiilor de urmărire penală etc. Cercetarea acestor domenii, desigur, a exercitat o influență pozitivă asupra optimizării realizării recomandărilor științei criminalisticii. Și totuși, mai multe chestiuni referitoare la dezvoltarea sistemului de acțiuni de urmărire penală și criteriile de materializare a lor au rămas în urmă, fiind cercetate insuficient. Or, procesul de globalizare a dreptului caracteristic pentru timpurile noastre, răspândirea tot mai largă a infracțiunilor transnaționale, caracterul deschis al societății contemporane etc., fac posibilă și necesară efectuarea de cercetări comparative în diferite domenii ale științelor juridice, inclusiv și în cel al tacticii criminalistice, fapt care poate contribui la dezvoltarea de mai departe a acesteia.

Necesitatea unor investigații științifice suplimentare a compartimentului tacticii criminalistice este determinată și de faptul că, din motive de revizuire și perfecționare a prevederilor legii procesual-penale, aspectele privind elaborarea și folosirea de către organele de drept a unor noi procedee și metode în sistemul acțiunilor de urmărire penală capătă o nouă valență, valoare, importanță, regăsindu-se, respectiv, și în viziunea oamenilor de știință din domeniul criminalisticii. Or, în legătură cu acest fapt, este absolut rațional și justificat ca, la momentul de față, o atenție deosebită să fie acordată diferitor aspecte de ordin teoretico-practic caracteristice pentru compartimentul tacticii criminalistice.

În acest context, acest **suport de curs în scheme** la compartimentul Tactica criminalistică, vine să pună la dispoziția celor interesați informații relevante în materia tacticii criminalistice. Lucrarea conține o analiză minuțioasă a tacticii criminalistice în calitate de compartiment al științei criminalisticii sub formă de scheme. În lucrare sunt prezentate în scheme chestiunile de bază ale tacticii criminalistice (noțiunea, sarcinile, clasificarea), aspectele referitoare la înaintarea și verificarea versiunilor de urmărire penală, la planificarea urmăririi penale, precum și recomandările tactice privind efectuarea acțiunilor de urmărire penală.

TEMA 1. NOȚIUNI GENERALE PRIVIND TACTICA CRIMINALISTICĂ

Criminalistica este știința juridică, cu caracter autonom și unitar, care studiază, elaborează și folosește metode și mijloace tehnico-științifice, procedee tactice și metodice destinate descoperirii și cercetării infracțiunilor, identificării făptuitorilor și prevenirii faptelor antisociale¹.

La rândul său sistemul criminalisticii este structurat în compartimente distincte, caracterizate de metodele, mijloacele și procedeele specifice utilizate în îndeplinirea sarcinilor fundamentale ale acestei științe².

Unul din aceste compartimente fiind *tactica criminalistică*, care ca parte integrantă a științei criminalistice³ reprezintă un sistem de teze științifice și recomandări elaborate în baza acestora, privind organizarea și planificarea urmăririi penale, determinarea comportamentului persoanelor antrenate în probatoriul procesual-penal și a procedeele⁴ concrete ale acțiunilor de urmărire penală, orientate spre colectarea și examinarea probelor, spre stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea infracțiunii⁵.

Conceptul de „tactică” este vast și amplu, fiind aplicat pe larg în multe domenii ale vieții. Pentru prima dată, noțiunea de „tactică”⁶ și-a făcut apariția în doctrina militară, cunoscând o dezvoltare unilaterală dictată de starea de luptă armată, în care părțile urmăreau obiectivul nimicirii inamicului și păstrării propriilor forțe⁷.

În știința criminalisticii, conform opiniei autorului Vasiliev A., termenul de „tactică”, este utilizat cu semnificația de metode și pro-

---

1 Aionoiaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. *Tratat de tactica criminalistica*. ed. a II-a. Ed. Carpați. Craiova, 1992, p. 9.

2 Gheorghită M. *Tratat de criminalistică*. F.E.-P. Tipografia Centrală. Chișinău, 2017, p. 22.

3 Conform Dicționarului de Criminalistică, tactica criminalistică, ca parte integrantă a științei criminalistice, este constituită dintr-un sistem de metode și procedee specifice, bazate pe dispozițiile legii procesual-penale și pe experiența pozitivă generalizată a organelor de urmărire penală, pe folosirea logicii și psihologiei judiciare, precum și a altor științe aplicate pentru prevenirea, descoperirea și cercetarea infracțiunilor în scopul obținerii de rezultate optime cu cheltuieli minime de efort, mijloace și timp. A se vedea Anghelescu I. Dan N., Constantin I. R., et. al. *Dicționar de criminalistică*. Ed. științifică și enciclopedică. București, 1984, p. 196.

4 Tactica criminalistică pune la dispoziția organelor de urmărire penală, judecătorești și speciale de investigație un bogat ansamblu de procedee criminalistice eficiente întru stabilirea adevărului pe cauzele cercetate. A se vedea Gheorghită M. *Tratat de criminalistică*. F.E.-P. Tipografia Centrală. Chișinău, 2017, p. 23.

5 Jitariuc V. *Tactica acțiunilor de urmărire penală: Noțiune, Conținut, Sistem*. În: Revista Română de criminalistică, nr. 2. București, 2022, p. 131.

6 Conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, tactica este o parte componentă a artei militare care se ocupă cu studiul, organizarea, pregătirea și ducerea luptei pentru a îndeplini cu maximum de eficacitate scopurile fixate. A se vedea <https://dexonline.ro/definitie/emfaz%C4%83>, accesat la 11.03.2024.

7 Rusu V., Gavajuc S. *Reflecții de ordin doctrinar privind bazele tactice ale activității speciale de investigații*. În: Studii și cercetări juridice: Culegere de lucrări științifice de specialitate. Partea 2. Chișinău, 2020, p. 166.

cedee a căror aplicare în condițiile dificile ale activităților cu caracter conflictual asigură obținerea rezultatelor scontate iar domeniile care se concentrează pe elaborarea și dezvoltarea acestor metode și procedee poartă denumirea de „științe tactice”⁸.

Unii autori atenționează că oportunitatea utilizării acestui termen în criminalistică poate ridica semne de întrebare. Totuși existența elementelor precum planificare, noțiuni generale cu privire la organizare, procedee de realizare efectivă a diferitor operațiuni caracteristice acțiunilor de urmărire penală, operațiunilor și combinațiilor tactice, elaborate în cadrul tacticii criminalistice, justifică utilizarea acestui termen⁹.

În opinia autorului Doraș S., tactica criminalistică este un ansamblu de teze științifice, metode și procedee specifice destinate organizării și guvernării anchetei penale, pregătirii și desfășurării în condiții optime a activităților de urmărire penală în vederea constatării la timp și cu certitudine a faptelor ce constituie infracțiuni, identificării făptuitorilor și determinării împrejurărilor în care s-a activat¹⁰. În același sens, conform aprecierilor autorului Stancu Em., tactica criminalistică reprezintă un domeniu ce cuprinde un ansamblu de procedee și reguli specifice, concepute pentru a ghida desfășurarea unor acte de procedură sau activități procedurale, începând chiar de la momentul efectuării cercetării la fața locului¹¹.

Cercetătorul Coldin V., definește tactica criminalistică ca fiind un compartiment al criminalisticii, alcătuit dintr-un sistem de indicații teoretice și recomandări practice în ceea ce privește organizarea și planificarea cercetării infracțiunilor. Scopul fiind de a determina linia optimă de comportament pentru persoanele care desfășoară cercetarea, având în vedere normele și principiile procesului penal, precum și interacțiunile și relațiile implicate în procesul de investigare. Tactica criminalistică concentrându-se pe utilizarea metodelor științifice și tehnice pentru a identifica și analiza probele relevante, cu scopul de a rezolva cazurile penale în mod eficient și corect¹². Or, în opera de tragere la răspundere penală a persoanelor care au comis infracțiuni, procesul penal definește cadrul, limitele în care se pot deplasa organele judiciare, iar criminalistica - modalitățile efective de obținere a datelor necesare decelării stării de fapt și, în final, dovedirii comiterii infracțiunilor sub toate cerințele sale legate de subiecți, obiect și conținut constitutive¹³.

Deci, din definițiile enunțate rezultă două probleme esențiale ale tacticii criminalistice¹⁴: cea a metodelor de organizare și conducere a activității de urmărire penală și cea a procedeelelor de pregătire și desfășurare a activităților procedurale de colectare și utilizare a probelor necesare dovedirii faptei penale și vinovăției celor care au comis-o.

În cadrul tacticii criminalistice, se disting două părți componente ale acesteia¹⁵: *generală și specială*.

8 Васильев А. *Следственная тактика*. Изд. Юрид. лит. Москва, 1976, с. 30.

9 Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Curs Universitar. Ed. Cartea Militară. Chișinău, 2020, p. 10.

10 Doraș S. *Criminalistica*. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011, p. 266.

11 Stancu Em. *Criminalistica*, vol. II. Ed. Actami, București, 1999, p. 27.

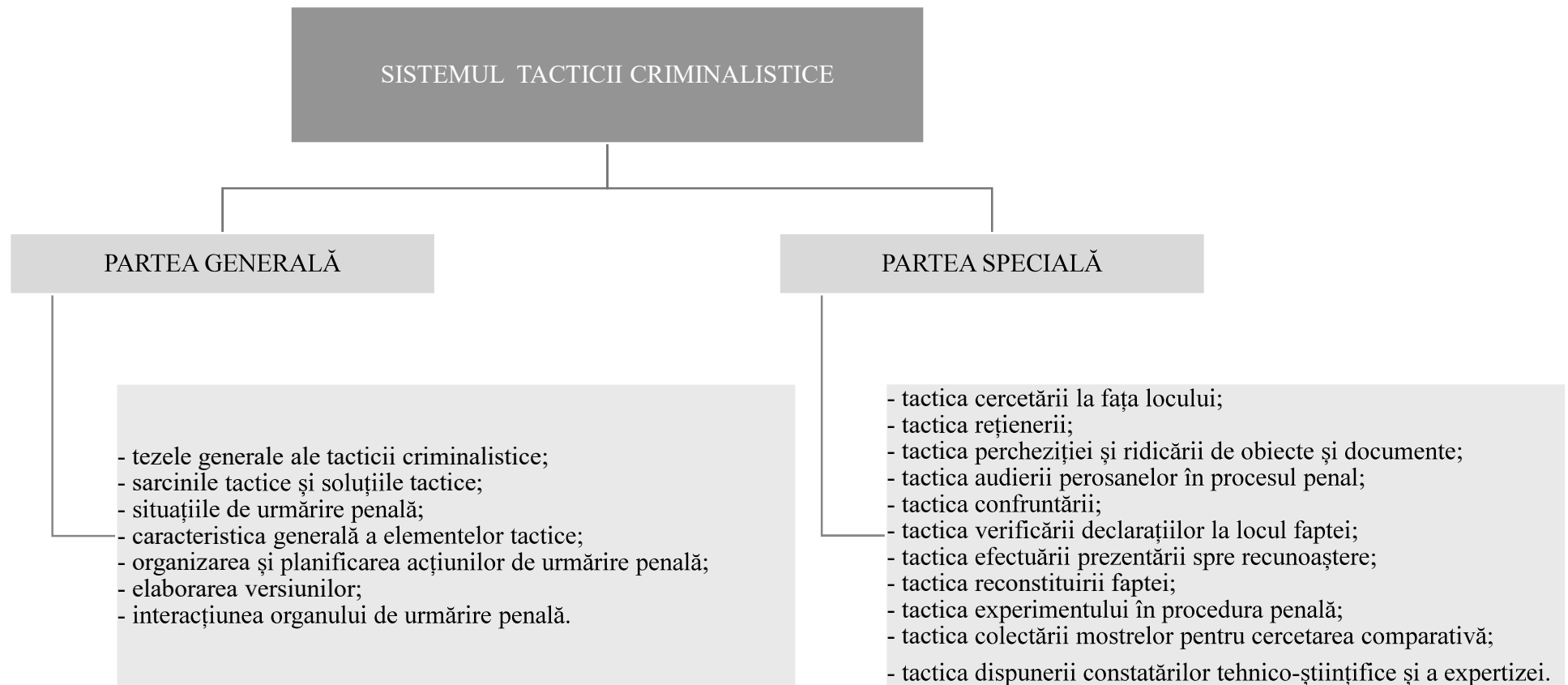
12 Яблоков Н. П. *Криминалистика*. Учебник для вузов. Изд. БЕК. Москва, 1997, с. 362.

13 Stancu Em., Manea T. *Tactică criminalistică (I)*. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017, p. 5.

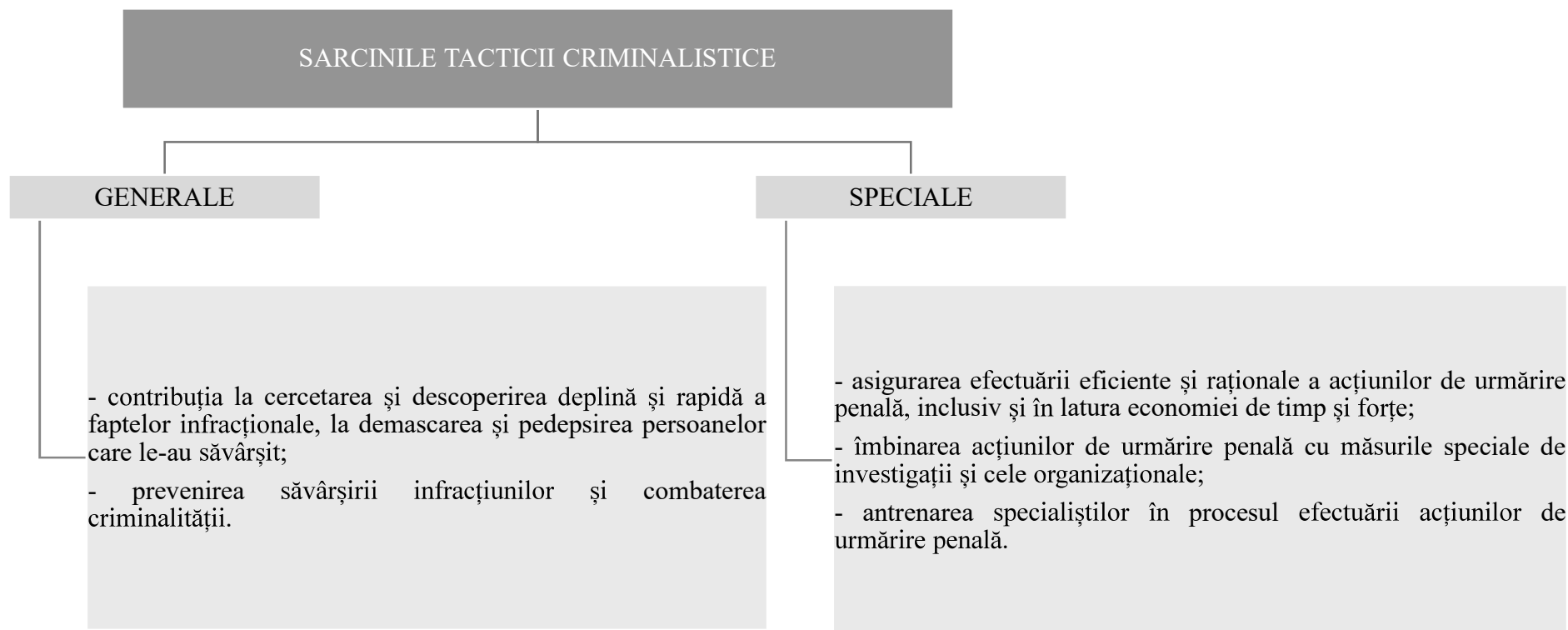
14 A se vedea și Aionițoaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 10.

15 Aionițoaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 10; Герасимов И., Драпкин Л., *Общие вопросы криминалистической тактики // Криминалистика*, Москва, 1994, с. 223; Васильев В. *Криминалистика // Следственная тактика (общие положения)*. Изд. Моск. ун-та. Москва, 1971, с. 253; Doraș S. Op. cit., p. 267; Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., p. 12.

Schema nr. 1 – Sistemul tacticii criminalistice

Schema nr. 2 – Sarcinile tacticii criminalistice

Realizarea eficientă a sarcinilor în cadrul cercetării infracțiunilor reclama din partea organelor de urmărire penală și a celor care îndeplinesc măsurile speciale de investigații nu numai respectarea strictă și fermă a ordinii, stabilite de legea de procedură penală, ci și o înaltă măiestrie tactică, aplicarea pricepută a recomandărilor fundamentale științifice¹⁶.

Tezele tactice generale, elaborate de tactica criminalistică, constituie niște recomandări cu caracter general, întemeiate științific, conform cărora trebuie să acționeze organele de urmărire penală și lucrătorul operativ în procesul cercetărilor preliminare ale infracțiunilor cu scopul de a asigura eficacitatea descoperirii infractorului. Ele se pot referi la întreaga activitate a organelor de urmărire, la anumite direcții ale acesteia, la unele acțiuni de urmărire penală sau de investigație operativă. Exemple de astfel de teze generale sunt, în special, recomandările despre modalitatea organizării cercetării, planificării, interacțiunii, despre necesitatea stabilirii în cursul audierii a contac-

¹⁶ Gheorghită M., Crijanovschi S. *Procedura și tactica efectuării unor acțiuni de urmărire penală*. F.E.-P Tipografia Centrală. Chișinău, 2021, p. 16.

tului psihologic cu persoana respectivă etc.¹⁷.

Această disciplină mai cuprinde recomandările tactice de efectuare a diferitelor acțiuni de urmărire penală. Totodată, tactica criminalistică conține și anumite categorii de bază, utilizate în cadrul cercetării criminalistice a infracțiunilor¹⁸. Dintre acestea fac parte: situația de urmărire penală, decizia tactică, procedeul tactic, operațiunea tactică, combinația tactică și recomandările tactico-criminalistice.

Situația de urmărire penală reprezintă starea de fapt, circumstanțele reale în care acționează organul de urmărire penală la un anumit moment al cercetării, circumstanțele ce determină o anumită ordine și mod de acțiune în scopul realizării cu succes a sarcinilor trasate¹⁹.

Decizia tactică poate fi determinată drept o concluzie a ofițerului de urmărire penală cu privire la utilitatea, oportunitatea unor procedee, combinații și operații tactice, care trebuie efectuate pe cauza cercetată, luând în considerație materialele acumulate și situația de urmărire penală creată²⁰.

Procedeul tactic este o recomandare argumentată științific cu privire la ordinea și modul de acțiune a ofițerului de urmărire penală la soluționarea anumitor probleme, realizarea unor acțiuni concrete de urmărire în scopul asigurării eficacității lor cuvenite, luând în considerație particularitățile cazului penal și ale situației concrete de urmărire penală. Spre deosebire de procedeele tehnico-criminalistice, care stabilesc ordinea acțiunilor în timpul lucrului cu diverse obiecte materiale, procedeele tactice constituie recomandări vizând acțiunile în relațiile dintre oameni. Bunăoară, cum trebuie să se acționeze în timpul demascării minciunii persoanei audiate²¹; care este modalitatea organizării interacțiunii ofițerului de urmărire penală cu alte servicii (speciale de investigații, de expertiză, tehnice etc.)²².

Operațiunea tactică reprezintă o îmbinare de acțiuni de urmărire penală și măsuri speciale de investigație, unite cu un singur scop și sub o unică conducere, efectuate pentru realizarea sarcinilor de urmărire penală care nu pot fi soluționate în mod separat prin acțiunile de urmărire penală. Deci, prin operațiune tactică se înțelege un sistem de acțiuni și măsuri îndreptate. Fiecare activitate ce intră în componența operațiunii este independentă, se realizează ținând cont de prevederile legislației procesual-penale și nu poate fi schimbată cu alta fără un temei major²³.

Combinația tactică reprezintă un cumul (complex) bine aranjat de procedee conexe și interdependente, cu scop selectiv și bine

17 Gheorghiuță M. *Tezele generale ale tacticii criminalistice*. Op. cit., p. 9.

18 Gheorghiuță M., Crijanovschi S. Op. cit., p. 17; Gheorghiuță M. *Tezele generale ale tacticii criminalistice*. Op. cit., p. 9. Gheorghiuță M. *Tratat de criminalistică*. Op. cit., p. 292.

19 Gheorghiuță M. *Tratat de criminalistică*. Op. cit., p. 312.

20 Gheorghiuță M. *Tratat de criminalistică*. Op. cit., p. 292.

21 În acest sens a se vedea Butoi T., Butoi I., Butoi Al., et. al. *Analiza comportamentală din perspectiva psihologiei judiciare victimologiei și tacticii criminalistice*. Ed. ProUniversitaria. București, 2019, p. 154.

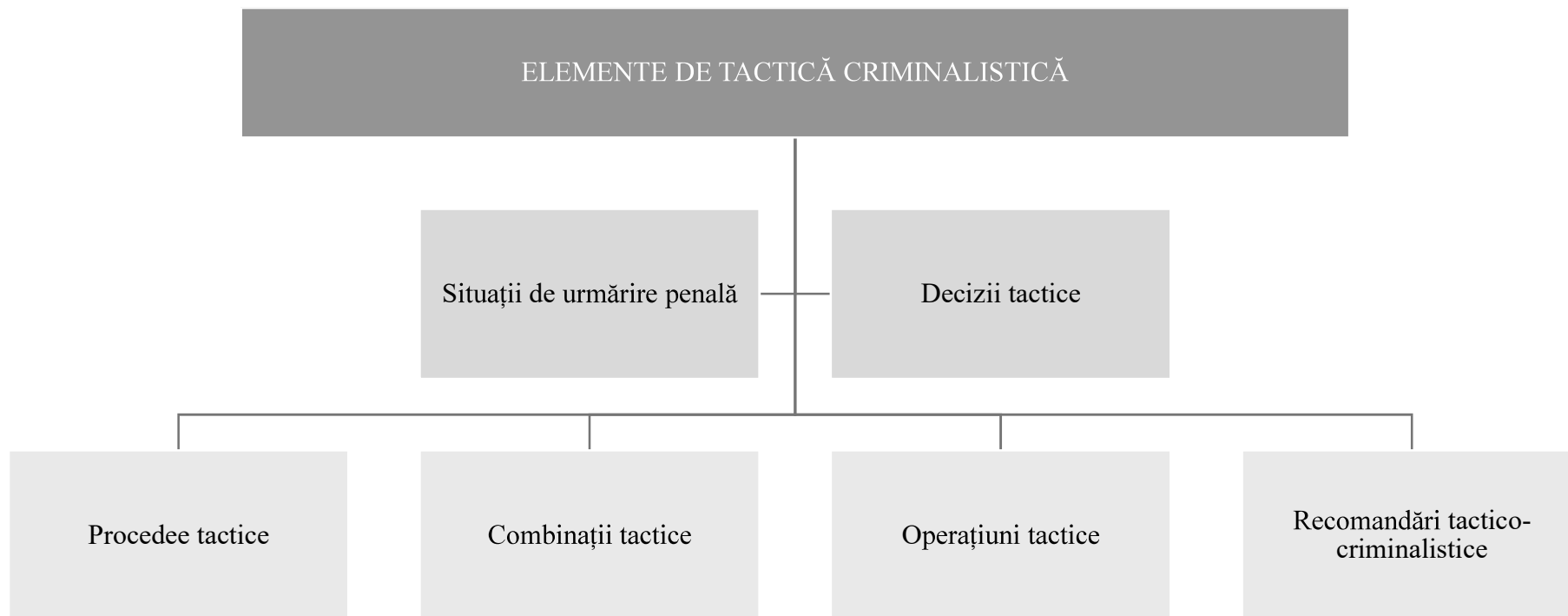
22 Gheorghiuță M., Crijanovschi S. Op. cit., p. 18.

23 Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., pp. 28-29.

determinat în procesul înfăptuirii lor”²⁴.

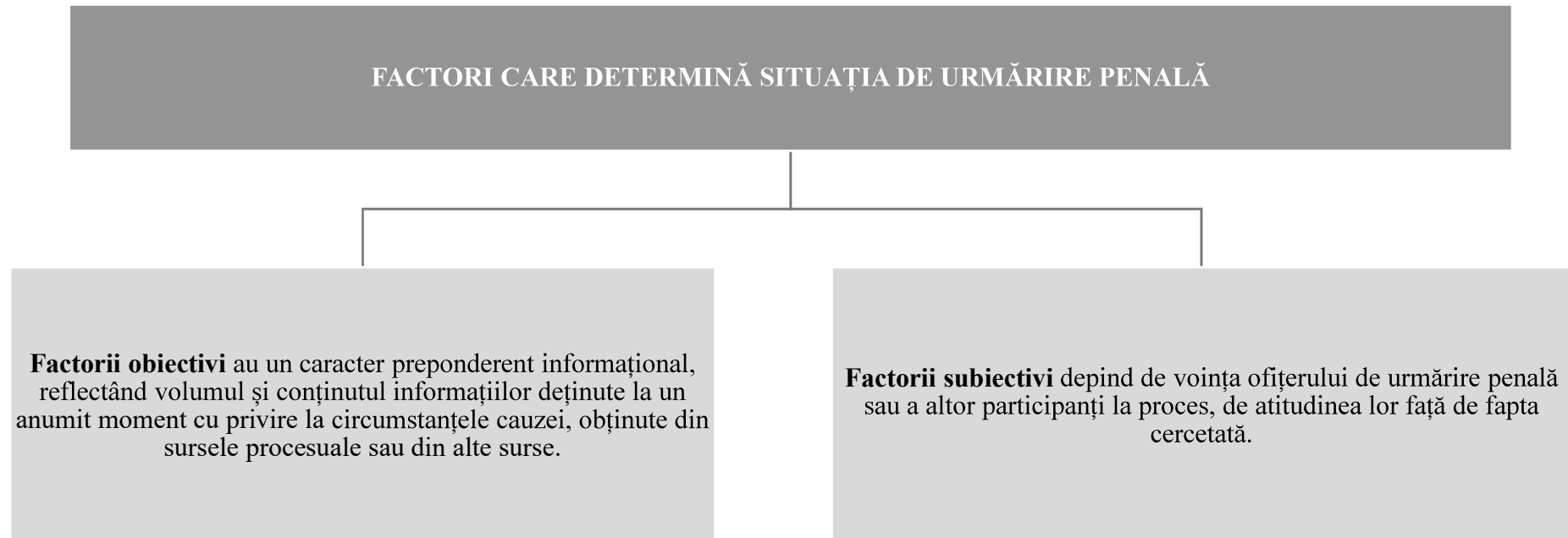
Recomandarea tactico-criminalistică reprezintă o soluție întemeiată științific și aplicată în practică cu privire la selectarea anumitor procedee tactice în activitatea de cercetare și examinare a cauzelor penale.

Schema nr. 3 – Elemente ale tacticii criminalistice

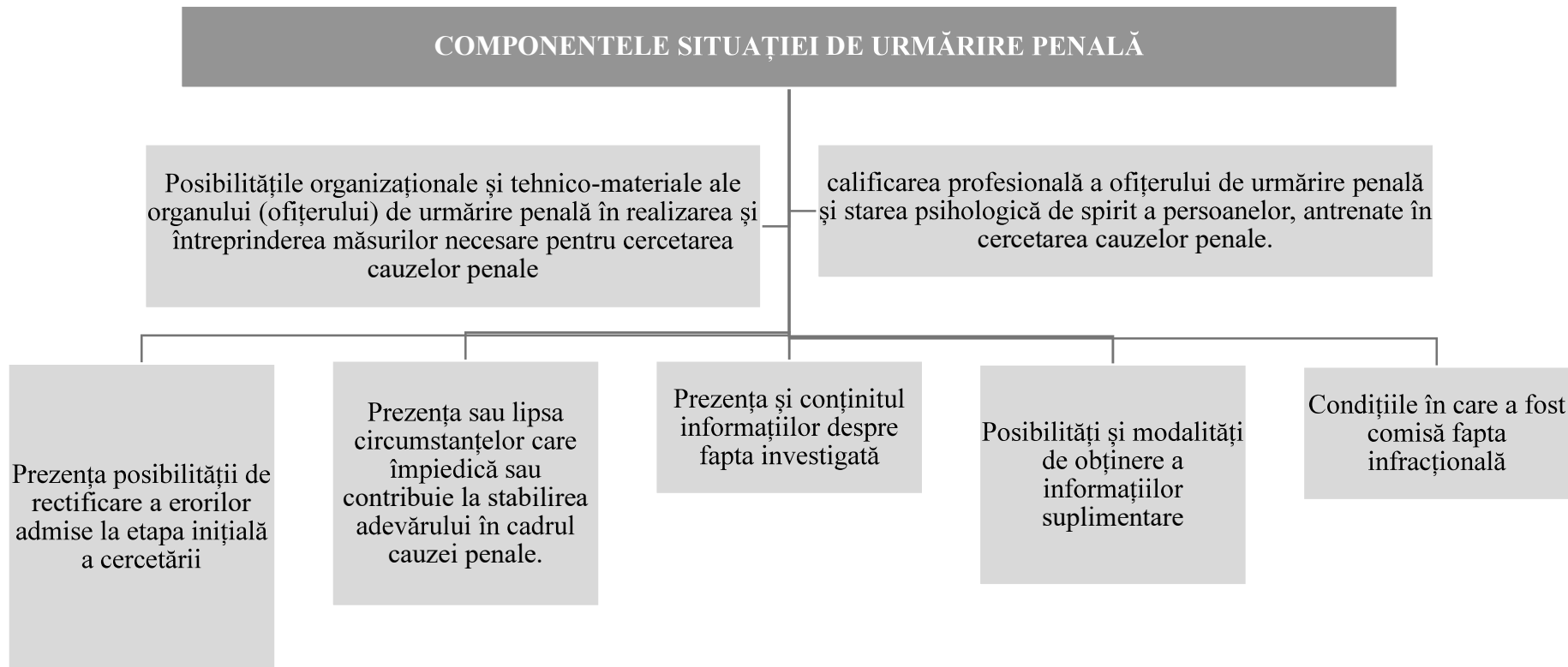

²⁴ Шепитько В.Ю. *Криминалістика: Курс лекцій*. Изд. Одиссей. Харьков, 2003, с. 138.

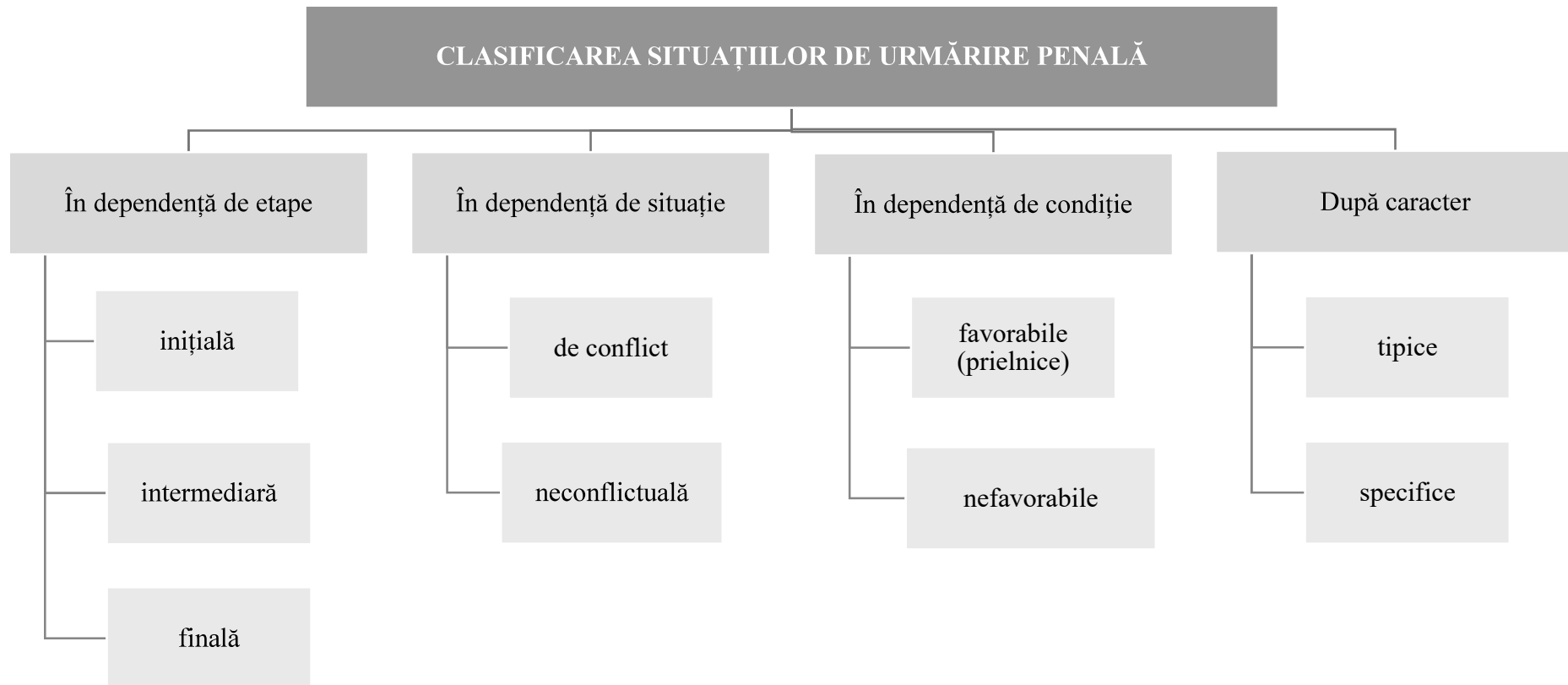
Schema nr. 4 – Factori care determină situația de urmărire penală

Schema nr. 5 – Componentele situației de urmărire penală

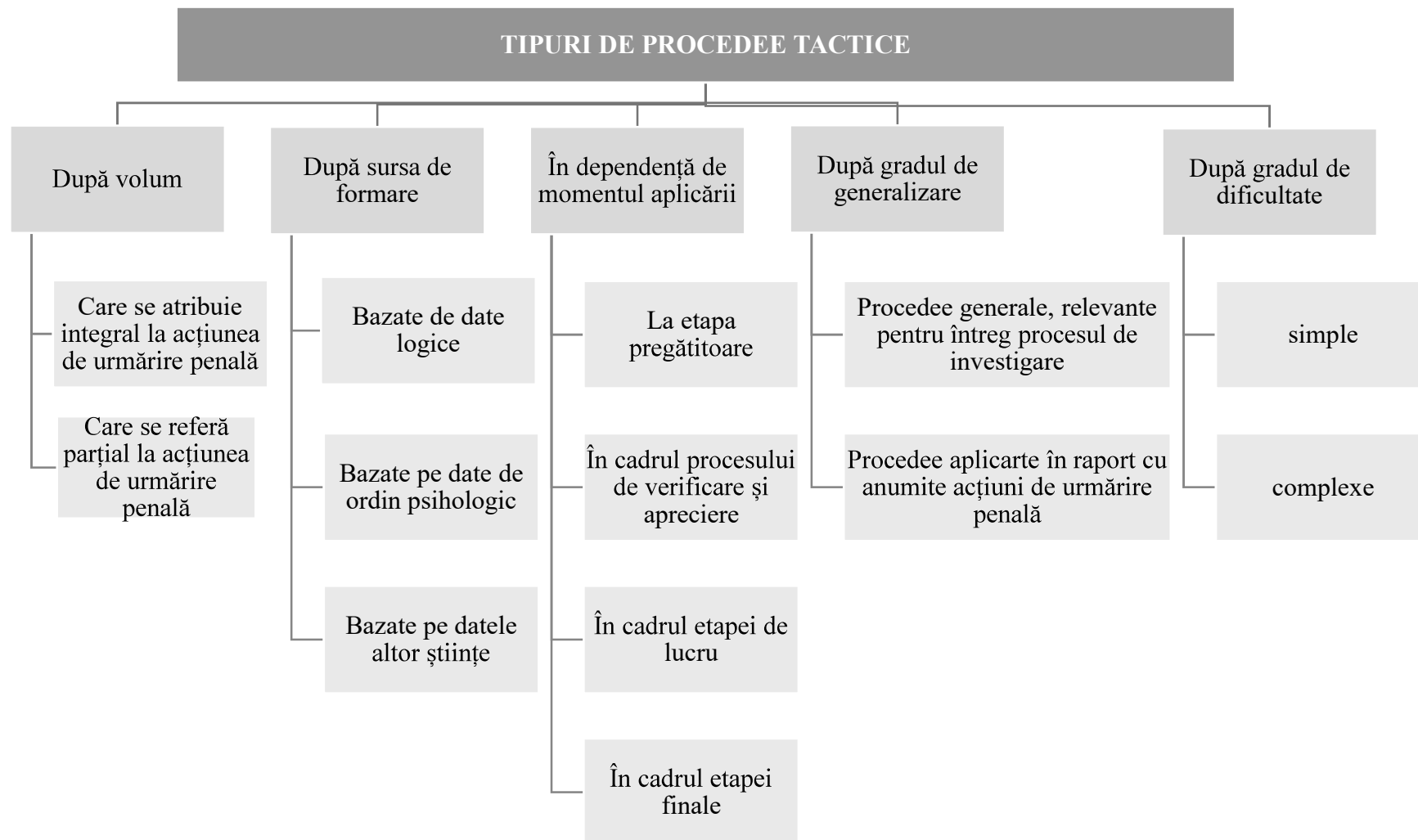
Schema nr. 6 – Clasificarea situațiilor de urmărire penală

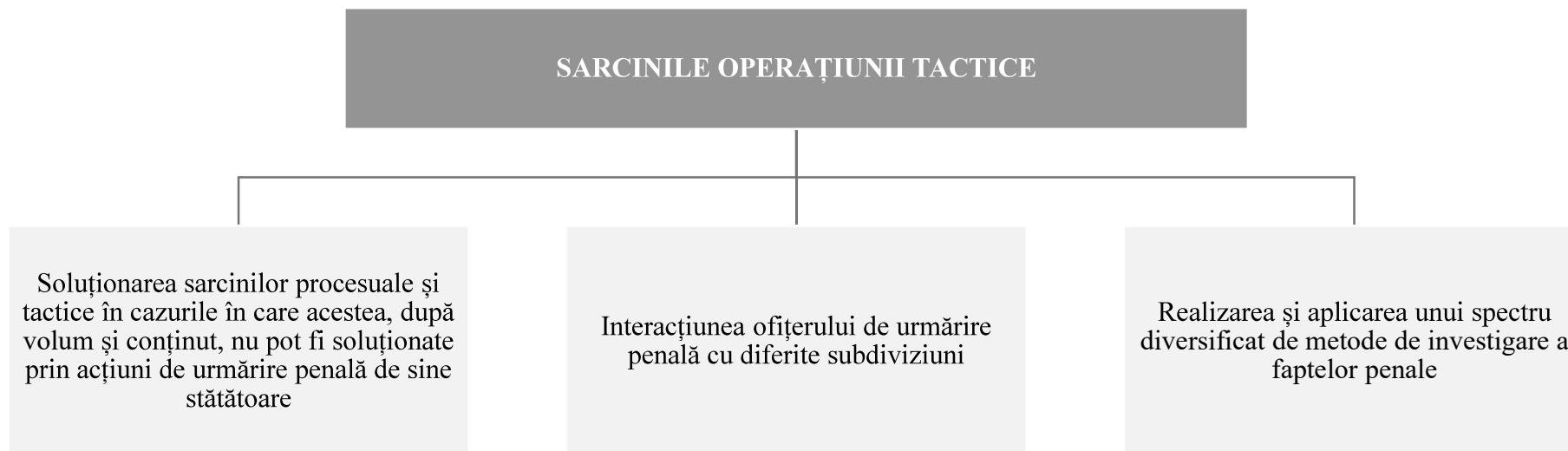
Schema nr. 7 – Principiile și cerințele admisibilității procedurii tactic

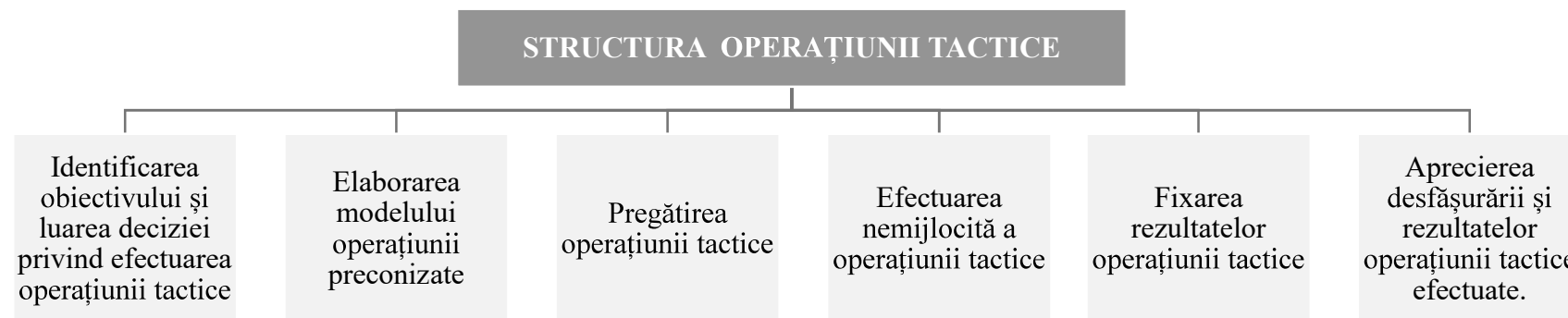

Schema nr. 8 – Tipuri de procedee tactice

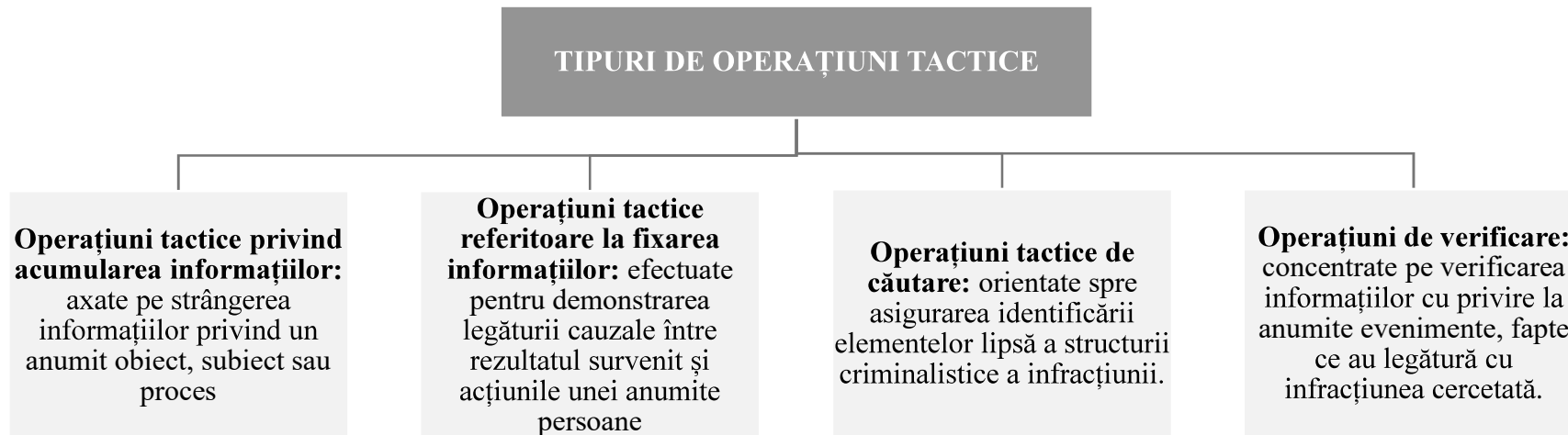
Schema nr. 9 – Sarcinile operațiunii tactice

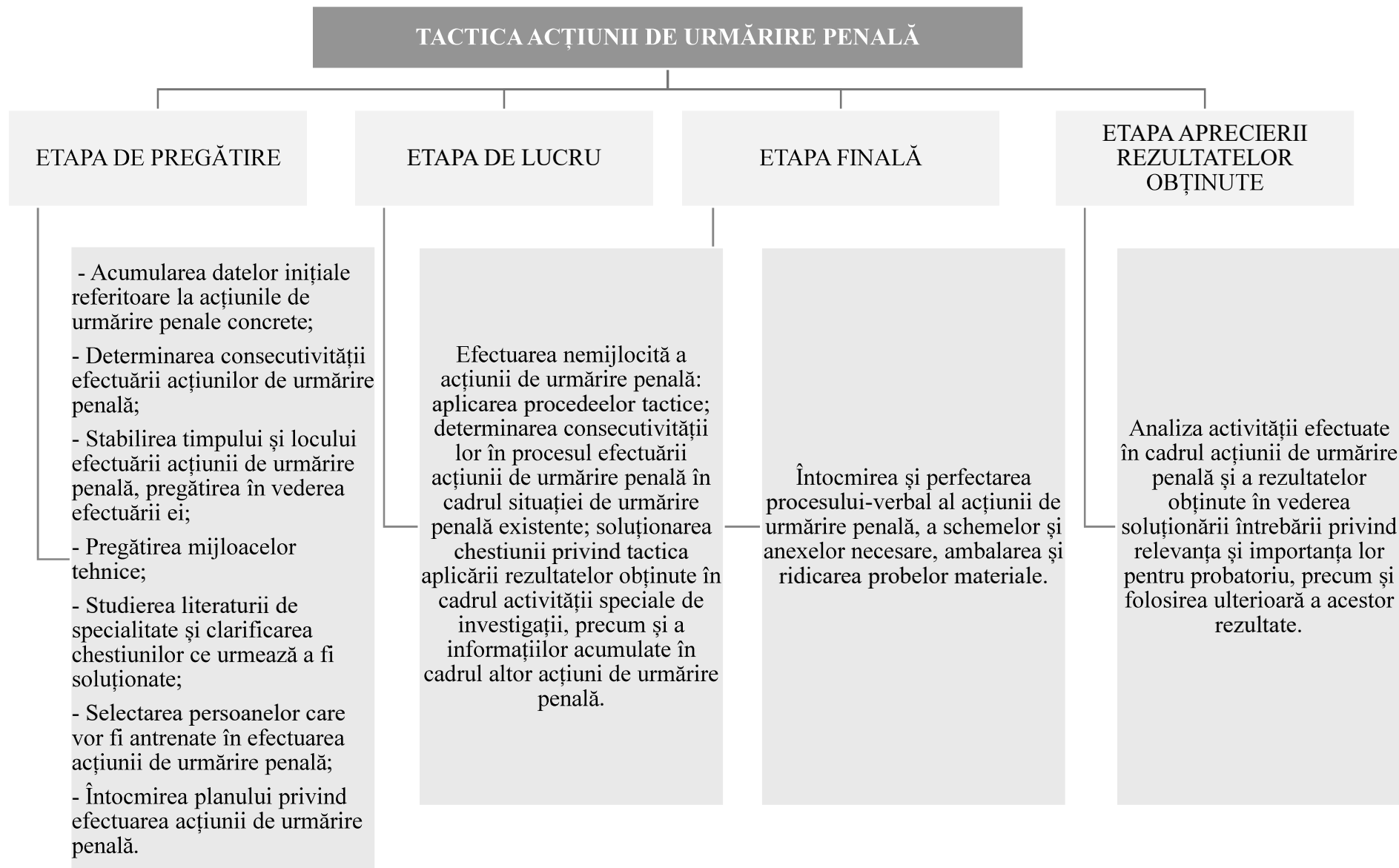
Schema nr. 10. – Structura operațiunii tactice

Schema nr. 11 – Tipuri de operațiuni tactice

Schema nr. 12 – Tactica acțiunii de urmărire penală

TEMA 2. PLANIFICAREA URMĂRIII PENALE ȘI ELABORAREA VERSIUNILOR

Planificarea cercetării penale²⁵ și organizarea acesteia au drept scop desfășurarea unei activități de calitate și corelarea tuturor măsurilor și acțiunilor întreprinse pentru verificarea împrejurărilor care au precedat, însoțit și succedat infracțiunea aflată în instrumentare²⁶.

Asigurarea respectării legalității în activitatea de urmărire penală, realizarea unei munci de calitate în acest domeniu presupun o planificare judicioasă, științific fundamentată, a tuturor acțiunilor și măsurilor ce se întreprind pentru soluționarea operativă, temeinică și completă a cauzelor penale. Or, desfășurarea planificată, în deplină cunoștință de cauză a urmăririi penale constituie, în același timp, o premisă sigură a creșterii permanente a fermității, împotriva elementelor infractoare care atentează la integritatea valorilor fundamentale ale societății noastre de drept²⁷.

Planificarea reprezintă latura cea mai importantă a organizării cercetării faptelor penale, ea asigurând efectuarea acesteia în conformitate cu cerințele legale, în mod temeinic, obiectiv și complet²⁸. Principala trăsătură a conținutului activității de planificare a urmăririi într-o cauză penală o constituie faptul că aceasta este, în primul rând, un proces complex de gândire, ce pune în evidență atât nivelul de pregătire al ofițerului de urmărire penală, cât și capacitatea lui de investigație, de analiză și sinteză a tuturor datelor, împrejurărilor și aspectelor pe care le oferă cazul ce face obiectul instrumentării²⁹.

Deci, planificarea cercetării reprezintă un proces complex de analiză a activităților care trebuie executate și a succesiunii lor logice, constituindu-se într-un ghid care conferă perspectivă și eficiență investigării³⁰.

Totodată, pe lângă faptul că planificarea se constituie într-o veritabilă activitate creativă, ea pune pregnant în evidență atât capacitatea de organizare, sistematizare și verificare în practică a datelor și faptelor rezultate până în acel moment din activitățile întreprinse, cât și experiența celui care efectuează cercetarea penală, inclusiv modul în care știe să aplice cunoștințele de drept penal, medicină legală,

---

25 Conform Dicționarului de criminalistică, planificarea urmăririi penale este definită ca: activitatea care asigură orientarea către o anumită finalitate a activității organului judiciar. A se vedea Angheliescu I. Dan N., Constantin I. R., et. al. Op. cit. pp. 149-150.

26 Bercheșan V. *Cercetarea penală. Îndrumar complet de cercetare penală*. Ed.și Tip. Icar. București, 2002, p. 89.

27 Aionoiaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 17.

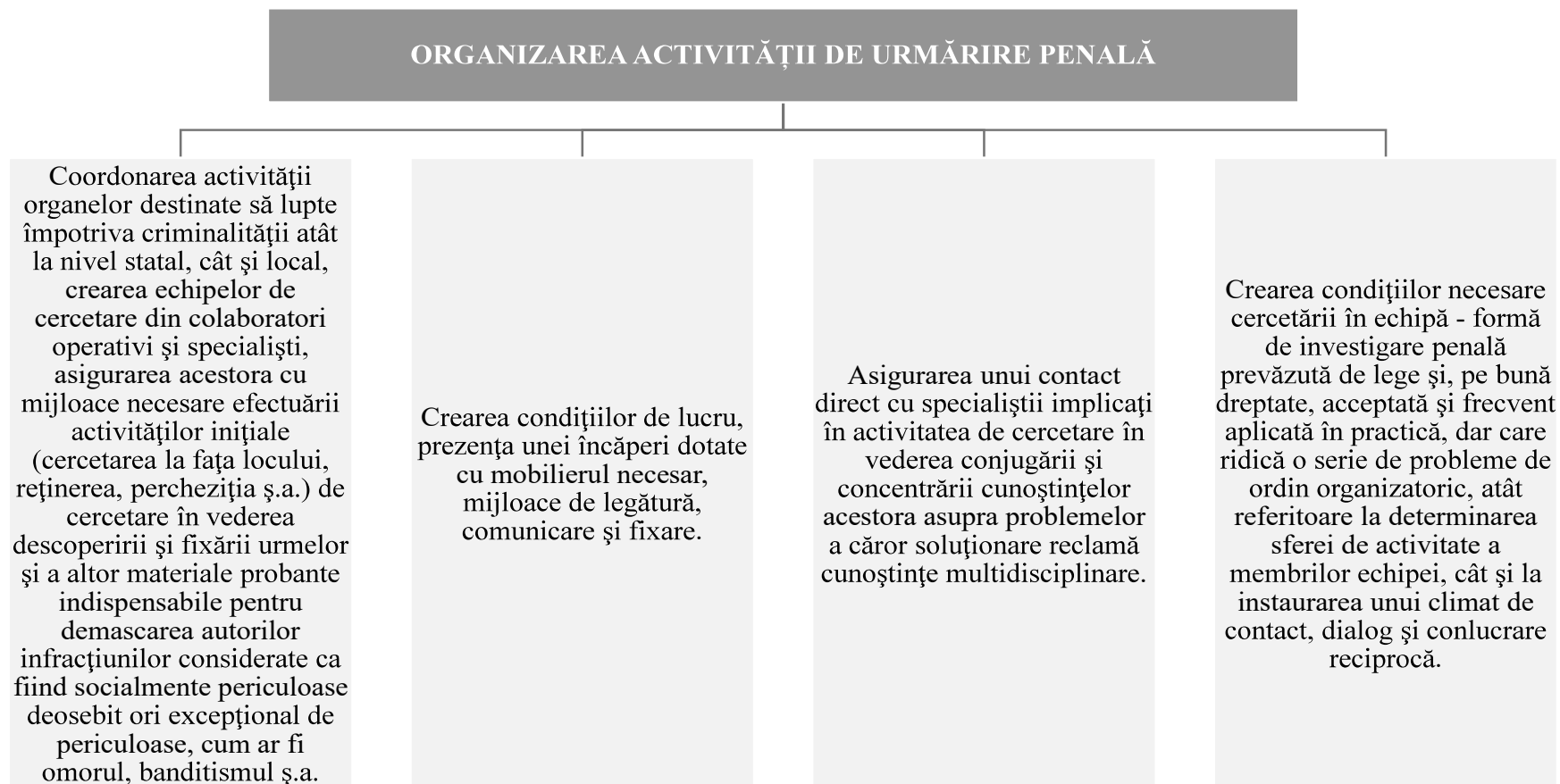
28 Doraș S. *Criminalistica*. Chișinău, 2011. Op. cit., p. 281.

29 Aionoiaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 17.

30 Cîrjan L. *Tratat de criminalistică*. Ed. PINGUIN BOOK. București, 2005, p. 490; Alămoreanu S. *Elemente de criminalistică*. Ed. Alma-mater. Cluj-Napoca, 2000, pp. 171-172; Bercheșan V. Op. cit., p. 89.

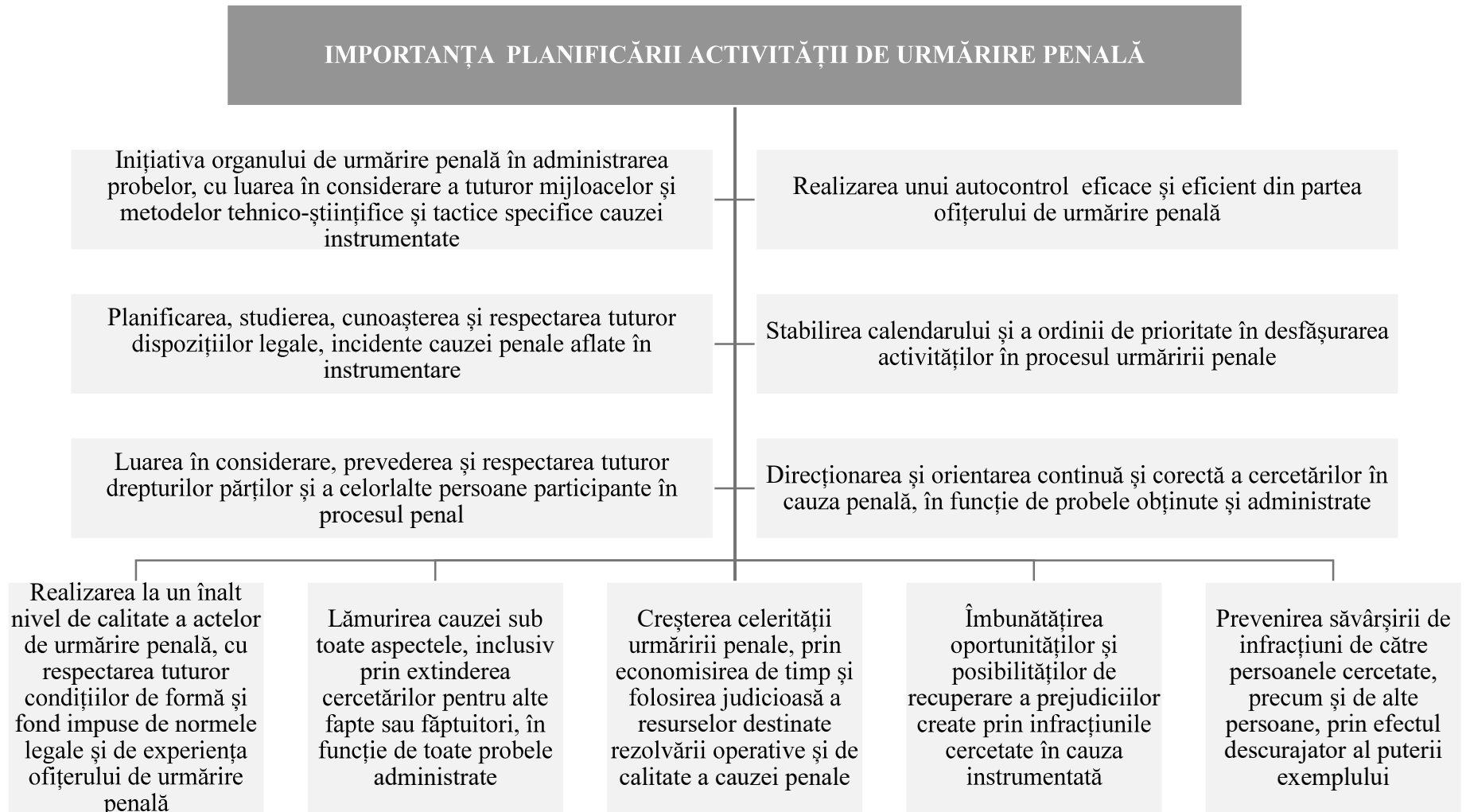
psihologie judiciară etc. și bineînțeles, cele de criminalistică³¹.

Schema nr. 1 – Organizarea activității de urmărire penală³²

31 Bercheșan V. Op. cit., p. 90; Bercheșan V. *Metodologia investigației criminalistice a omorului*. Ed. Paralela 45. Pitești. 1998, p. 242; Aionițoiaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 17.

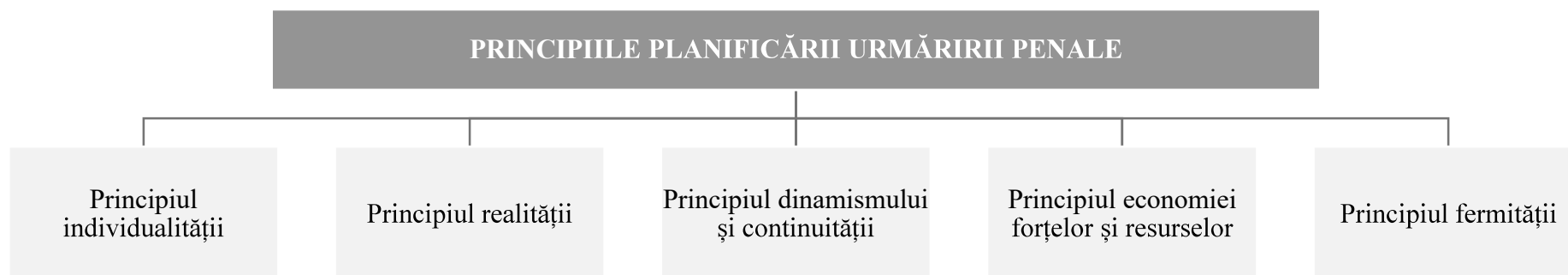
32 Пантелеев И. *Криминалистика // Организация и планирование расследования*. Изд. Юрид. лит. Москва, 1993, с. 82; Драпкин Л., Герасимов В. *Криминалистика // Организация и планирование расследования*. Изд. Высш. шк. Москва, 1994, с. 229; Михайлов А., Соловьев А., Соя-Серко Л. *Научная организация труда следователя*. Изд. Юрид. лит. Москва, 1974, с. 90; Dogaș S. *Criminalistica*. Chișinău, 2011. Op. cit., pp. 280-281; Карнеева Л.М., Галкина И.С. *Расследование преступлений группой следователей*. Изд. ВНИИ МВД СССР. Москва, 1965, с.18; Terbancea M., *Etica cercetării în echipă II Ghidul procurorului criminalist*. Timișoara, 1995, p. 144.

Schema nr. 2 - Importanța planificării activității de urmărire penală³³

³³ Golunski S.A. *Criminalistica*. Ed. Științifică. București, 1961, pp. 246-249; Cîrjan L. Loc. cit., p. 490; Bercheșan V. *Cercetarea penală. Îndrumar complet de cercetare penală*. Op. cit., p. 90; Aionîtoaie C., Bercheșan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 18; Doraș S. *Criminalistica*. Chișinău, 2011. Op. cit., p. 282; Cîrjan L. *Compendiu de Criminalistică*. Ediția a II-a. Ed. Fundației România de Măine. București, 2004, p. 248; Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., p. 40; Bercheșan V. *Metodologia investigării criminalistice a omorului*. Op. cit., p. 242; Niță N. Op. cit., p. 22; Stancu Em., Manea T. Op. cit., p. 28.

Principiile planificării activității de urmărire penală³⁴ sunt reguli specifice doar ale acestei activități și nu trebuie confundate cu principiile fundamentale ale criminalisticii, cu atât mai mult, cu cele generale ale procesului penal, deși este vorba de sisteme funcțional corelate³⁵. Astfel, organizarea trebuie să se supună regulilor fundamentale ale procesului penal cum sunt, de pildă, principiul legalității sau cel al aflării adevărului. Totodată organizarea și planificarea să se raporteze și la principiile specifice ale acestei științe, ca de exemplu, principiul identității, cel al operativității sau cel potrivit căruia orice faptă prevăzută de legea penală determină modificări materiale în mediul înconjurător³⁶. Or, principiile planificării reprezintă reguli cu caracter general, rezultat al generalizării experienței de urmărire penală, ce se întemeiază pe acele aspecte comune investigării tuturor cauzelor, care își găsesc aplicare la cercetarea oricărei pricini penale, abstracție făcând doar elementele particulare proprii fiecăreia din ele³⁷.

Schema nr. 3 – Principiile planificării urmăririi penale

34 Stancu Em. *Criminalistică*. Suport de curs. Ed. Pro Universitaria. București, 2004, pp. 112-113.

35 Doraș S. *Criminalistica*. Chișinău, 2011. Op. cit., p. 288; Doraș S. *Criminalistica*. Vol. II. Ed. Tipografia Centrală. Chișinău 1999, p. 31.

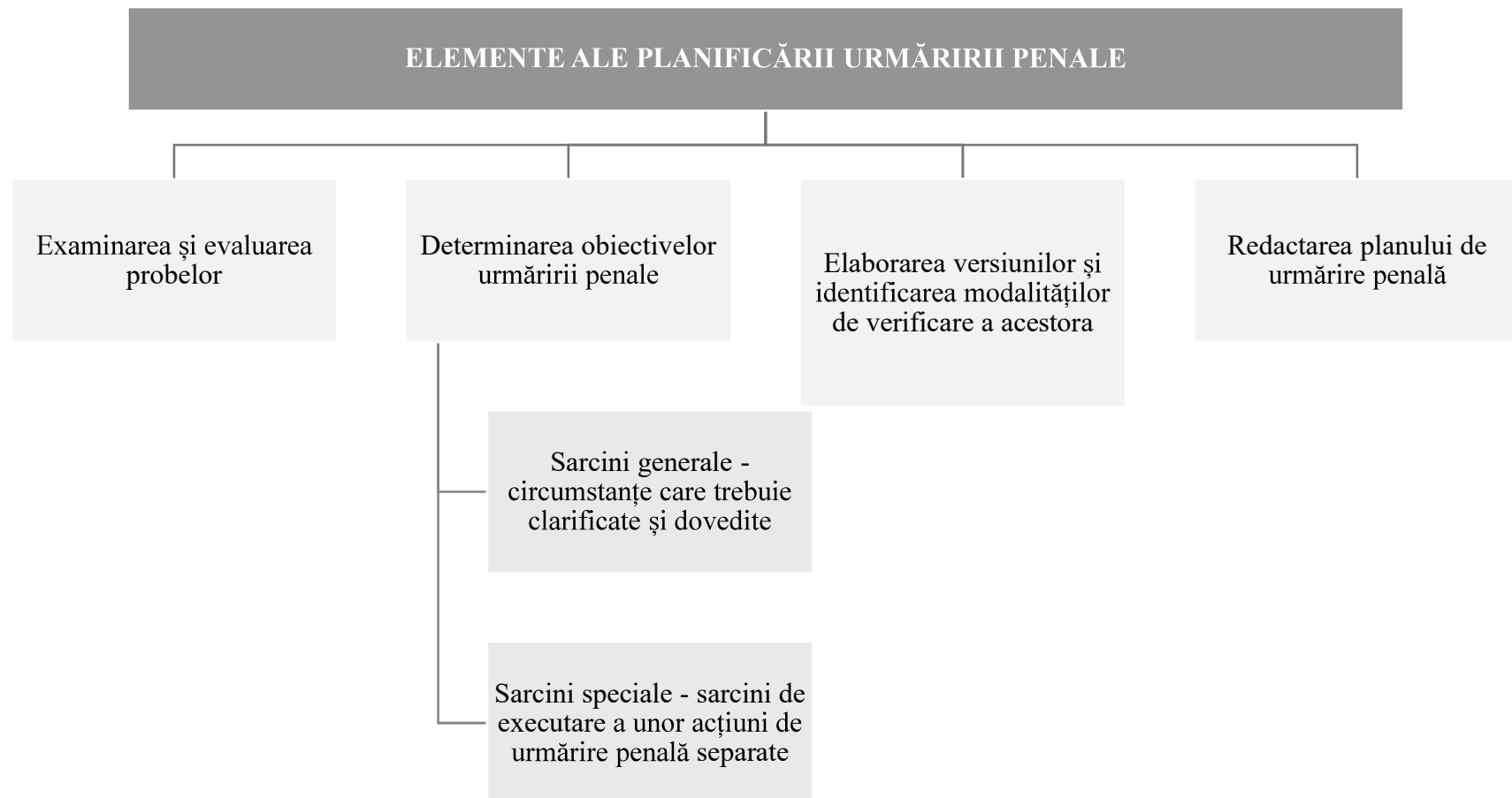
36 Stancu Em. *Tratat de criminalistică*. Ediția a VI-a. Op. cit., p. 400.

37 Ciopraga A., Iacobuță I. *Criminalistică*. Ed. Junimea. Iași, 2001, pp. 210-211; Ciopraga A. *Criminalistica. Tratat de tactică*. Ed. Gama. Iași, 1996., p. 13; Suciuc C. *Criminalistica*. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972, p. 501; Stancu Em. *Criminalistica*. Vol. II. Ed. Actami. București, 1995, p. 35.

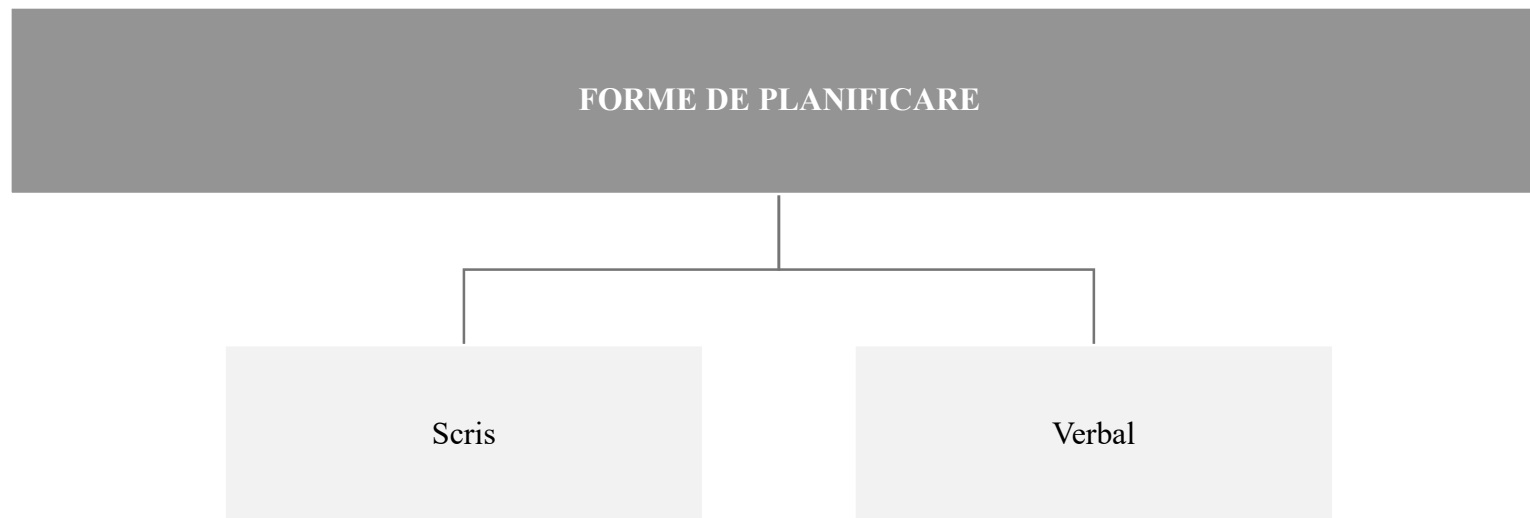
Schema nr. 4 – Elemente ale planificării urmăririi penale

Planificarea asigură o bună desfășurare și un fundament științific urmăririi penale, orientează în mod concret asupra sistemului de acțiuni procesuale, măsuri speciale de investigații și alte măsuri, care au un anumit scop – cercetarea deplină a cazului prejudiciabil, stabilirea infractorului și vinovăției lui, determinarea cauzelor și condițiilor ce au favorizat săvârșirea infracțiunii, prevenirea de noi infracțiuni³⁸.

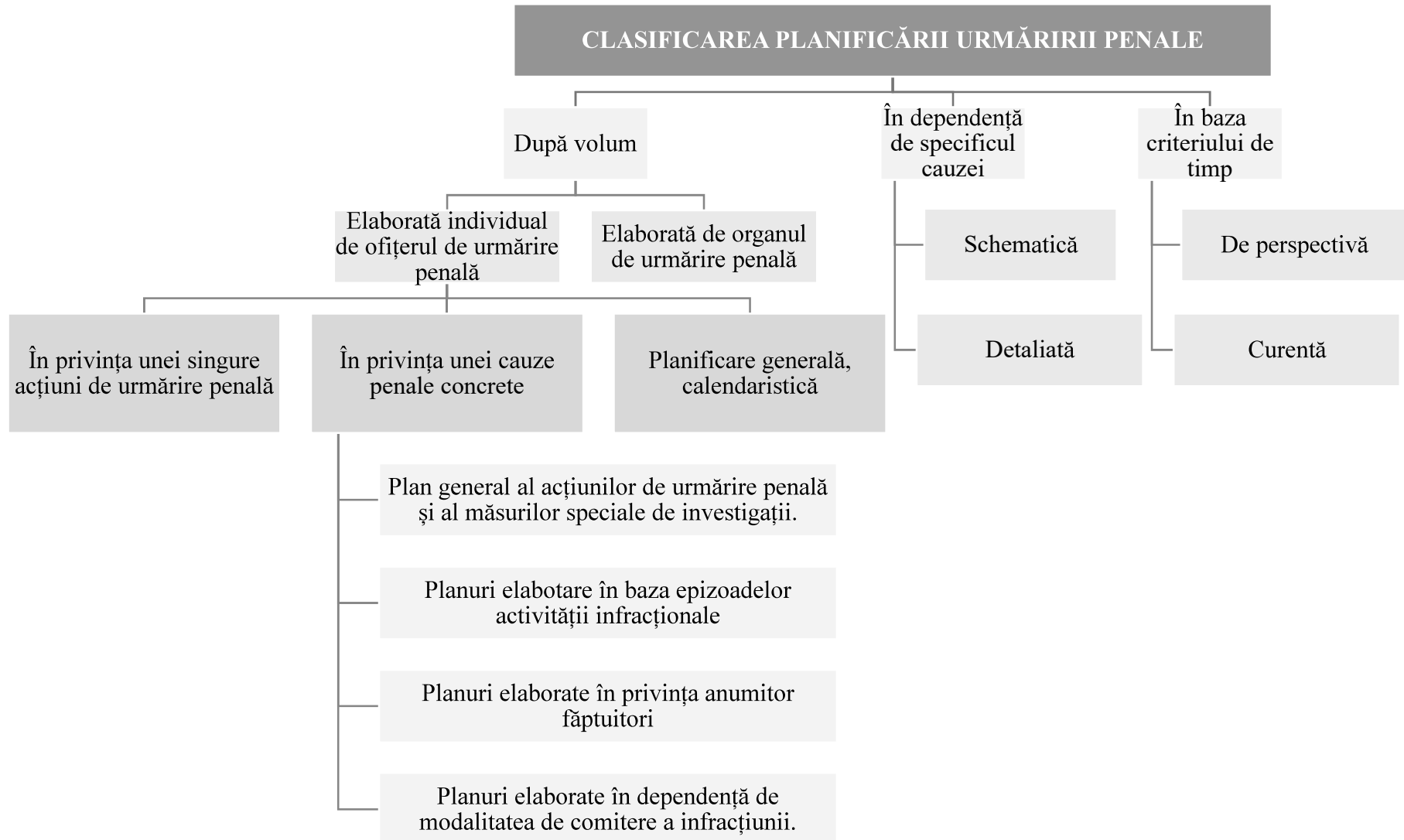

³⁸ Gheorghiuță M. *Tezele generale ale tacticii criminalistice*. Material științifico-dodactic. Ed. ARC. Chișinău, 2004., p. 80.

Schema nr. 5 - Formele planificării urmăririi penale

Schema nr. 6 – Clasificarea planificării urmăririi penale

Materializarea activității de planificare a cercetării penale se realizează în raport cu particularitățile concrete ale fiecărei cauze. Principalul document de planificare este planul de cercetare penală³⁹.

În practică, sunt utilizate multiple variante de planuri, de la cele mai simple până la cele cu un nivel ridicat de complexitate și rigurozitate, dar, la modul practic, planul de urmărire penală poate fi întocmit în forme diferite, un rol important avându-l complexitatea cauzei penale instrumentate⁴⁰ și experiența profesională a ofițerului de urmărire penală⁴¹. Singurele condiții ce trebuie observate sunt cele potrivit cărora planul trebuie să îmbrace forma scrisă și să cuprindă toate elementele planificării⁴².

Forma scrisă fiind impusă de necesitatea de a ordona, sintetiza și sistematiza cantitatea mare de date, informații existente în orice cauză de o anumită complexitate și care nu ar putea fi păstrate un timp mai mult sau mai puțin îndelungat în memoria organului de urmărire penală, fără riscul pierderilor și al denaturărilor. Totodată un astfel de plan va permite organului judiciar să urmărească mersul cercetărilor, să verifice activitățile planificate, precum și cele a căror efectuare apare, la un moment dat, necesară⁴³.

Schema nr. 7 – Conținutul planului de cercetare penală

CONȚINUTUL PLANULUI DE CERCETARE PENALĂ

- Descrierea succintă a circumstanțelor cauzei și a persoanelor implicate în comiterea infracțiunii;
- Versiunile de urmărire penală privind fapta infracțională și persoanele implicate în săvârșirea ei;
- Datele ce urmează a fi stabilite și verificarea acestora;
- Circumstanțele ce urmează a fi stabilite cu ajutorul măsurilor speciale de investigații;
- Termenul de realizare și executorii desemnați pentru realizarea fiecărui punct din planul de cercetare penală.

39 Bercheșan V. *Cercetarea penală. Îndrumar complet de cercetare penală*. Op. cit., p. 97.

40 Niță N. *Tactica Criminalistică*. Ed. ProUniversitaria. București, 2017, p. 25.

41 Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., p. 42.

42 Suci C. Op. cit., p. 502.

43 Ciopraga A., Iacobuță I. Op. cit., p. 214.

În literatura de specialitate, concepția asupra versiunii a fost caracterizată printr-o varietate de definiții distincte.

Astfel, potrivit opiniei autorului Suciu C., „versiunea, din punctul de vedere al procesului de gândire, este o ipoteză, o presupunere a unei posibilități, pornind de la unele date cunoscute, fie direct, în mod nemijlocit, fie prin deducție, ținând seama de experiența generalizată a activității de urmărire penală”⁴⁴.

La rândul său autorul Ciopraga A., definește „versiunile constituie ipoteze, adică o explicație probabilă a unui fenomen, eveniment - întemeiată pe informațiile existente la un moment dat al investigațiilor - în scopul determinării adevăratului caracter și conținut al fenomenului dat, astfel încât acesta să se transforme într-o certitudine sau, dimpotrivă, să fie înlăturat”⁴⁵.

Potrivit opiniei autorului Mircea I., „versiunile sunt presupunerile logice ale organului de urmărire penală referitoare la faptă, în ansamblul ei, sau la unele împrejurări ale acesteia”⁴⁶.

Autorul autohton Gheorghită M., definește versiunea criminalistică ca „explicația verosimilă referitor la natura, conținutul, unele circumstanțe ale actului infracțional, modul de comitere și acoperire, participanți, forma de vinovăție, mobilul și scopul urmărit, cauzele și împrejurările ce au determinat și favorizat săvârșirea infracțiunii, bazată pe datele administrate în cauză”⁴⁷.

Deci fără a se distanța esențialmente de înțelesul general versiunea poate fi definită drept „o presupunere, o supoziție, elaborată pe baza unor date deținute într-un anumit moment al urmăririi penale, date prin care s-ar putea explica faptele și împrejurările unei cauze, ea urmând să facă obiectul verificării de către organul de urmărire penală”⁴⁸.

Conceptul de versiune nu trebuie să fie confundat cu ipoteza⁴⁹; aceste două concepte se diferențiază prin natura faptelor pe care le explică și prin gradul de fundamentare științifică. Deși unii autori au indicat că ipotezele reprezintă un instrument logic important pentru dezvăluirea circumstanțelor necunoscute în procesul de cercetare, în sfera judiciară acestea sunt denumite versiuni ale urmăririi penale⁵⁰.

În știință, ipotezele se emit, de obicei, referitor la unele fenomene de amploare ale naturii sau ale vieții sociale, bazate pe observații îndelungate și pe legi științifice precis stabilite. Versiunile se referă la fapte concrete, care au avut loc în trecut și se bazează pe o sferă relativ restrânsă de observații. Legile științifice, cu toate că se aplică la elaborarea versiunilor criminalistice, joacă un rol mai redus decât la elaborarea ipotezelor⁵¹.

---

44 Suciu C. Op. cit., p. 499.

45 Ciopraga A. *Criminalistica. Elemente de tactică*. Universitatea A.I.Cuza. Facultatea de Drept. Iași, 1986, p. 16; Ciopraga A., Iacobuță I. Op. cit., pp. 214-215.

46 Mircea I. *Criminalistica*. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1978, p. 146; Mircea I. *Criminalistica*. Ed. Lumina Lex. București, 1999, p. 223.

47 Gheorghită M. *Tezele generale ale tacticii criminalistice*. Op. cit., p. 50.

48 Stancu Em. *Criminalistica*, vol. II. București, 1999. Op. cit., p. 42.

49 A se vedea și Bracaciu Gh., Zăhărășescu Gh. *Ghidul procurorului criminalist*, vol. I. Ed. Helicon. Timișoara, 1994, p. 38.

50 Golunski S.A. Op. cit., p. 256.

51 Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., p. 30; Odagiu Iu., Rusnac C. *Teoria versiunilor criminalistice*. În Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Științe juridice// Legal Sciences, nr. 11. Chișinău, 2020, p. 75.

Schema nr. 8 – Structura versiunii

STRUCTURA VERSIUNII DE URMĂRIRE PENALĂ

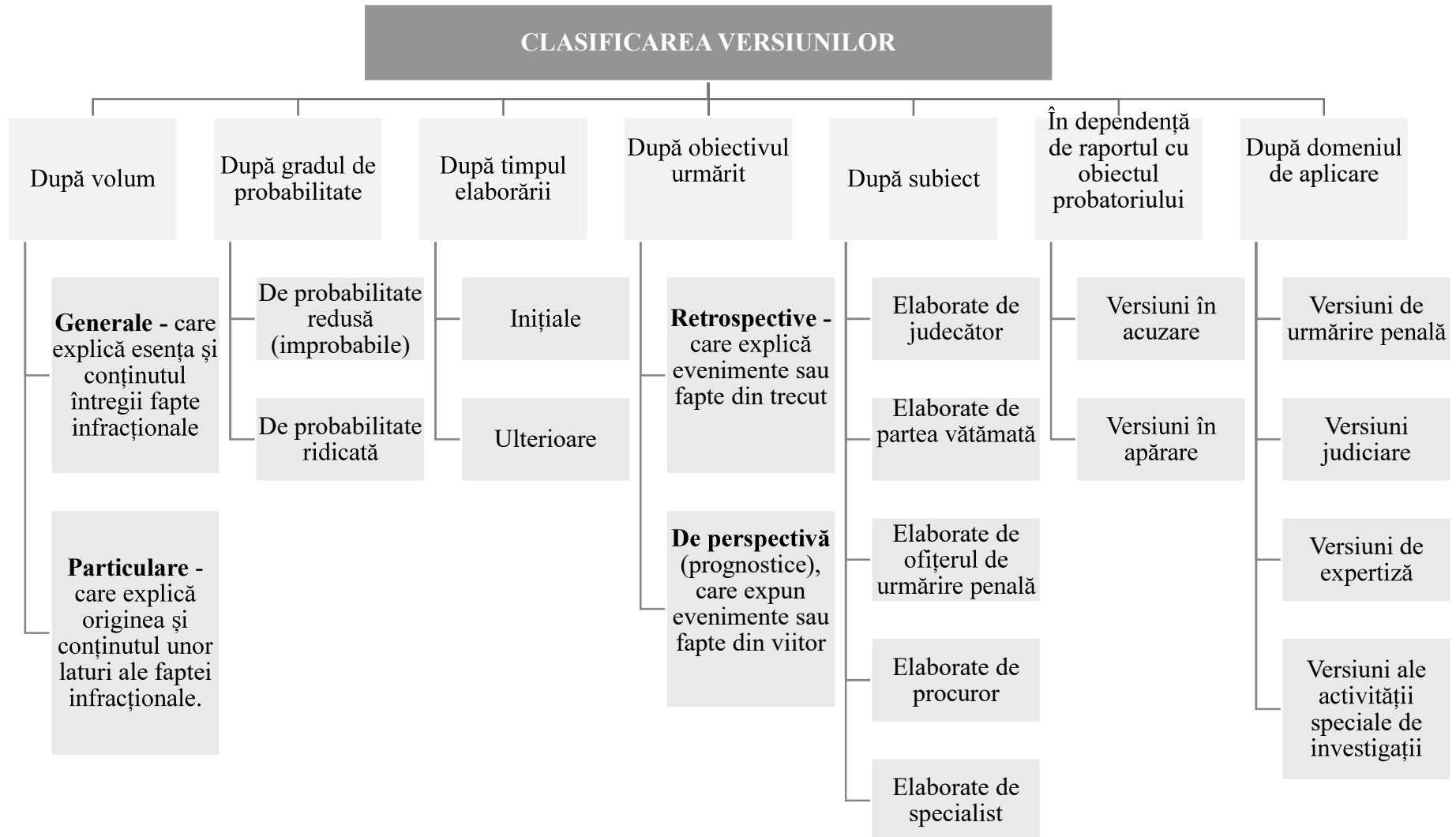
- Temeiul (baza), adică totalitatea informațiilor suficiente de care dispune persoana care elaborează versiunea;
- Prelucrarea logică a informațiilor, înțelegerea și perceperea ei;
- Presupuneri înaintate și formulate în rezultatul analizei informațiilor acumulate;
- Analiza mentală a versiunilor, afișarea tuturor versiunilor posibile;
- Verificarea și aprecierea versiunilor.

Schema nr. 9 – Cerințe pentru formarea versiunilor

CERINȚE PENTRU FORMAREA VERSIUNILOR

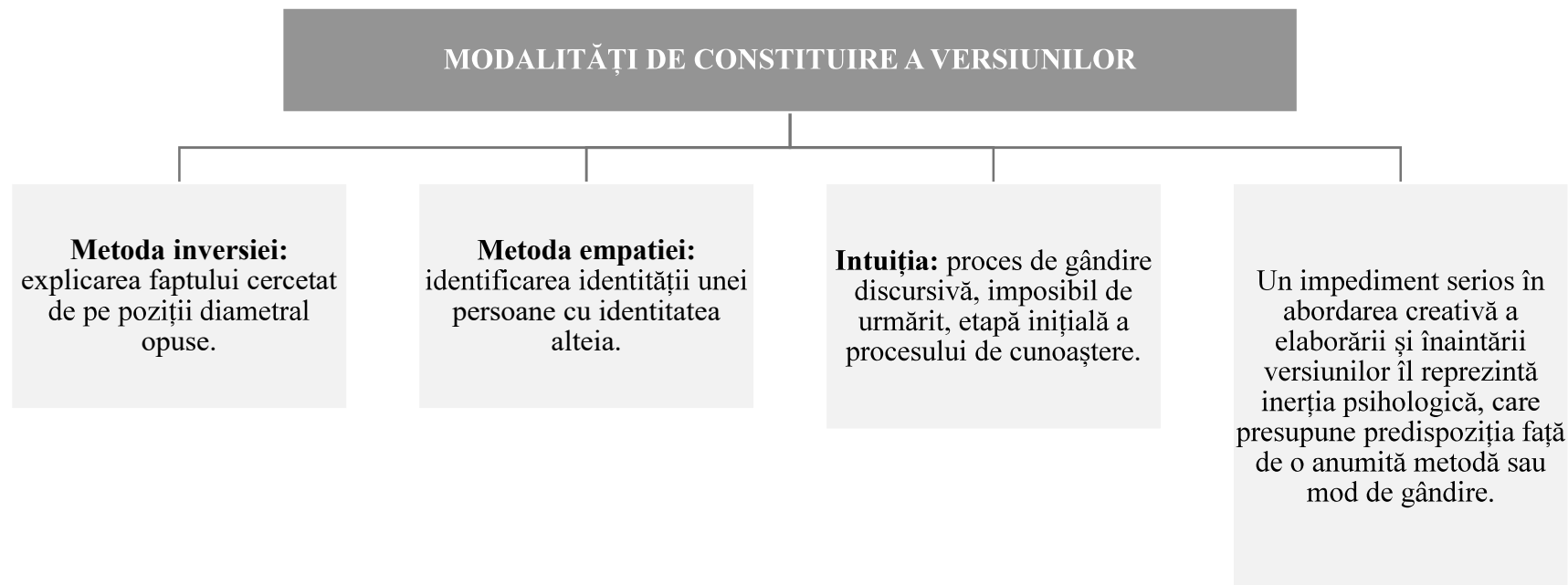
- Versiunile trebuie să fie reale și fundamentate pe fapte substanțiale;
- Versiunile nu trebuie să contrazică datelor științifice;
- Versiunile trebuie să fie concrete;
- Versiunile urmează a fi expuse corect, din punct de vedere logic și să nu fie contradictorii;
- Fiecare versiune trebuie să aibă o contaversiune, adică să conțină o explicație opusă a faptului respectiv;
- În cadrul unei cauze penale urmează a fi înaintate toate versiunile posibile.

Schema nr. 10 – Clasificarea versiunilor

Activitatea de elaborare a versiunilor are menirea de a da sens și perspectivă investigațiilor organelor de cercetare penală, unele versiuni având drept scop evidențierea temeiurilor de fapt ce pot justifica o explicație sau alta, în timp ce altele vizează însușiri pe care trebuie să le aibă cel care efectuează investigația⁵².

Schema nr. 11 – Modalități de constituire a versiunilor.

52 Bercheșan V. *Cercetarea penală. Îndrumar complet de cercetare penală*. Op. cit., p. 93.

Schema nr. 12 – Reguli la elaborarea versiunilor criminalistice în procesul cercetării infracțiunilor**REGULI PRIVIND ELABORAREA VERSIUNILOR CRIMINALISTICE ÎN PROCESUL CERCETĂRII INFRACTIUNILOR**

În orice cauză se elaborează absolut toate versiunile posibile. Nimeni nu poate neglija careva versiune, fiindcă anume ea și poate fi apoi adevărată, confirmată. Elaborând toate cele reale versiuni, apoi avem posibilitatea de a le verifica și stabili obiectiv cele petrecute în cazul concret.

Elaborarea versiunilor criminalistice se efectuează pe baza datelor faptice concrete, ce presupune studierea nemijlocită de către ofițerul de urmărire penală sau expert, lucrător operativ, judecător a informațiilor reale privitor la obiectele și fenomenele evenimentului în cauză, examinarea temeinică a depozițiilor martorilor, pătimașilor, bănuiților, inculpaților, cercetarea documentelor, corpurilor delictive și altor materiale referitoare la dosar. Deoarece datele faptice formează temelia versiunii, baza ei, obiectivitatea versiunilor este determinată de caracterul real al informațiilor cu privire la datele ce stau la baza elaborării versiunilor. Sunt acceptabile numai versiunile reale, fiind interzisă elaborarea unor versiuni fanteziste, care nu au nici un suport în informația din dosar.

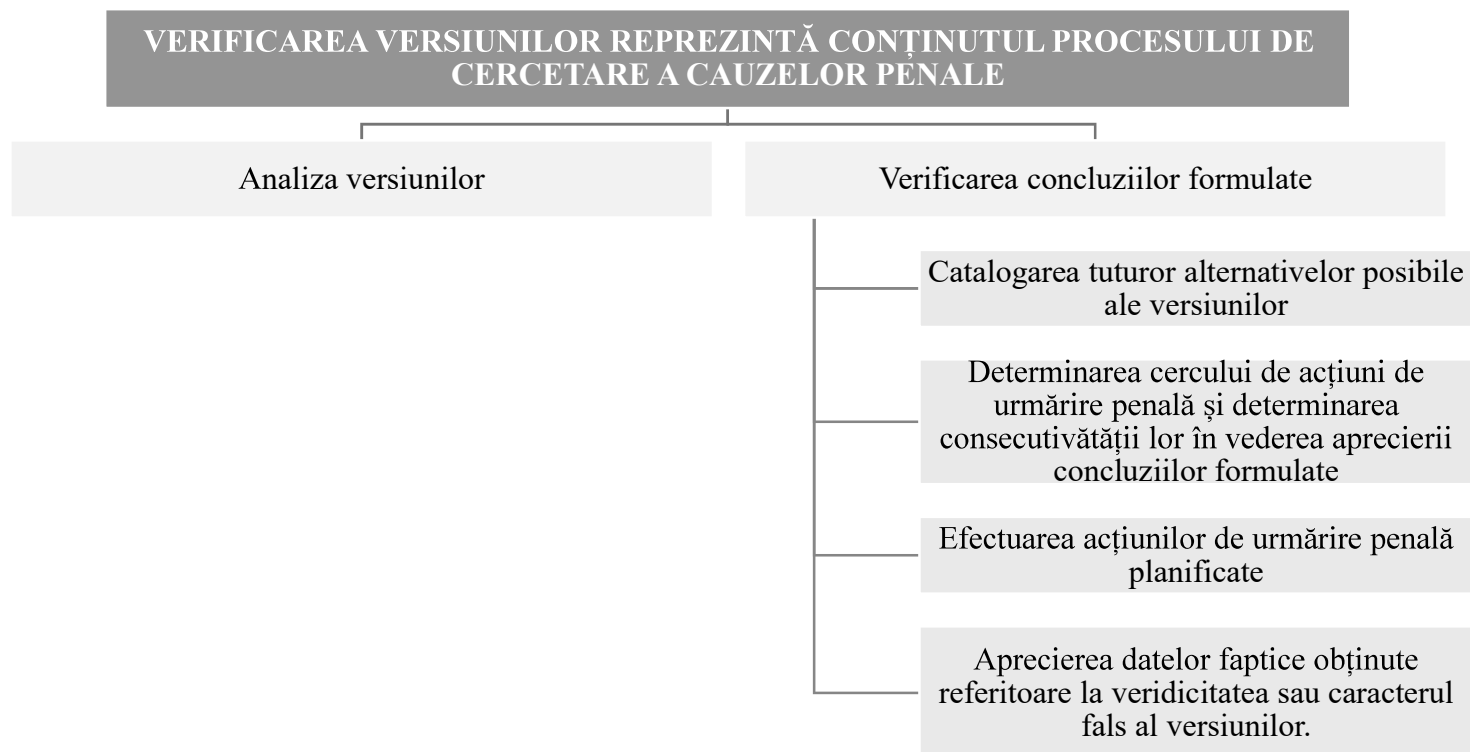
Coresponderea versiunilor criminalistice, datelor și metodelor științifice. De exemplu, versiunile privind cauza survenirii morții nu vor contraveni datelor medicinei judiciare, versiunile cu privire la cauzele incendiului vor corespunde principiilor infracțiunii referitoare la natura incendiului.

Orice versiune trebuie să fie o presupunere concretă, obiectiv posibilă. Versiunea criminalistică se elaborează în scopul clarificării datelor faptice concrete ce constituie infracțiunea ori pentru examinarea probelor cu ajutorul cărora urmează a fi stabilite aceste date.

Elaborarea versiunilor de către persoanele respective. Aceste presupuneri, explicații trebuie să fie logice și veridice, simple și lipsite de contradicții, determinate de realizarea justă a raționamentului în acest proces. O versiune plină de contradicții nu va aduce la constatarea adevărului. Presupunerile privind evenimentul în cauză ori unele circumstanțe pot fi exprimate nu numai de către participanții la cercetare, ci și de către cetățeni, dar aceasta nu înseamnă că toate supozițiile vor fi examinate drept versiuni de urmărire penală. Versiunea de urmărire penală constituie numai acea presupunere, care dispune și de alte trăsături expuse mai sus, fiind primită de organele de urmărire penală spre verificare și inclusă în planul cercetării infracțiunii.

Verificarea versiunilor are un caracter complex⁵³, frecvent ea vizând mai multe aspecte sau împrejurări astfel încât, pentru a-și atinge scopul propus, se impune stabilirea cu precizie a fiecărei probleme ce va fi clarificată, a fiecărui detaliu dintr-o versiune sau alta. Rezultatul acestei verificări, indiferent de numărul versiunilor elaborate, de caracterul lor mai mult sau mai puțin verosimil, trebuie să fie întotdeauna același: o singură versiune, cea sprijinită de întregul material probator, trebuie să se confirme, în vreme ce celelalte, nesprijinite de datele existente în cauză, trebuie să fie înlăturate⁵⁴.

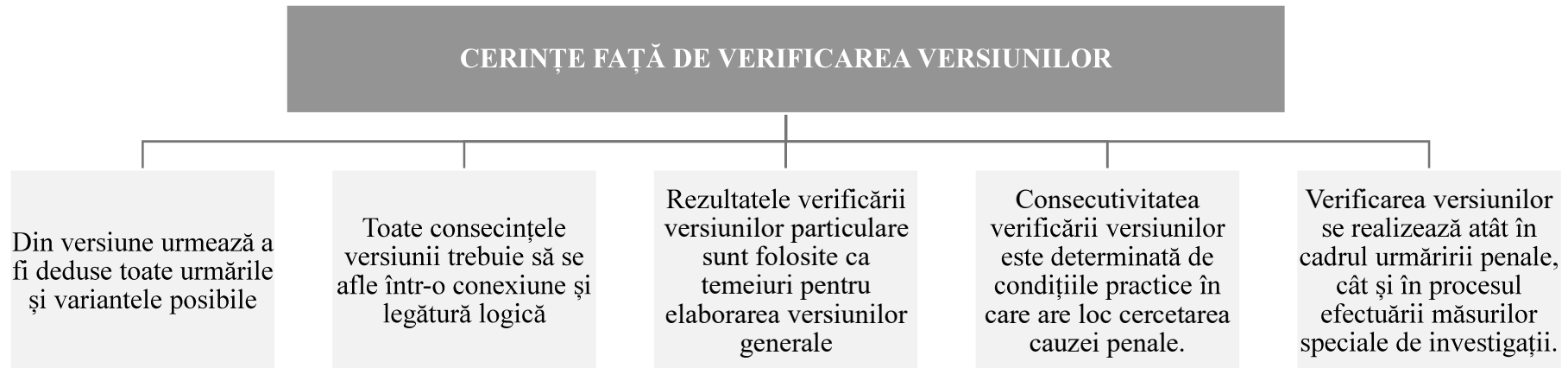
Schema nr. 13 – Verificarea versiunilor reprezintă conținutul procesului de cercetare a cauzelor penale

53 Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., p. 36.

54 Ciopraga A., Iacobuță I. Op. cit., pp. 217-218.

Schema nr. 14 – Cerințe față de verificarea versiunilor

TEMA 3. TACTICA EFECTUĂRII CERCETĂRII LA FAȚA LOCULUI

Conform dicționarului de procedură-penală, cercetarea la fața locului este un act de urmărire penală orientat spre perceperea nemijlocită a urmelor infracțiunii, spre prospectarea conjuncturii obiectelor, spre fixarea interacțiunii și relațiilor dintre cei cu atribuția la faptă, spre determinarea legăturii dintre semne, calități, stări și situații în scopul elucidării evenimentului, a mecanismului faptei și a circumstanțelor importante pentru examinarea cauzei⁵⁵.

În legislația procesual-penală cercetarea la fața locului este orientată în scopul⁵⁶ descoperirii și ridicării urmelor infracțiunii, a mijloacelor materiale de probă⁵⁷ pentru a stabili circumstanțele infracțiunii ori alte circumstanțe care au importanță pentru cauză⁵⁸, organul de urmărire penală efectuează cercetarea la fața locului a terenurilor, încăperilor, obiectelor, documentelor, sistemelor informatice sau

---

55 Rusu V., Gavajuc S., Gheorghies Al. et. al. *Dicționar de drept procesual-penal*. Ed. Pontos. Chișinău, 2012, pp. 44-45.

56 Scopul cercetării la fața locului, constă în descoperirea urmelor infracțiunii, altor mijloace materiale de probă pentru a stabili circumstanțele infracțiunii ori alte circumstanțe care au importanță pentru cauză. A se vedea Dolea Ig. *Codul de procedură penală a Republicii Moldova. (Comentariu aplicativ)*. Ediția a II-a. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2020, p. 395.

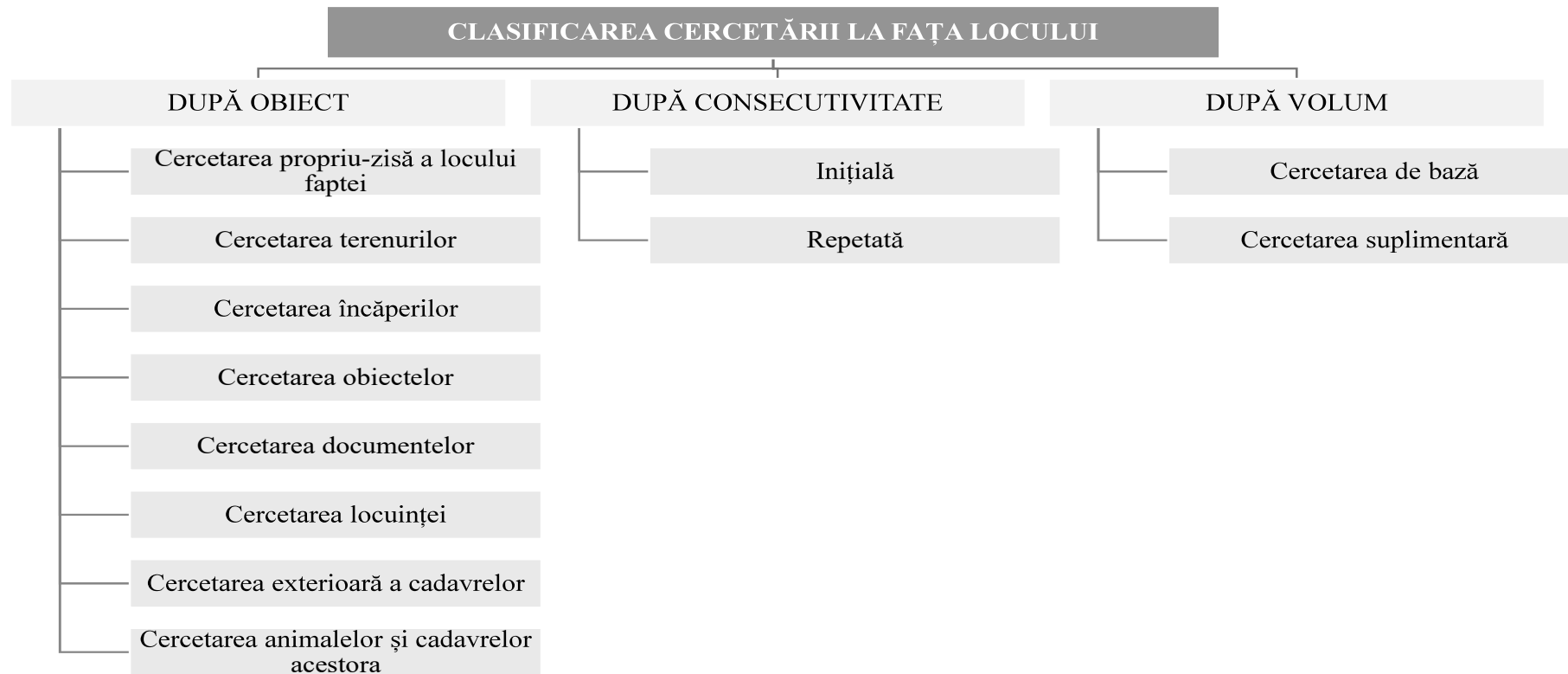
57 Mijloace materiale de probă - obiecte care conțin sau poartă o urmă a faptei săvârșite, precum și orice alte obiecte care pot servi la aflarea adevărului. Mijloacele materiale de probă pot fi clasificate în patru grupe: a) obiecte ce au folosit sau au fost destinate să servească la săvârșirea infracțiunii; b) obiecte care reprezintă produsul infracțiunii; c) obiecte care conțin sau poartă o urmă a infracțiunii săvârșite; d) orice alte obiecte care ajută la aflarea adevărului. Mijloacele materiale de probă menționate în pct. a și b mai sunt denumite și corpuri delictive. În doctrina dreptului procesual-penal mijloacele materiale de probă (înscrisurile) sunt clasificate și în necaracterizate și caracterizate. Înscrisuri necaracterizate sunt considerate orice obiecte, indiferent de materialul din care sunt confecționate, care conțin diferite mențiuni scriptice din care pot fi obținute elemente de fapt susceptibile de a servi la aflarea adevărului în procesul penal (documente, acte, scrisori, tipărituri, scheme sau planșe, dosare, piese scrise, fotografii). Înscrisurile caracterizate sunt considerate procesele-verbale de constatare încheiate de organele judiciare în cursul desfășurării procesului penal. După izvorul lor, mijloacele materiale de probă pot fi împărțite în primare (originale) și reproduse (copii). Mijloacele materiale de probă mai sunt clasificate în mijloace materiale propriu-zise, care se află într-o legătură directă cu fapta săvârșită și mijloace materiale asimilate, care nu conțin și nu poartă urme ale faptei, însă uneori pot servi la aflarea adevărului în procesul penal. Ca orice mijloc de probă, mijloacele materiale de probă au aceeași valoare probatorie. În momentul aprecierii probelor materiale, trebuie avută în vedere varianta că acestea pot fi create artificial de către autor în scopul inducerii în eroare a organelor judiciare. Prin urmare, evaluarea informațiilor furnizate de acestea trebuie să coroboreze cu celelalte probe ale cauzei. Mijloacele materiale de probă ocupă un loc preeminent printre mijloacele de probă datorită largilor posibilități de aflare și strângere a lor, precum și aportul specific pe care îl pot aduce la aflarea adevărului în cauza penală, mai ales, acolo, unde celelalte mijloace de probă lipsesc sau sunt insuficiente. A se vedea Rusu V., Gavajuc S., Gheorghies Al. et. al. Op. cit., pp. 147-148.

58 Theodoru Gh. *Tratat de Drept procesual penal*, ediția a 2-a. Ed. Hamangiu. București, 2008, pp. 410-411.

suporturilor de stocare a datelor informatice, animalelor, cadavrelor umane sau de animale⁵⁹.

Privită din perspectiva tacticii criminalistice, cercetarea la fața locului este o activitate al cărei obiect constă în: perceperea nemijlocită de către organele judiciare a locului săvârșirii activității infracționale; descoperirea, relevarea, fixarea, ridicarea și examinarea urmelor⁶⁰ și mijloacelor materiale de probă; precizarea poziției și stării mijloacelor materiale de probă, în vederea stabilirii naturii și împrejurărilor comiterii infracțiunii, precum și a datelor necesare identificării făptuitorului⁶¹.

Schema nr. 1 – Clasificarea cercetării la fața locului

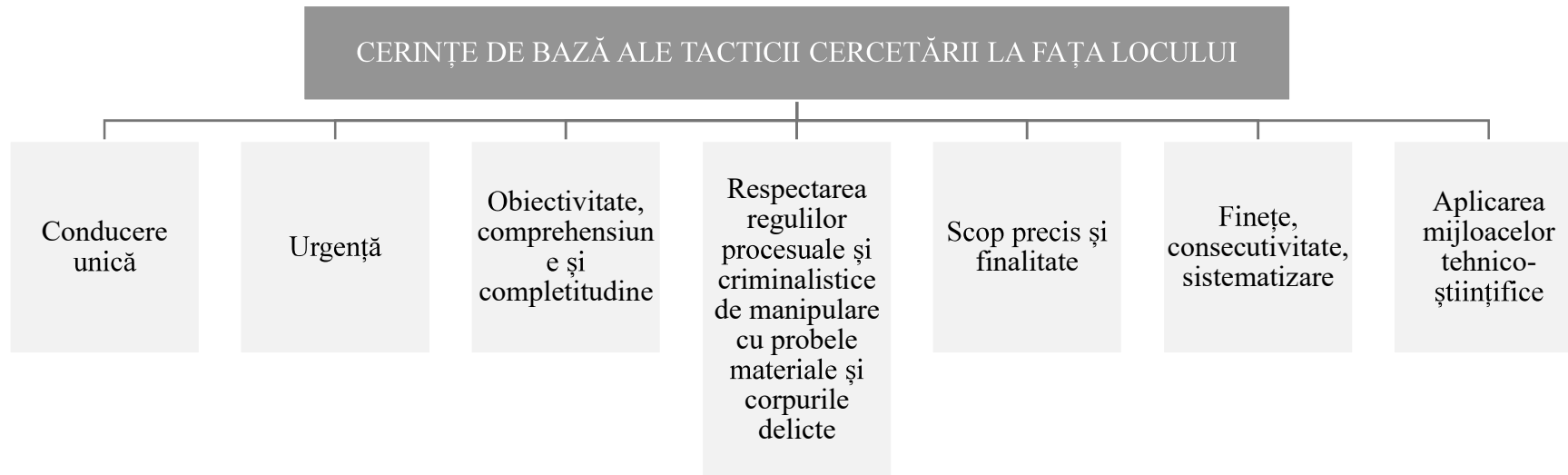

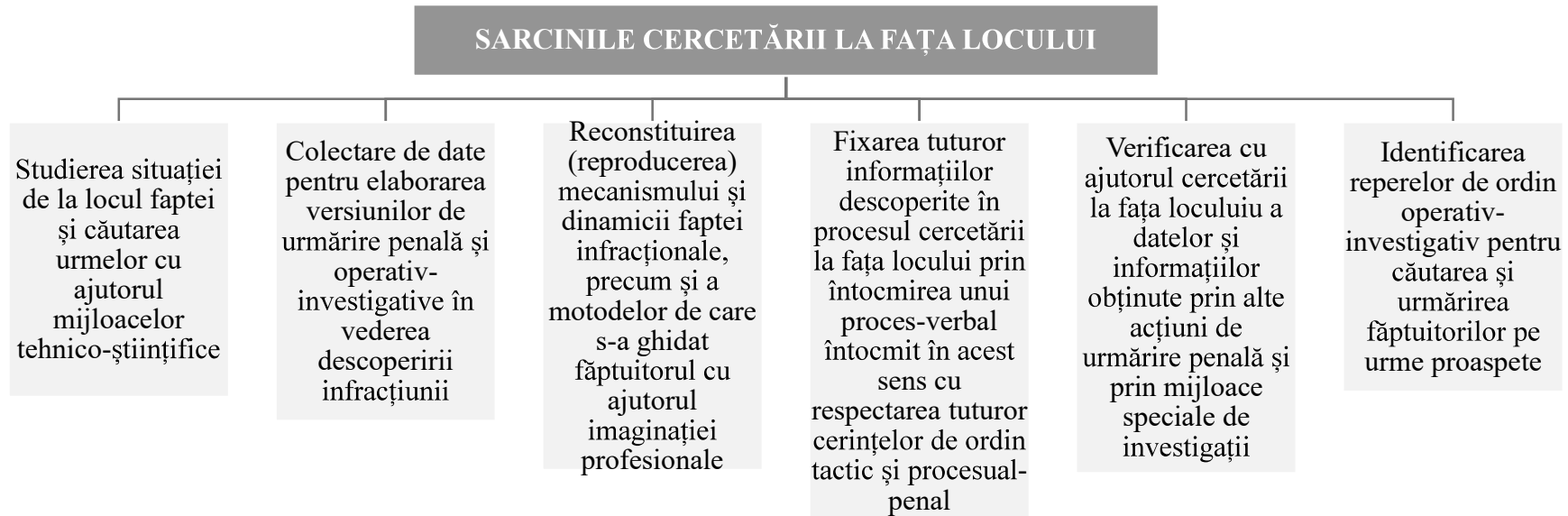
59 Art. 118 - Cercetarea la fața locului, alin. 1. Cod Procedură Penală a Republicii Moldova. Legea RM nr.122 din 14-03-2003. În Monitorul Oficial Nr. 248-251, din 05-11-2013. Disponibil și la https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138876&lang=ro, accesat la 13.03.2024.

60 Grofu N. *Criminalistică. Tactică*. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 2019, p. 9.

61 Aonițoiaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 26.

Schema nr. 2 – Cerințe de bază ale tacticii cercetării la fața locului

Schema nr. 3 – Sarcinile cercetării la fața locului**Schema nr. 4 – Principiile cercetării la fața locului**

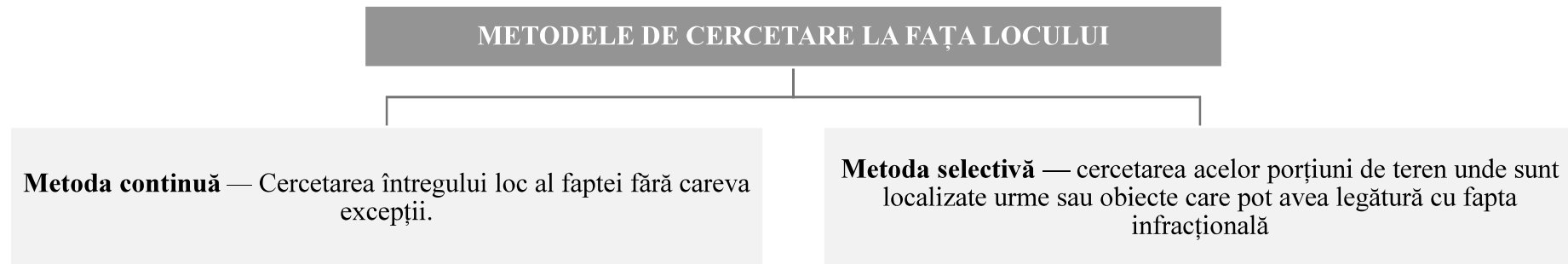
Schema nr. 5 – Tactica cercetării la fața locului

Pornind de la noțiunea și caracterul cercetării la fața locului - ca procedeu probatoriu ce servește la administrarea unor mijloace de probă - funcția acesteea este aceea de a permite organului de cercetare penală - sau celorlalte organe judiciare - să cunoască⁶² mai exact locul unde s-a comis infracțiunea, urmele pe care le-a lăsat făptuitorul, obiectele rămase în câmpul infracțiunii, starea și poziția acestora în ambianța locului unde s-a comis fapta, pentru a fi în măsură să formuleze o concluzie justă atât cu privire la modul și împrejurările săvârșirii, cât și cu privire la identitatea celui care a săvârșit fapta investigată⁶³.

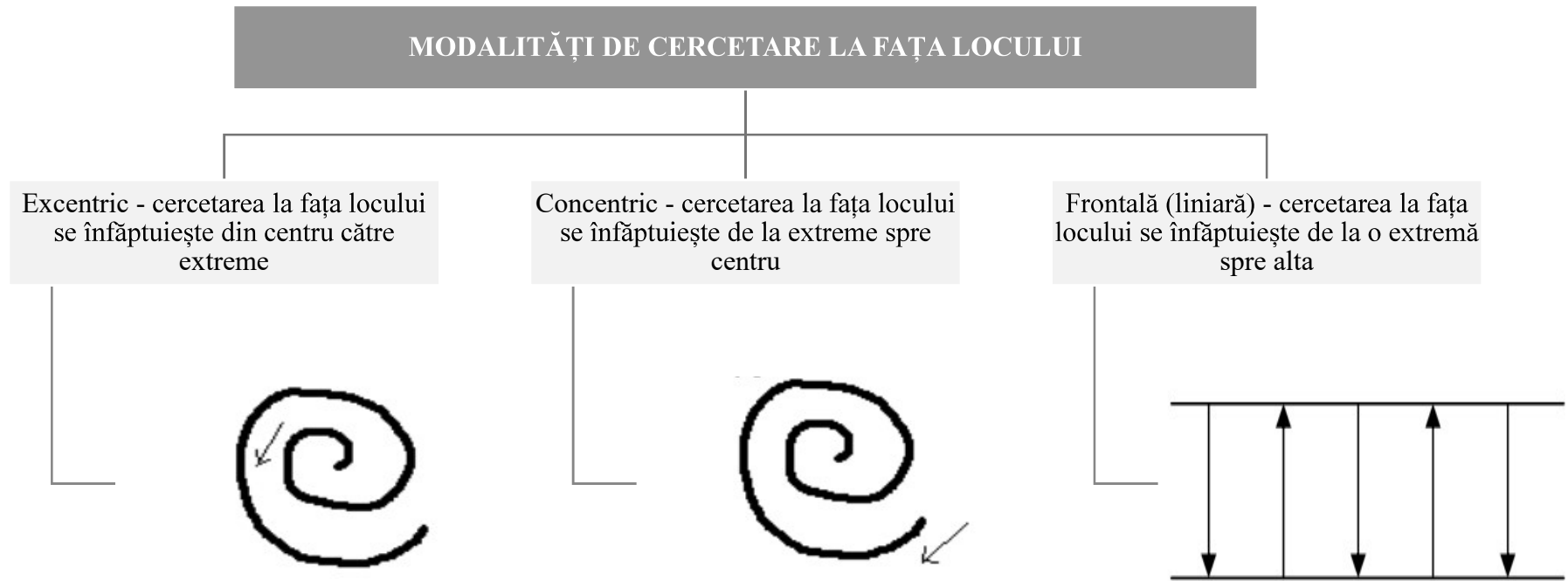
Schema nr. 6 – Metodele de cercetare la fața locului

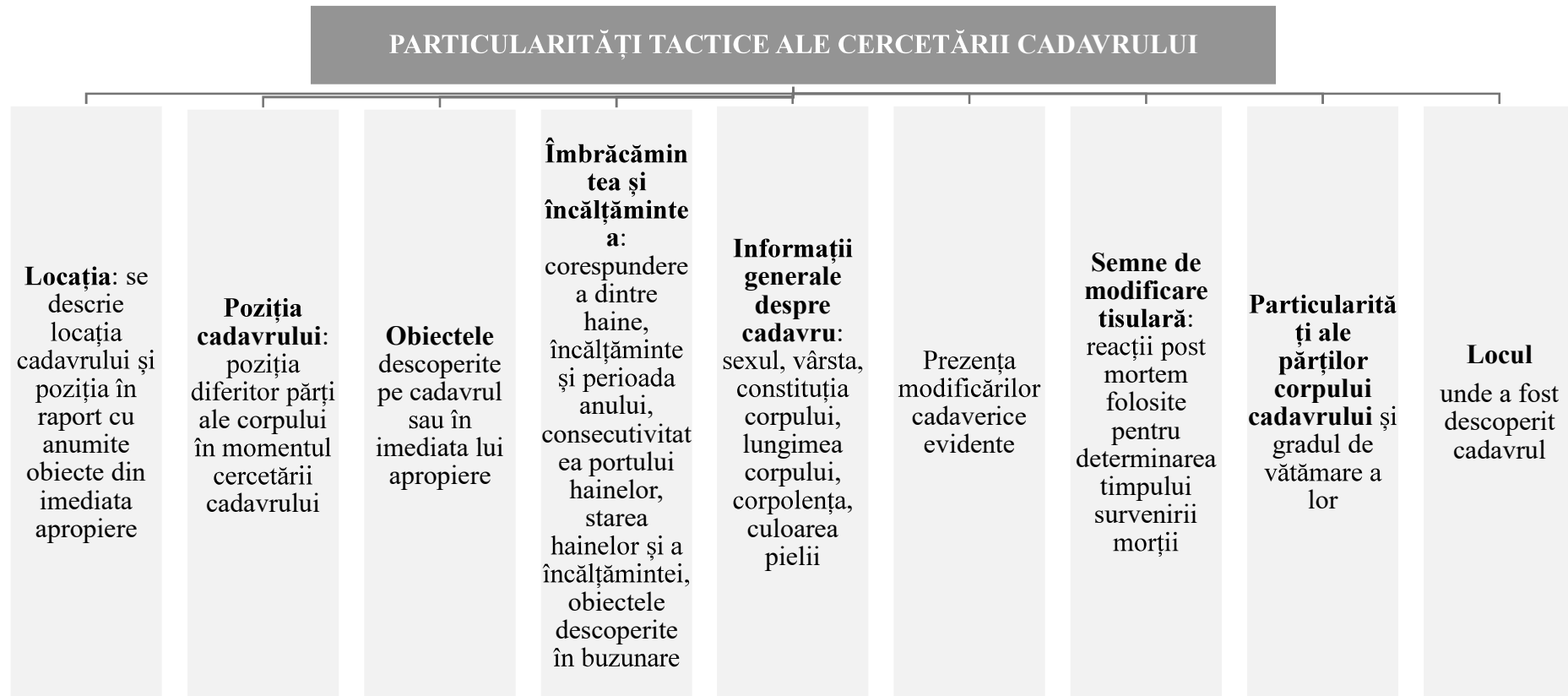
⁶² Cunoașterea nemijlocită a locului săvârșirii faptei oferă posibilitatea unei interpretări mai juste a urmelor descoperite în cursul cercetărilor, prin încadrarea lor în tabloul de ansamblu al locului faptei, asigurând o reprezentare mai fidelă împrejurărilor care le-au dat naștere. Suciuc C. Op. cit., p. 504.

⁶³ Bercheșan V. *Cercetarea penală. Îndrumar complet de cercetare penală*. Op. cit., p. 254.

Schema nr. 7 – Modalități de cercetare la fața locului

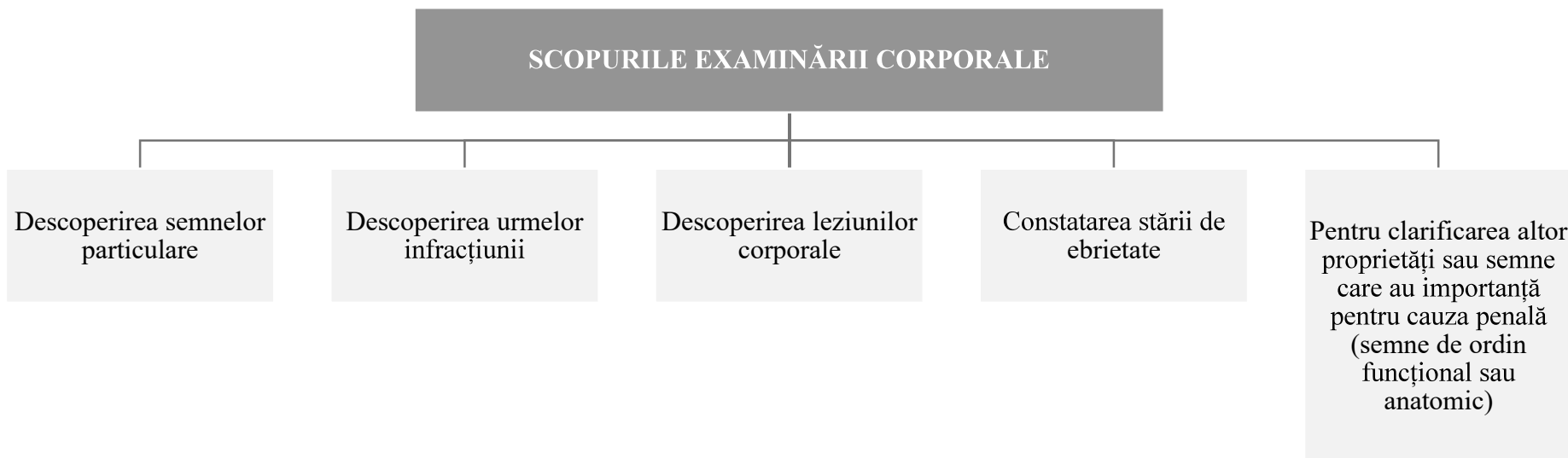

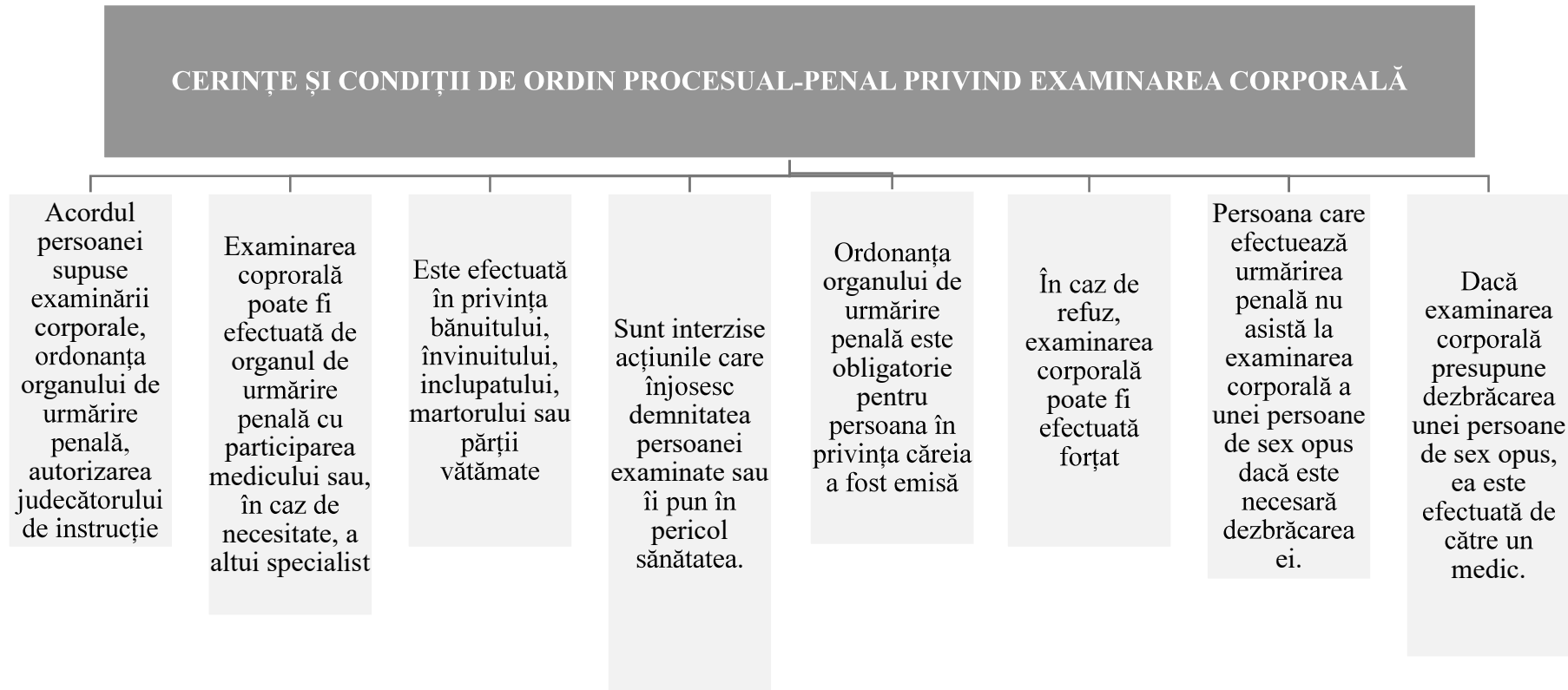
Schema nr. 8 – Particularități tactice ale cercetării cadavrului

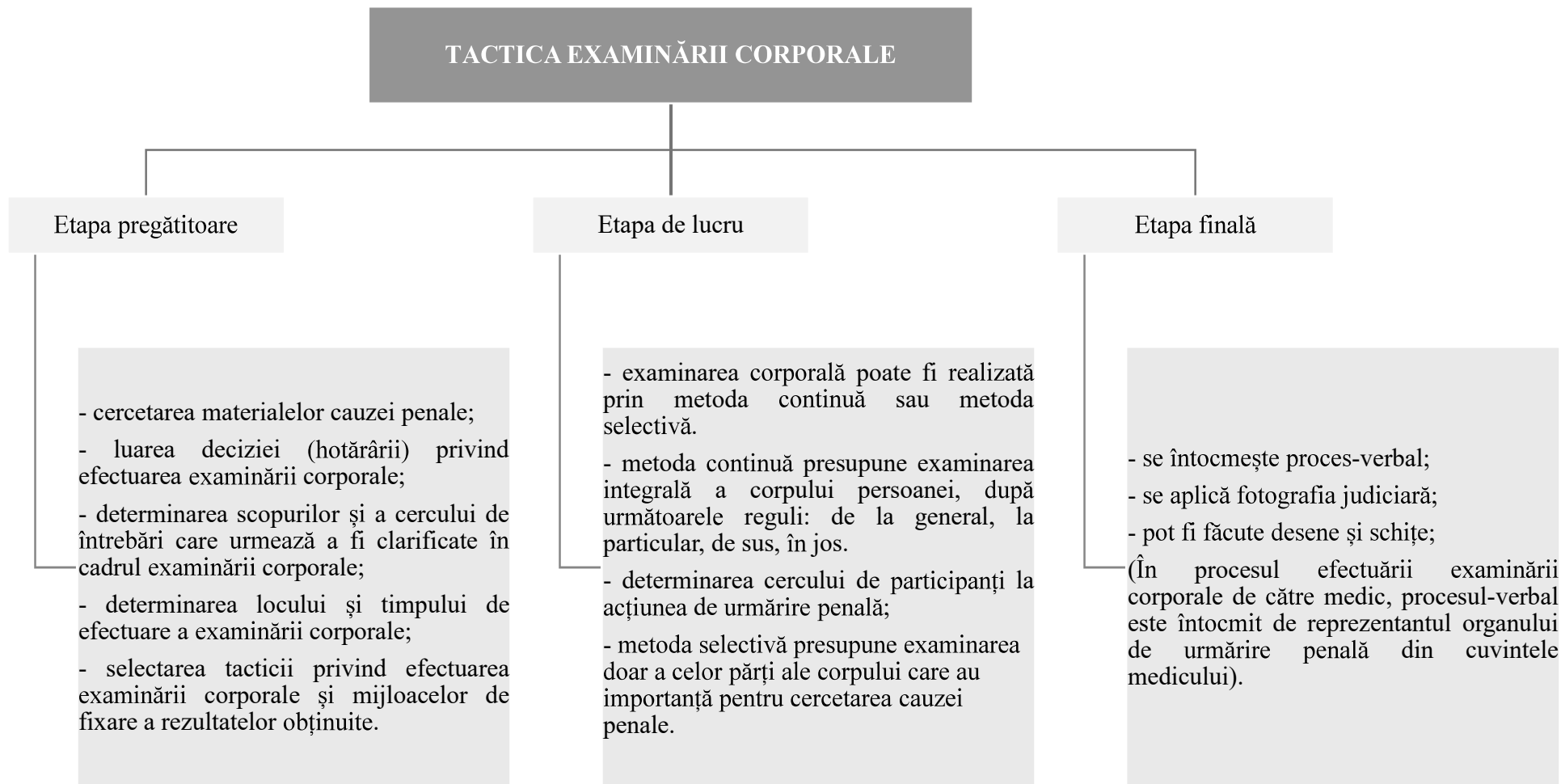
Examinarea corporală – este o acțiune de urmărire penală și de tactică criminalistică efectuată de organul de urmărire penală, cu consimțământul bănuțitului, învinuitului, martorului sau a părții vătămăte sau în baza ordonanței motivate a organului de urmărire penală, cu autorizarea judecătoreului de instrucție, pentru a se constata dacă pe corpul acestora există urme ale infracțiunii sau semne particulare, în cazul în care pentru aceasta nu este necesară expertiza medico-legală..

Schema nr. 9 – Scopurile examinării corporale.

Schema nr. 10 – Cerințe și condiții de ordin procesual-penal privind efectuarea examinării corporale

Schema nr. 11 – Tactica examinării corporale

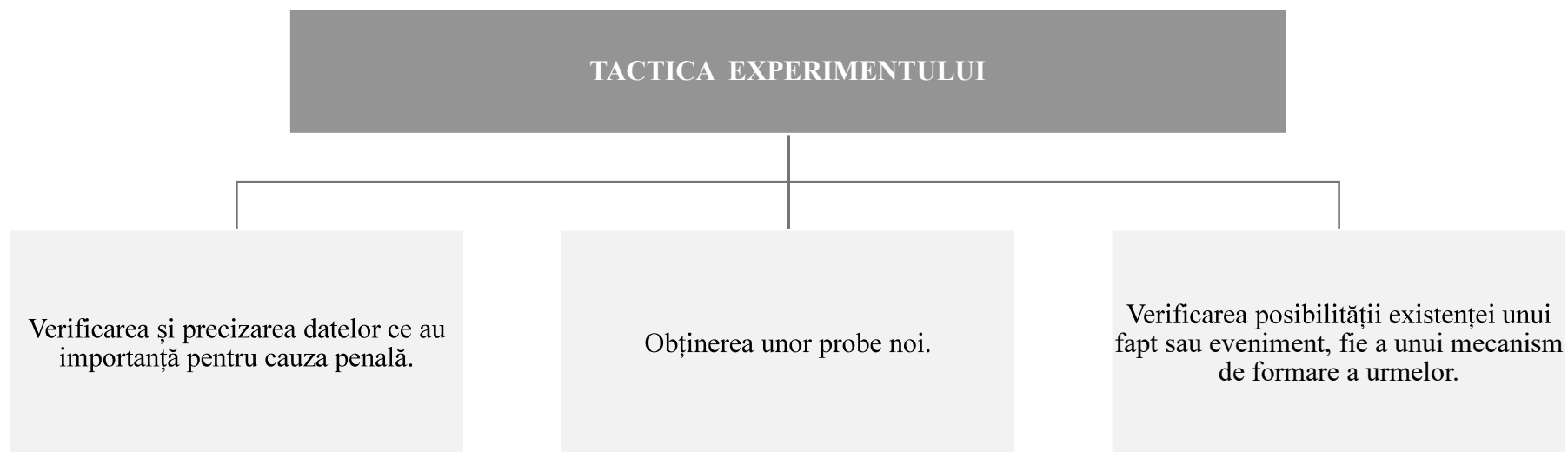
.....

TEMA 4. TACTICA EXPERIMENTULUI

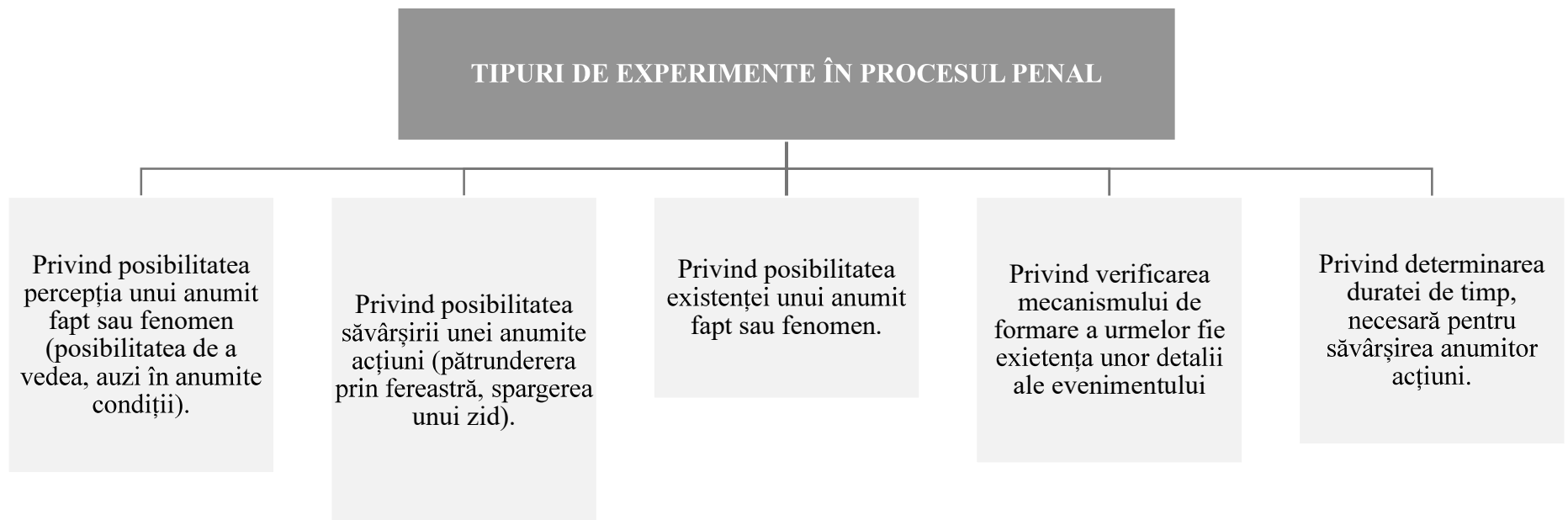
.....

Experimentul reprezintă procedeul probatoriu efectuat în scopul verificării și precizării datelor ce au importanță pentru cauza penală.

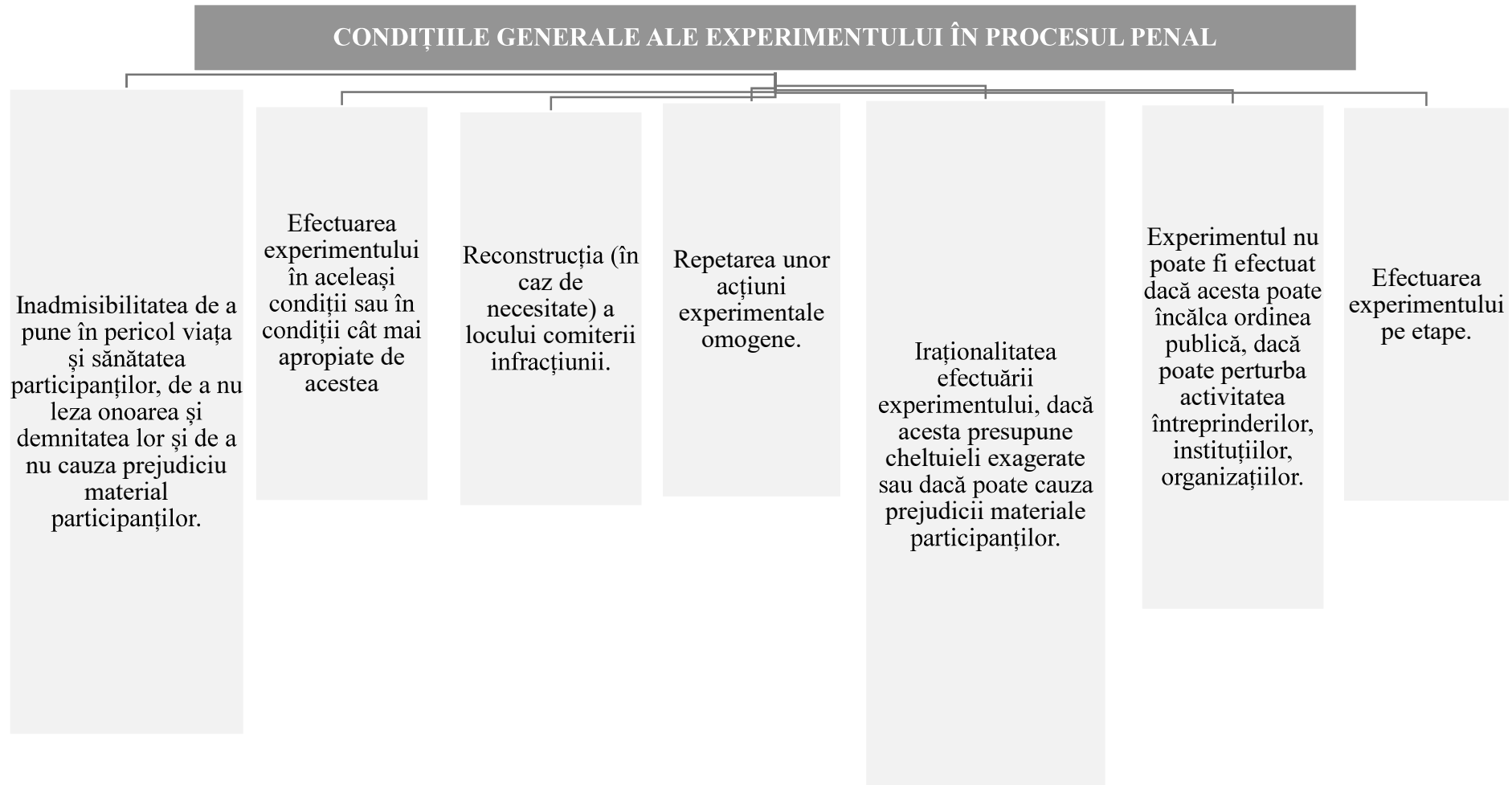
Schema nr. 1 – Tactica experimentului

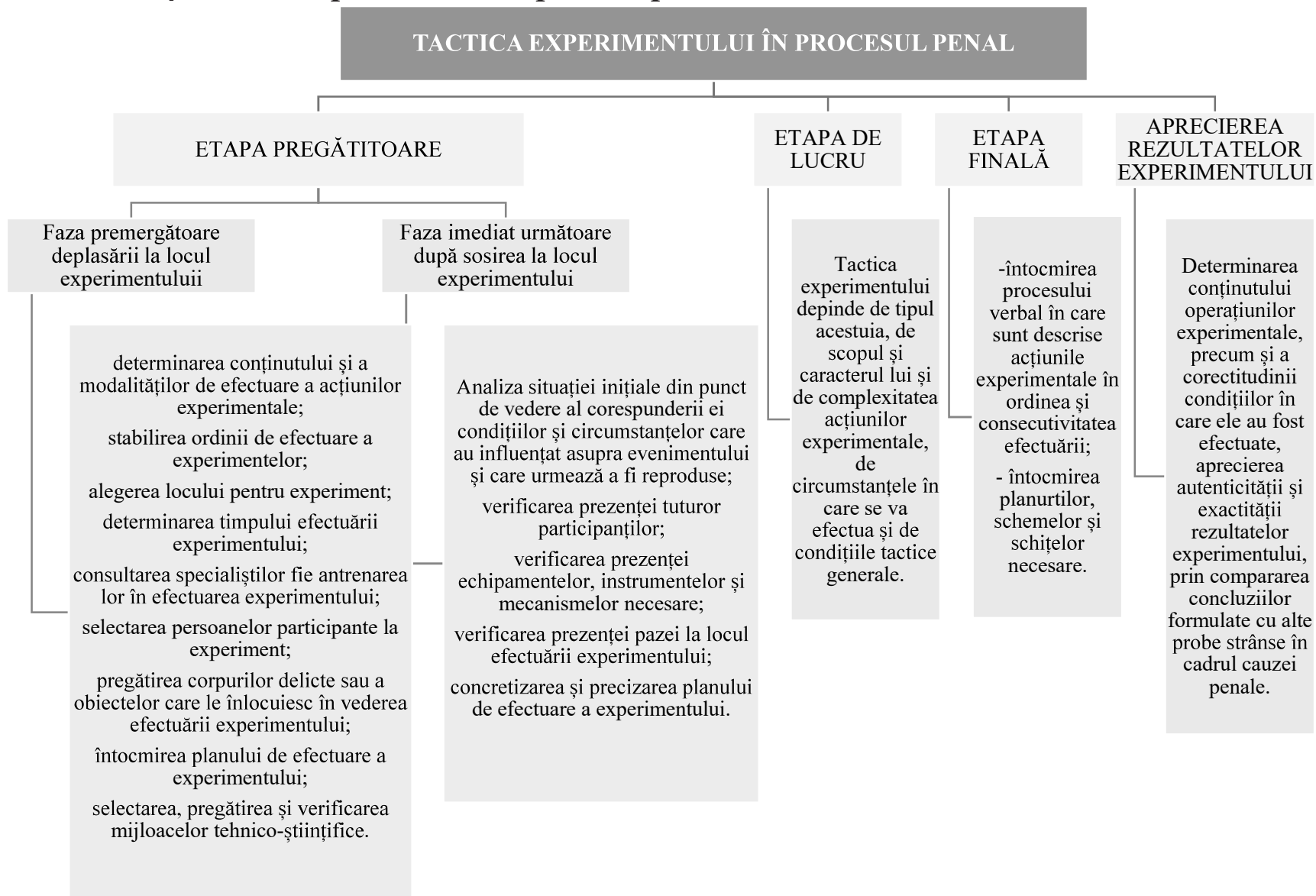
Schema nr. 2 – Tipuri de experimente în procesul penal

Schema nr. 3 – Condițiile generale ale experimentului în procesul penal

Schema nr. 4 – Tactica experimentului în procesul penal

TEMA 5. TACTICA PERCHEZIȚIEI ȘI A RIDICĂRII DE OBIECTE ȘI DOCUMENTE

Ca noțiune „percheziție” provine din latinescul *perquiro, sivi, situm, quitero* – căutare, a cerceta cu grijă pretutindeni⁶⁴.

Conform dicționarului de criminalistică, „percheziția este definită ca cercetarea în locuință sau asupra corpului unei persoane, care poate fi dispusă de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată, atunci când persoana căreia i s-a cerut să predea în interesul stabilirii adevărului, vreun obiect sau vreun înscris tăgăduiește existența sau deținerea acestora”⁶⁵.

Dicționarul de procedură penală o definește ca „acțiune procesuală care presupune un anumit grad de constrângere și se efectuează contrar voinței sau acordului proprietarului sau posesorului; cercetarea efectuată asupra îmbrăcămintei unei persoane sau la locuința acesteia cu scopul de a găsi și ridica obiecte sau înscrisuri, cunoscute organului judiciar, dar nepredate de bunăvoie, precum și în vederea eventualei descoperiri a unor alte mijloace de probă necesare soluționării cauzei penale”⁶⁶.

În doctrină percheziția este definită ca „o activitate procedurală care constă în cercetarea prin constrângere a unui loc deschis, încăpere sau a unei persoane în vederea depistării și ridicării de urme ale infracțiunii, a anumitor obiecte, valori și documente ce constituie mijloace materiale de probă, precum și descoperirii persoanelor aflate în căutare și a cadavrelor ascunse”⁶⁷.

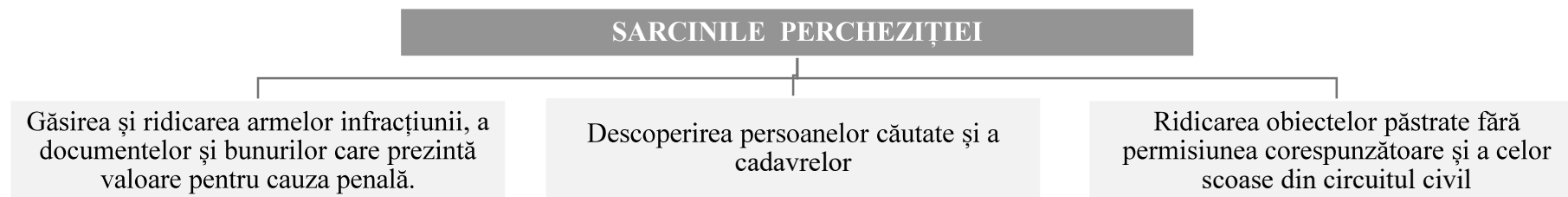
64 Drăghici C., Ștefan C. E. *Tactica percheziției și ridicării de obiecte și înscrisuri*. Ed. Sitech. Craiova, 2006, p. 12; Olteanu G.I., Ruiu M. *Tactică criminalistică*. Ed. AIT Laboratories. București, 2009, p. 96.

65 Anghelescu I. Dan N., Constantin I. R., et. al. Op. cit., p. 148; Țîru G., Lepăduși V., Nenov P.Z. et. al. *Dicționar Român de criminalistică*. Tip. TRIUMPH. București, 2012, p. 217.

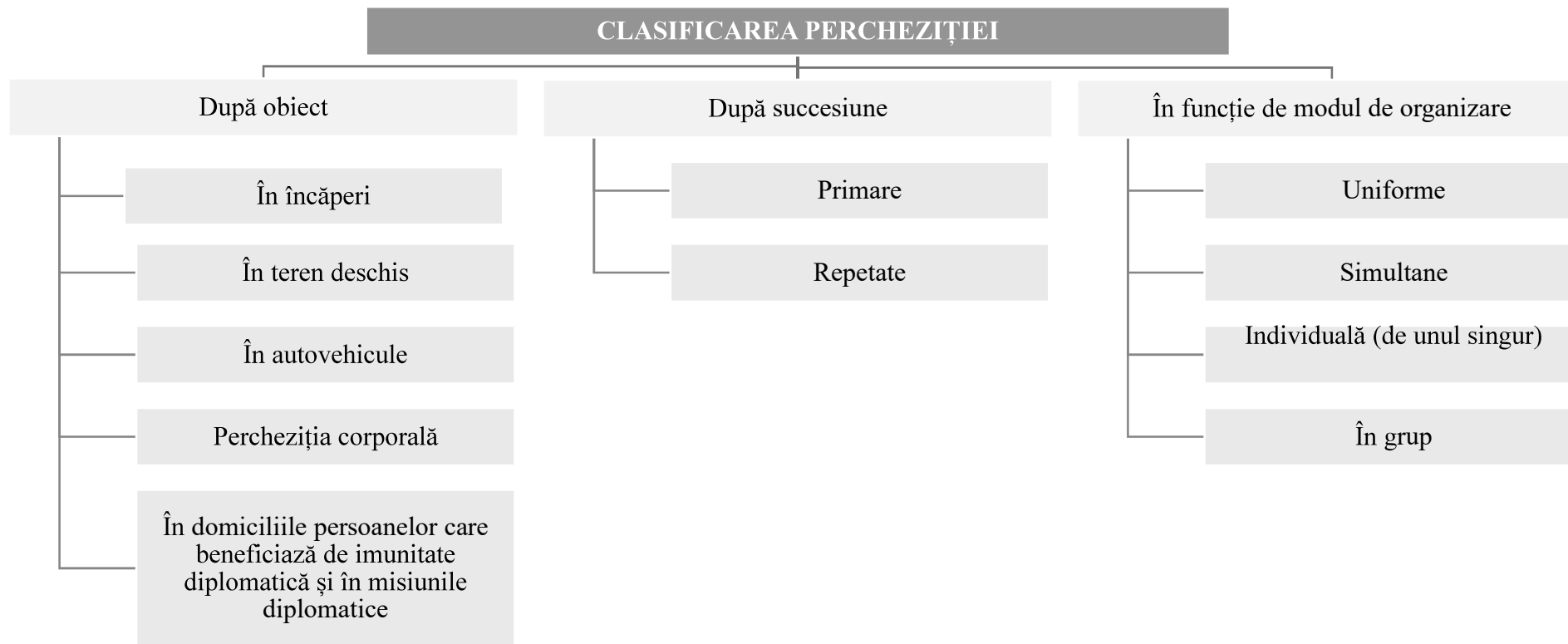
66 Rusu V., Gavajuc S., Gheorghies Al. et. al. Op. cit., p. 173.

67 Doraș S. *Criminalistica*. Chișinău, 2011. Op. cit., p. 335.

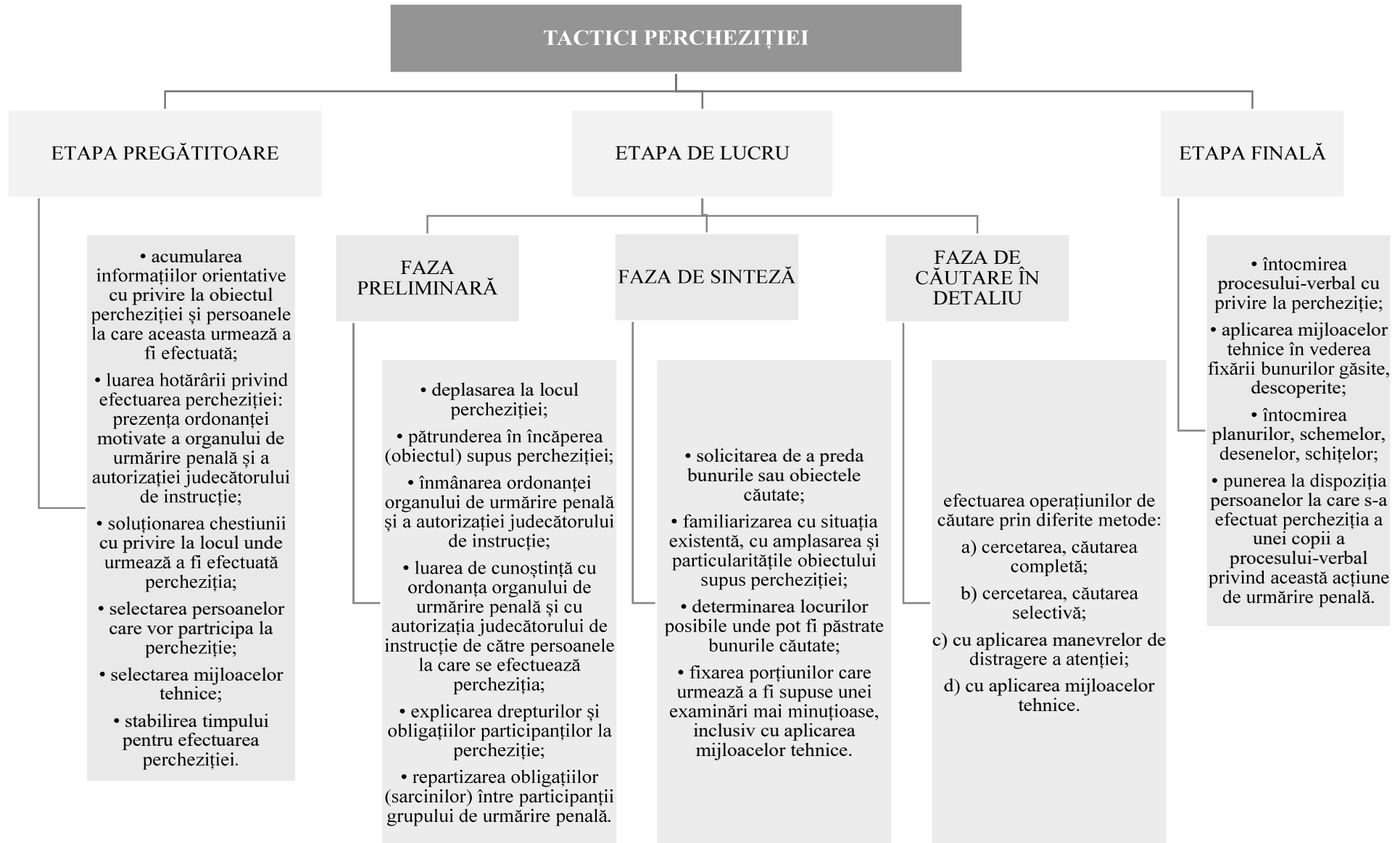
Schema nr. 1 – Sarcinile percheziției

Schema nr. 2 – Clasificarea percheziției

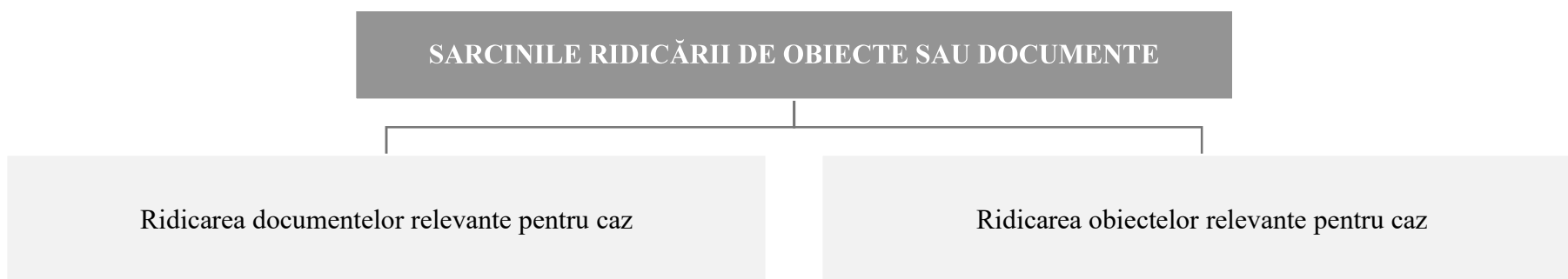
Schema nr. 3 – Tactica percheziției

În literatura de specialitate⁶⁸ ridicarea de obiecte sau documente este definită ca o acțiune de urmărire penală și de tactică criminalistică și constă în preluarea obiectelor sau documentelor ce au importanță pe cauza cercetată, predate benevol de persoana care le deține, la cererea organului de urmărire penală⁶⁹.

Ea este o instituție de sine stătătoare și nu trebuie să fie confundată cu activitatea de căutare, relevare, fixare și ridicare a urmelor și mijloacelor materiale de probă desfășurată cu ocazia cercetării la fața locului ori cu aceea, vizând același scop, care se efectuează în cadrul percheziției⁷⁰, desi în practică sunt întâlnite adesea împreună⁷¹.

Schema nr. 4 – Sarcinile ridicării de obiecte sau documente

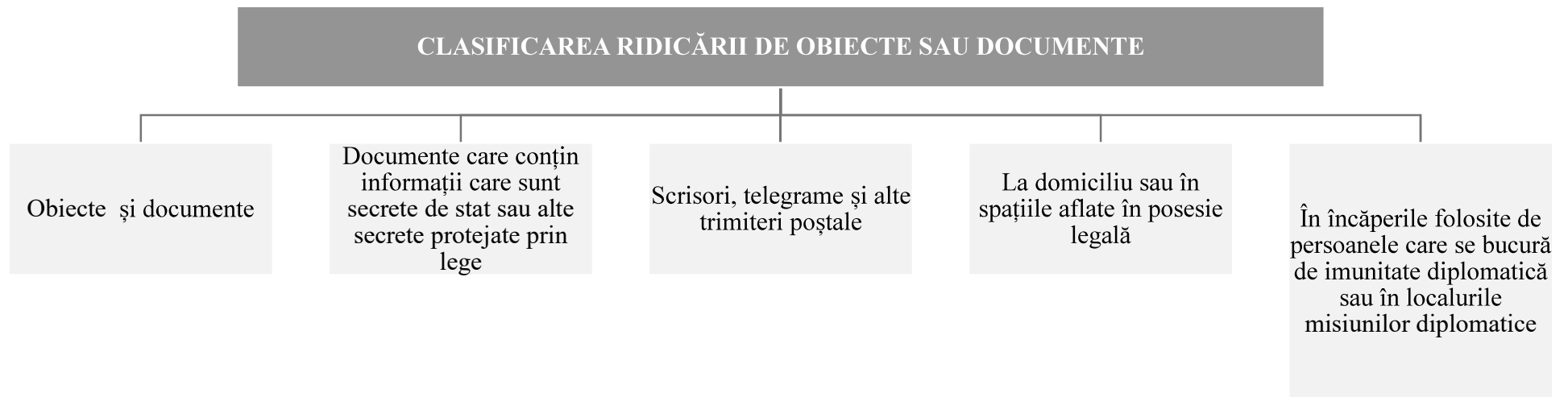
68 Golunski S.A. Op. cit., p. 301; Suciuc C. Op. cit., p. 560; Aionițoaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 194; Doraș S. *Criminalistica*. Chișinău, 2011. Op. cit., p. 355; Bercheșan V., Dumitrașcu I. *Probele și mijloacele de probă*. Ed. Ministerului de Interne. București, 1994, p. 192; Ciopraga A. *Criminalistica. Tratat de tactică*. Op. cit., p. 144; Stancu Em. *Tratat de criminalistică*. Ed. Actami. București, 2001, p. 527; Cîrjan L. *Tratat de criminalistică*. Op. cit., p. 533; Pletea C. *Criminalistica. Elemente de anchetă penală*. Ed. Little Star, București, 2003, p. 303.

69 Gheorghiuță M. *Tratat de criminalistică*. Op. cit., p. 509.

70 Aionițoaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Op. cit., p. 194.

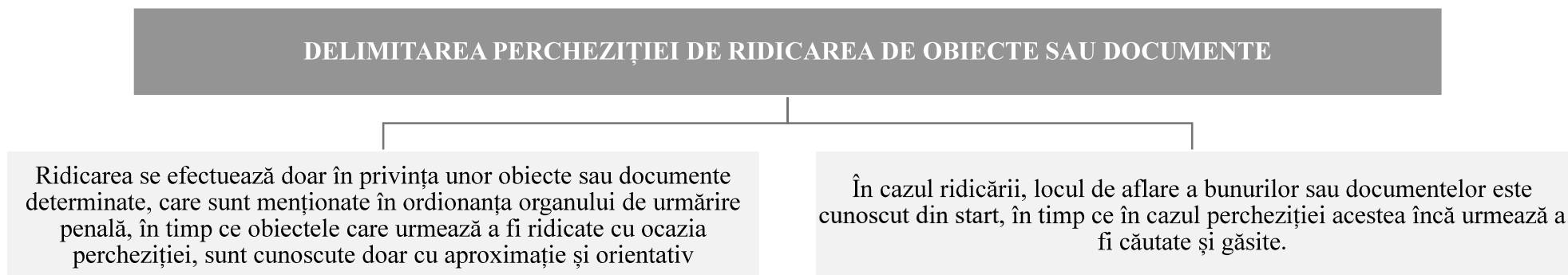
71 Suciuc C. Op. cit., p. 560.

Schema nr. 5 - Clasificarea ridicării obiectelor sau documentelor

Deosebirea⁷² dintre percheziție și ridicarea de obiecte sau documente constă în faptul că: în primul rând, ridicarea se efectuează cunoscând a priori care anume obiecte și documente vor fi luate, pe când în procesul percheziției obiectele pot fi doar presupuse, iar uneori - chiar necunoscute; în al doilea rând, la ridicare, ca acțiune de urmărire penală, se știe și amplasarea obiectelor căutate, pe când la percheziție ele urmează a fi depistate apoi ridicate⁷³. Dacă obiectele sau documentele ce urmează a fi ridicate lipsesc la locul indicat în ordonanță, persoana care efectuează urmărirea penală este în drept să facă percheziție⁷⁴.

Schema nr. 6 – Deosebiri între percheziție și ridicarea de obiecte sau documente

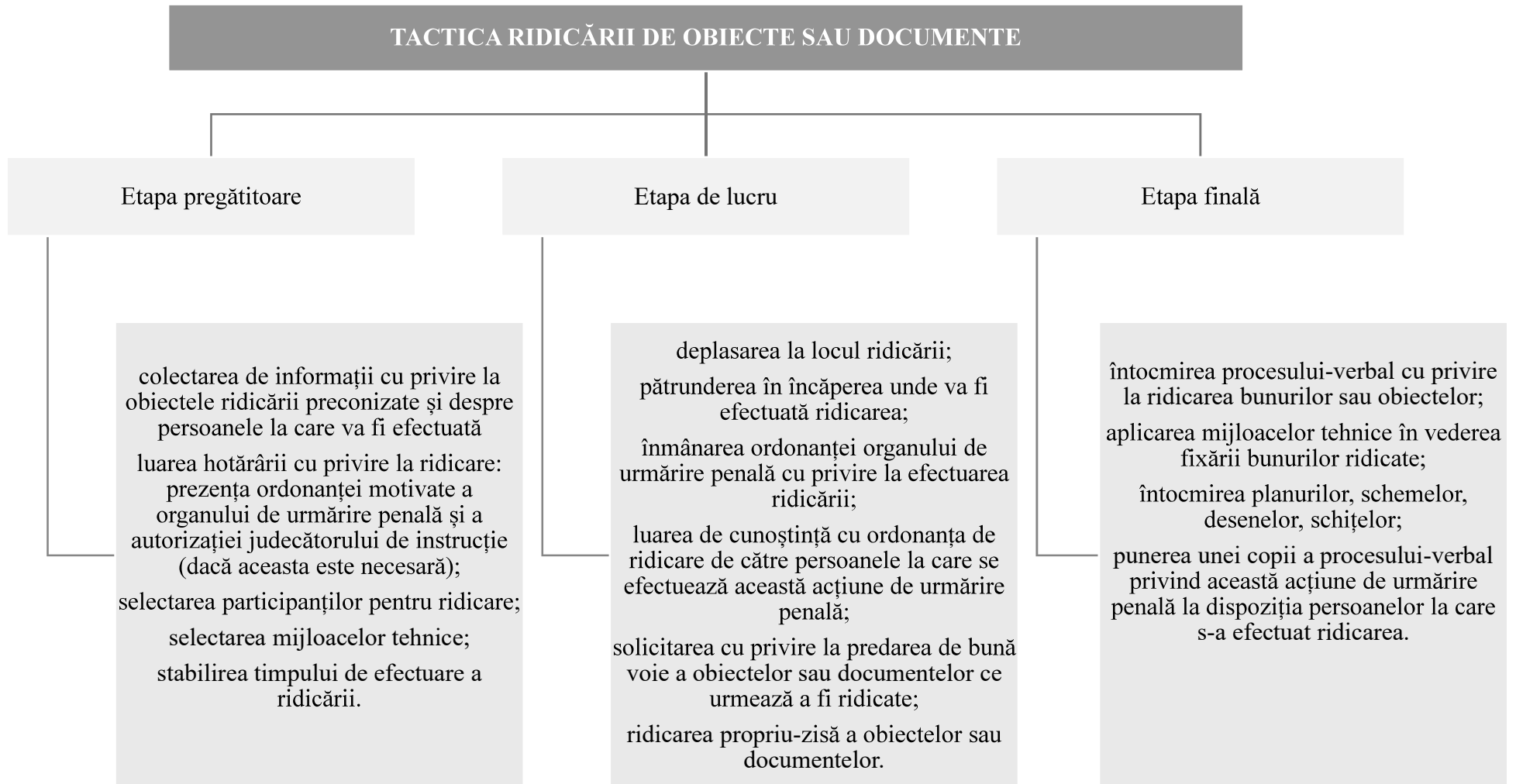
⁷² Mircea I. *Criminalistica*. București, 1999. Op. cit., pp. 304-305; Stancu Em. *Tratat de criminalistică*. București, 2001. Op. cit., p. 527.

⁷³ Gheorghiuță M. *Tratat de criminalistică*. Op. cit., p. 444.

⁷⁴ Dolea Ig. *Codul de procedură penală a Republicii Moldova. (Comentariu aplicativ)*. Ediția a II-a. Op. cit., p. 417.

Schema nr. 7 – Tactica ridicării de obiecte sau documente

TEMA 6. TACTICA AUDIERII ȘI CONFRUNTĂRII

Ascultarea martorilor, a victimelor și a făptuitorilor reprezintă unul din cele mai însemnate mijloace de obținere a probelor, precum și o cale de verificare a probelor deja existente, provenite din alte surse⁷⁵. Or, proba testimonială reprezintă, după cum bine se știe, unul dintre cele mai vechi mijloace de probațiune și printre cele mai folosite în cadrul procesului judiciar, în general și a celui penal în special, întrucât ascultarea, în calitate de martor, a persoanei care are cunoștință despre o anumită faptă sau împrejurare referitoare la un fapt juridic sau cauză penală și informația obținută prin mărturie este de natură să servească aflării adevărului⁷⁶. Deci, arătările celor ce au perceput nemijlocit tabloul viu al infracțiunii – *ex propriis sensibus* – reprezintă cel mai expresiv, cel mai plastic mod de stabilire a faptelor și împrejurărilor de fapt legate de infracțiune sau de făptuitor⁷⁷.

Conform dicționarului de criminalistică⁷⁸ și de procedură penală⁷⁹ *ascultarea* (audierea) este actul procedural prin care învinuitul, inculpatul, celelalte părți din proces, precum și martorii sau experții sunt chemați să dea explicații în fața organelor de urmărire penală sau a instanței de judecată. Ascultarea învinuitului și a inculpatului are loc ori de câte ori interesul urmăririi sau al judecării o cere, precum și în cazurile special prevăzute de lege.

Într-o altă accepțiune audierea reprezintă un procedeu probatoriu, al cărui scop este dobândirea și fixarea de către organul de urmărire penală (instanța de judecată), în conformitate cu legislația în vigoare, a declarațiilor audiatului cu privire la informațiile cunoscute de acesta și care face parte din obiectul probațiunii în cauza penală⁸⁰.

Ascultarea personelor în procesul penal constituie nu numai activitatea cea mai frecventă, ci, totodata, activitatea căreia, atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecării *i se consacra cea mai mare parte din timp, cel mai mare volum de muncă*, în raport cu celelalte investigații legate de strângerea probelor și reprezintă, pentru organele judiciare, nu o dată, *sursa majoră a informațiilor necesare aflării adevărului*⁸¹.

75 Mircea I. *Criminalistica*. București, 1978. Op. cit., p. 152.

76 Stancu Em. *Tratat de criminalistică*. București, 2001. Op. cit., p. 385.

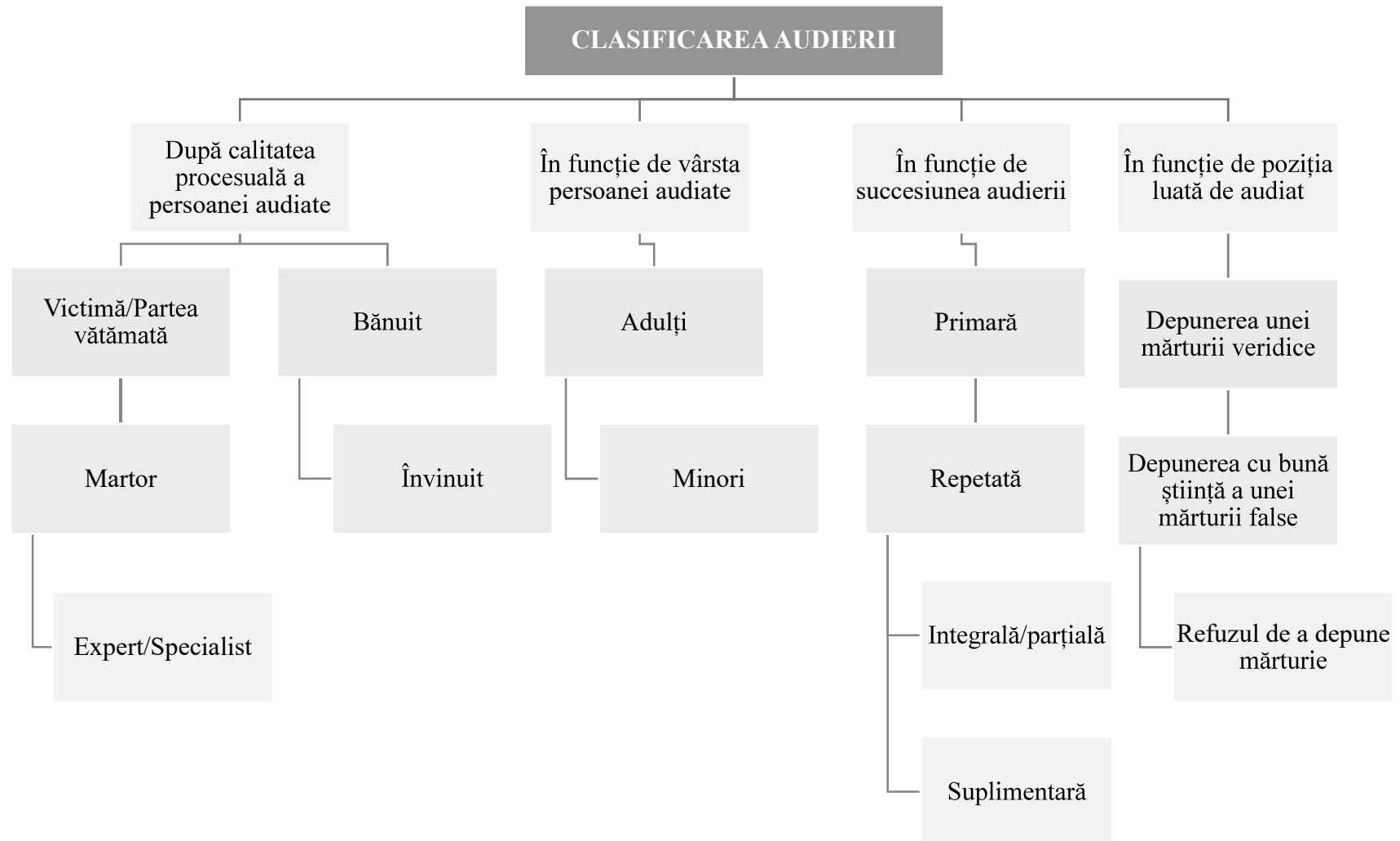
77 Ciopraga A. *Criminalistica. Tratat de tactică*. Iași, 1996. Op. cit., p. 151.

78 Angheliescu I. Dan N., Constantin I. R., et. al. Op. cit., p. 25.

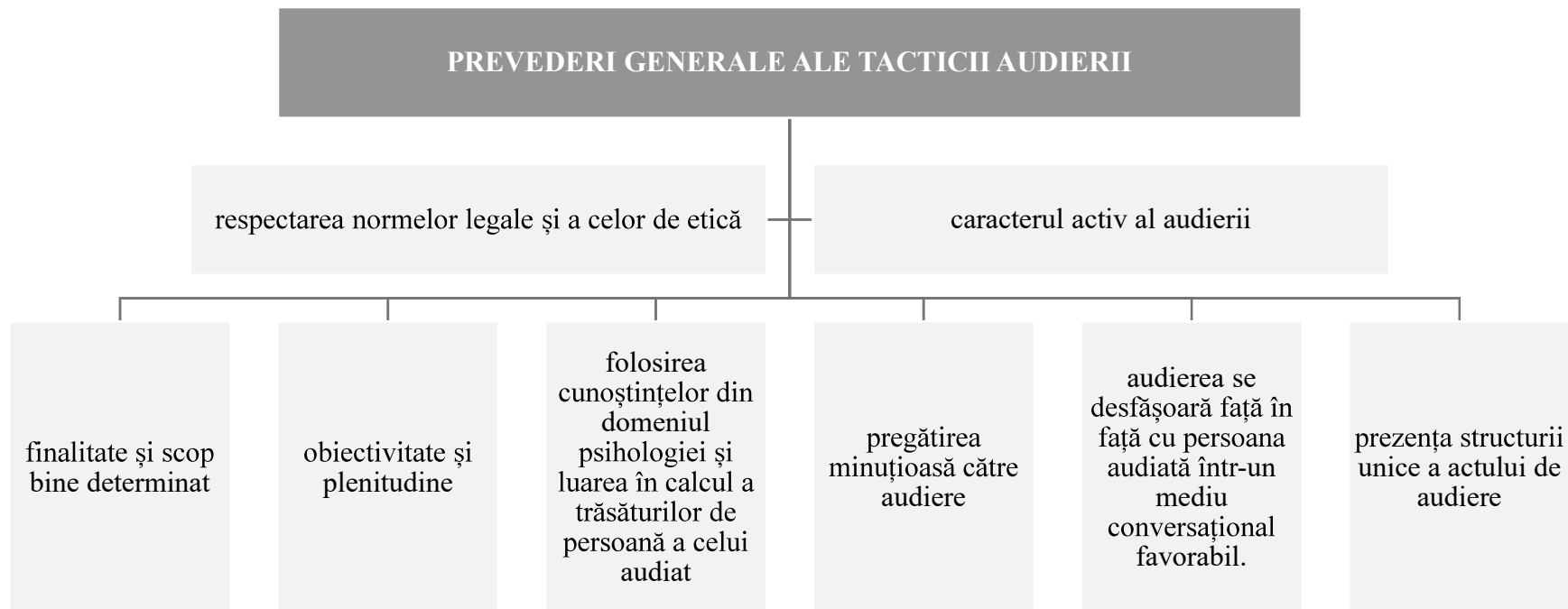
79 Rusu V., Gavajuc S., Gheorghieș Al. et. al. Op. cit., p. 27.

80 Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. Op. cit., p. 153.

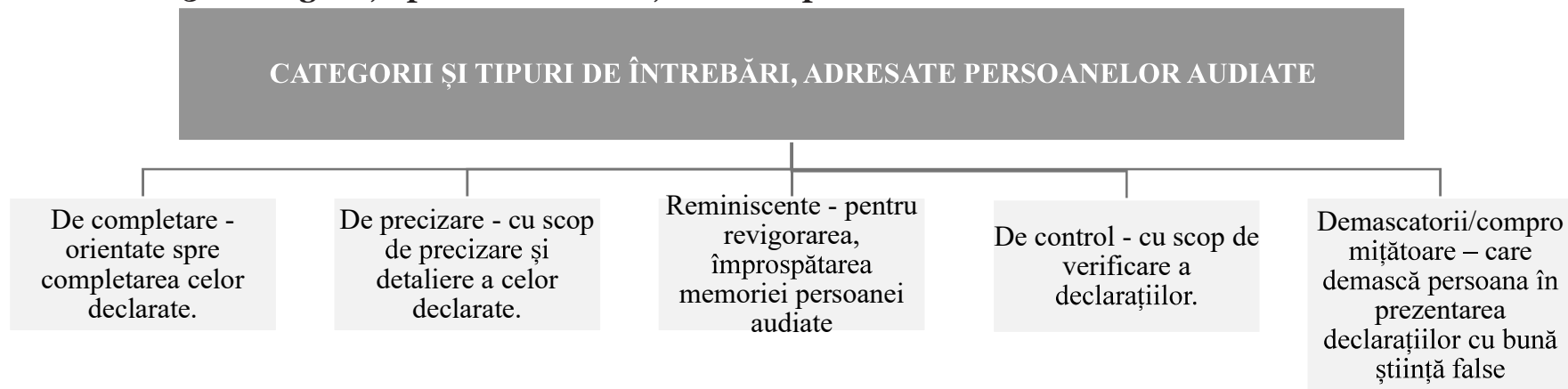
81 Ibidem, p. 150.

Schema nr. 1 – Clasificarea audierii

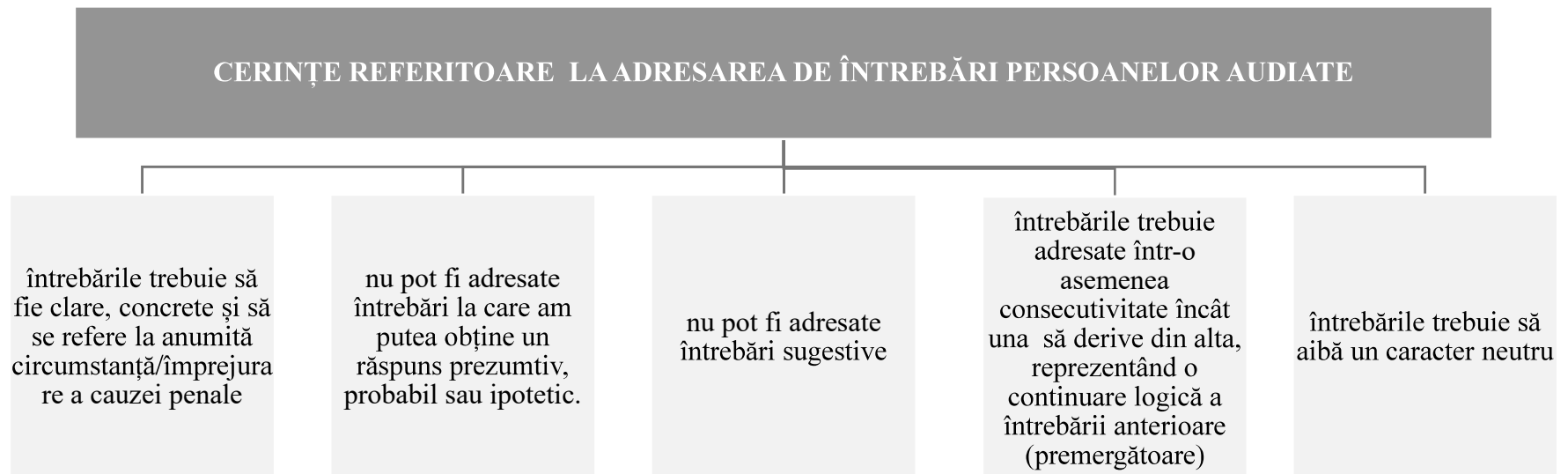
Schema nr. 2 – Prevederi generale ale tacticii audierii

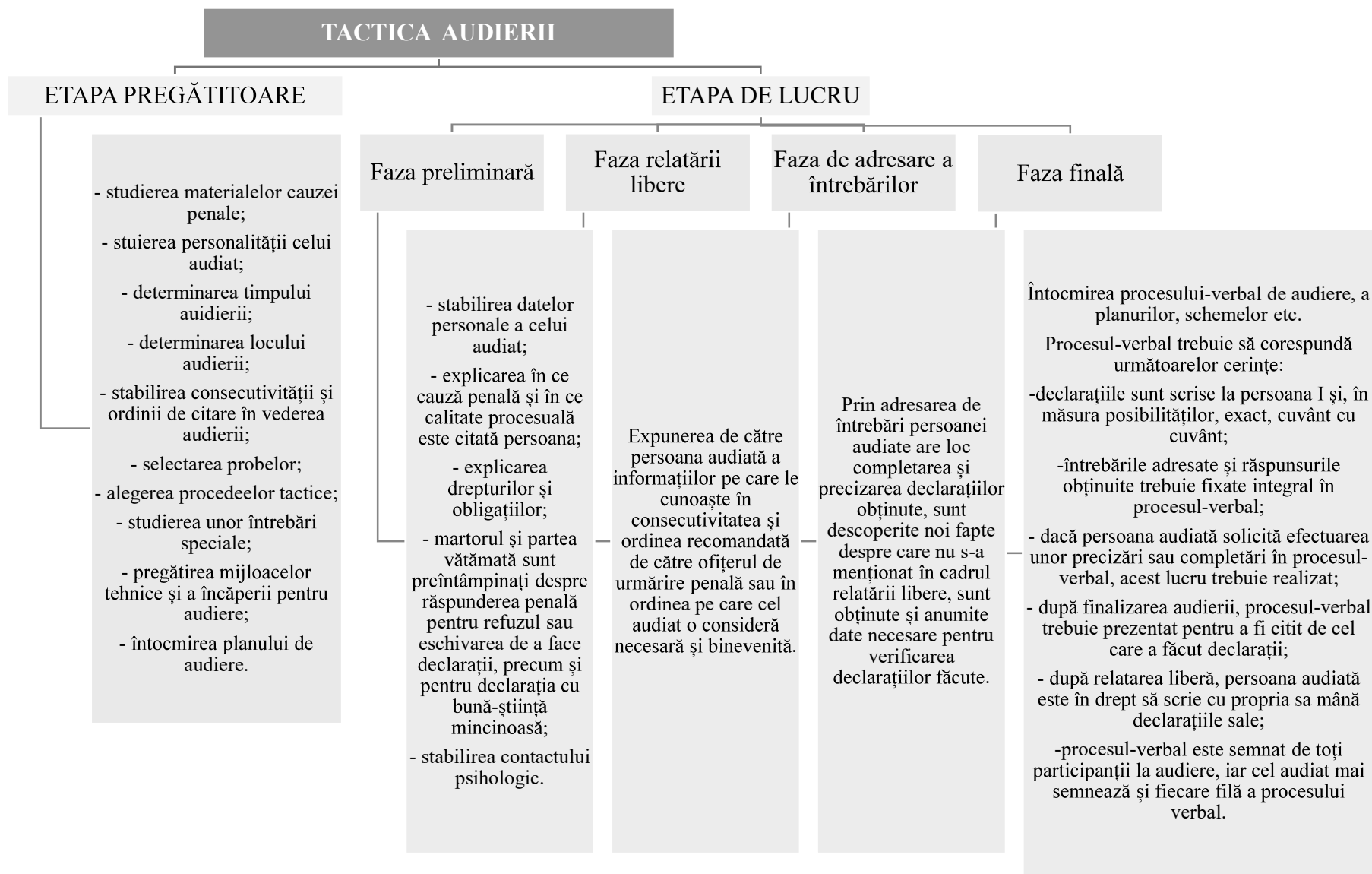
Schema nr. 3 – Categoriile, tipuri de întrebări, adresate persoanelor audiate

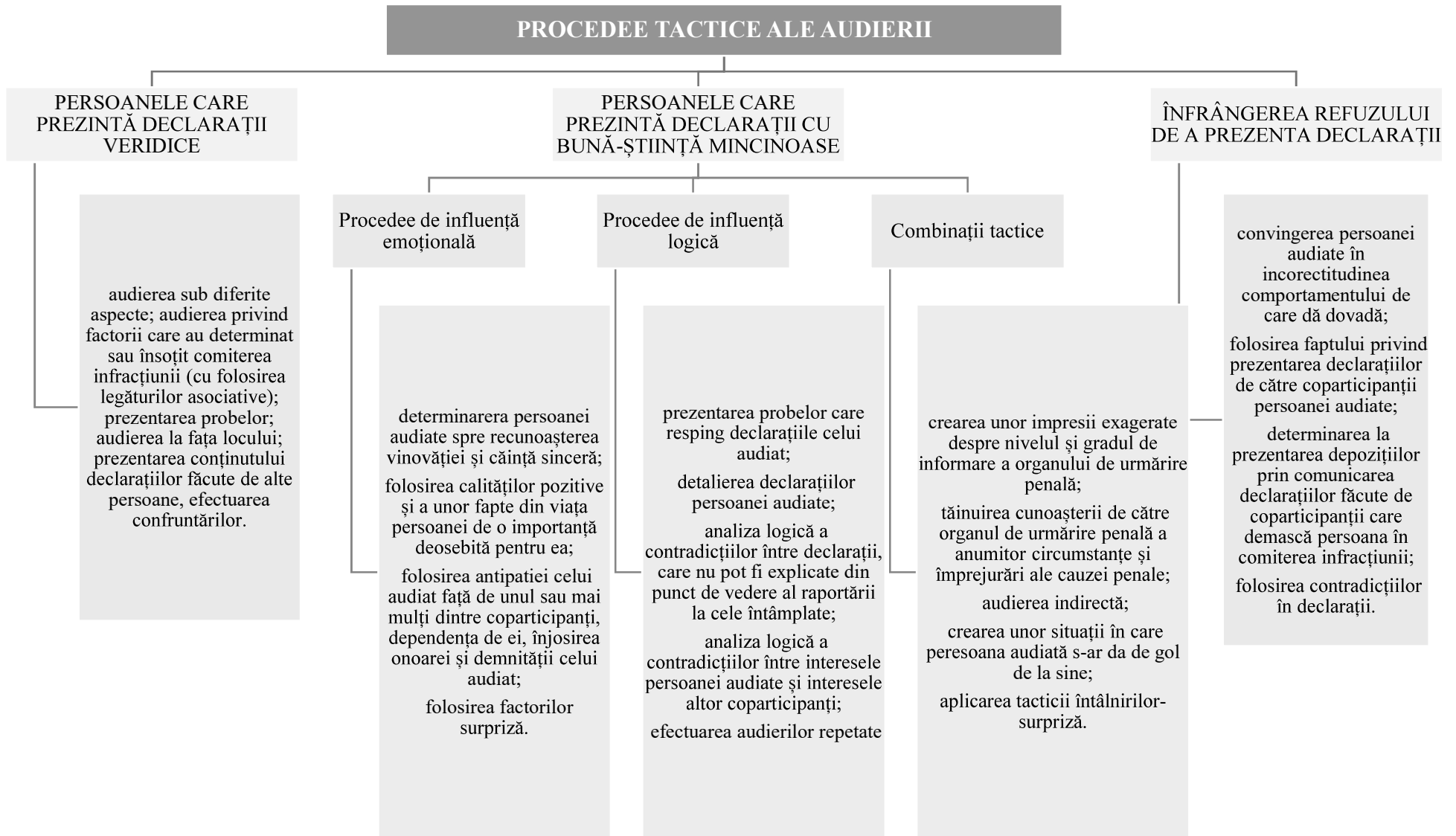
Schema nr. 4 – Cerințe privind adresarea întrebărilor persoanei audiate

Schema nr. 5 – Tactica audierii

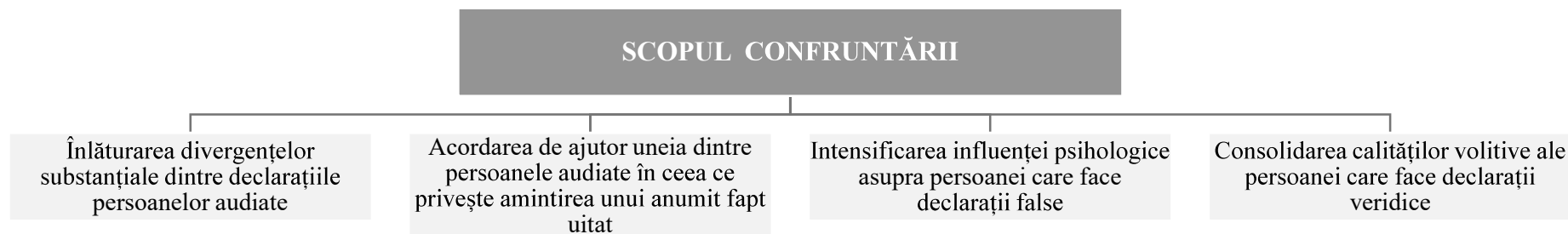
Schema nr. 6 – Procedee tactice ale audierii

Confruntare - reaudierea în mod simultan a persoanelor în ale căror declarații date anterior în aceeași cauză penală există contradicții care se cer a fi lămurite. Confruntarea are loc subiectiv între persoanele care au mai fost ascultate în calitate de învinuit, inculpat, parte vătămată, parte civilă, parte civilmente responsabilă, iar obiectiv privește declarațiile făcute anterior de aceste persoane în cuprinsul cărora există contradicții. Confruntarea este un procedeu probatoriu complementar folosit de către organul de urmărire penală în cazul în care se constată că există divergențe între declarațiile persoanelor ascultate în aceeași cauză.

Prin confruntare, pe lângă aplicarea divergențelor existente în declarațiile persoanelor ascultate în aceeași cauză, pot fi obținute noi date utile pentru rezolvarea cauzei penale. Confruntarea mai este considerată și ca mijloc tactic de verificare a declarațiilor și de precizare a poziției învinuitului față de fapta care i se incriminează. De regulă, confruntarea se efectuează în faza de urmărire penală, însă este posibilă realizarea ei în procesul examinării cauzei penale în instanța de judecată. Confruntarea constă în audierea concomitentă a două persoane cu scopul înlăturării divergențelor în declarațiile anterioare. În legătură cu acest fapt, este inadmisibil ca la confruntare să participe o persoană care nu a fost anterior audiată. Dacă în declarațiile anterioare referitoare la unele și aceleași fapte și circumstanțe nu există divergențe, confruntarea nu se efectuează. Confruntarea poate fi efectuată atât din inițiativa organului de urmărire penală, cât și la solicitarea părților. Dacă organul de urmărire penală sau instanța de judecată consideră ca inutilă efectuarea confruntării, apoi cererea părților în această privință poate fi respinsă. La efectuarea confruntării se întocmește un proces-verbal. Confruntarea fiind un procedeu probatoriu complementar servește la înlăturarea unei dificultăți ivite în activitatea procesuală de aflare a adevărului, fie prin procurarea de explicații care fac să dispară dificultatea, fie prin informații care servesc ca punct de plecare pentru efectuarea de noi probatorii⁸².

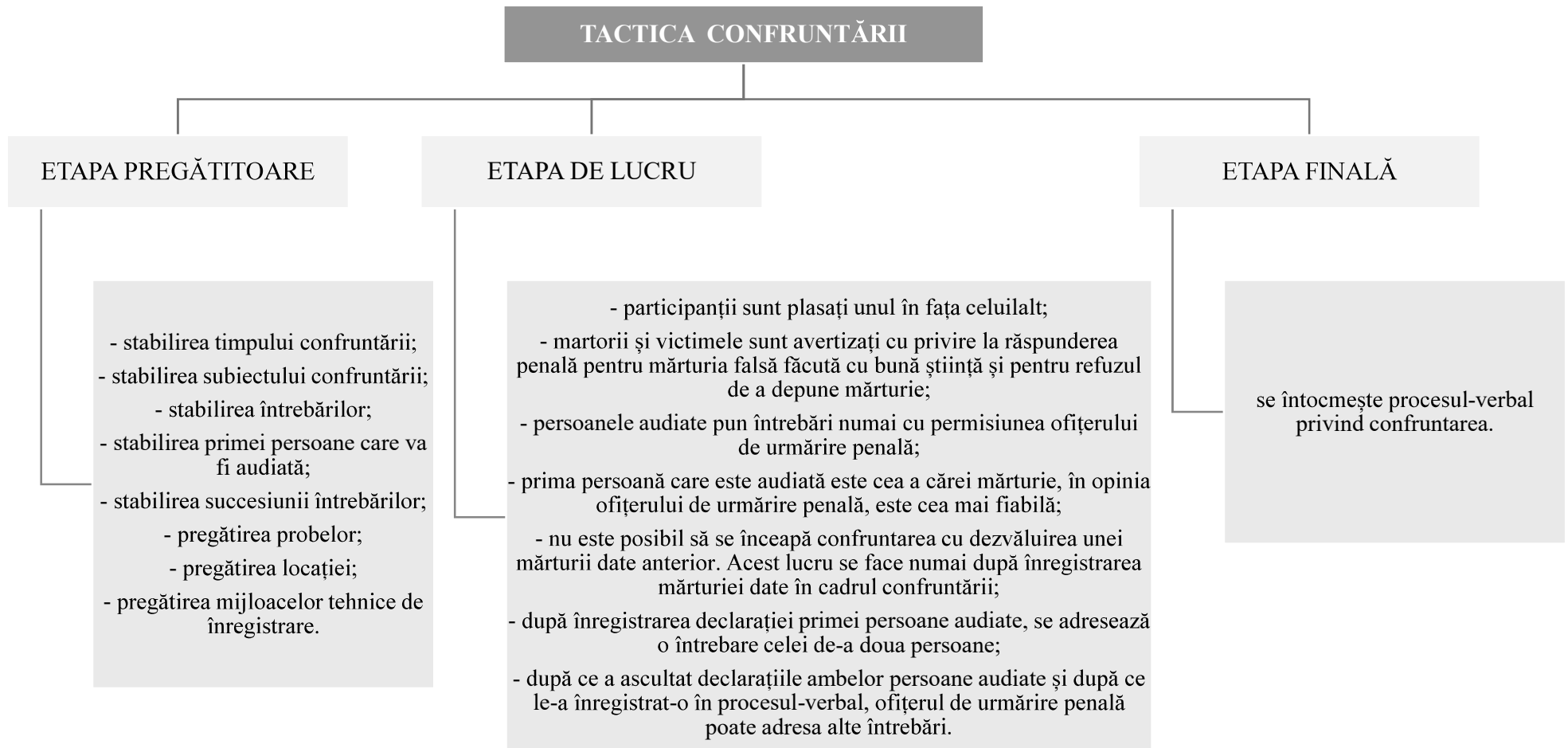
Schema nr. 7 – Scopul confruntării

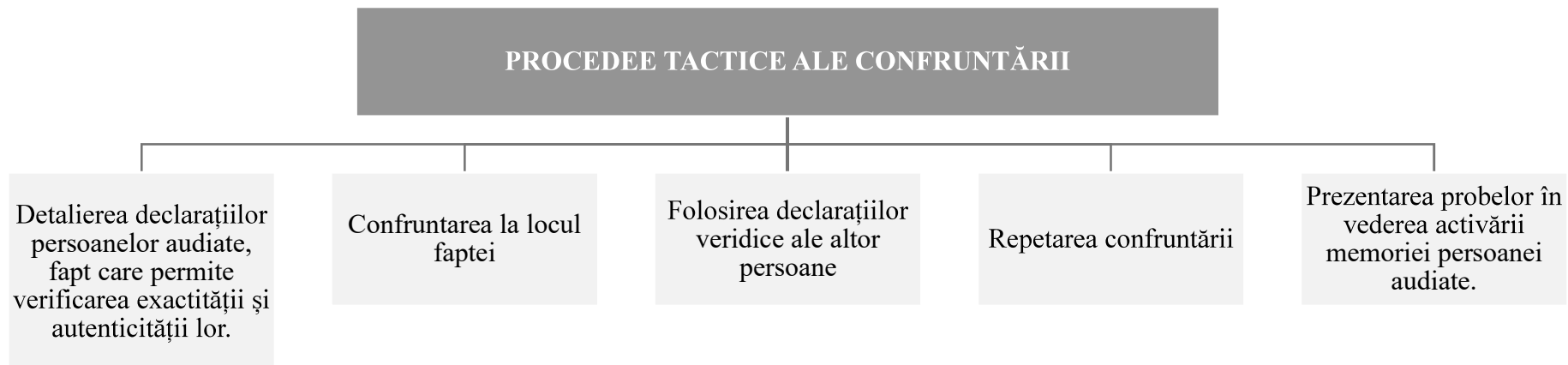
82 Rusu V., Gavajuc S., Gheorghieș Al. et. al. Op. cit., pp. 59-60.

Schema nr. 8 – Tactica confruntării

Schema nr. 9 – Procedee tactice ale confruntării

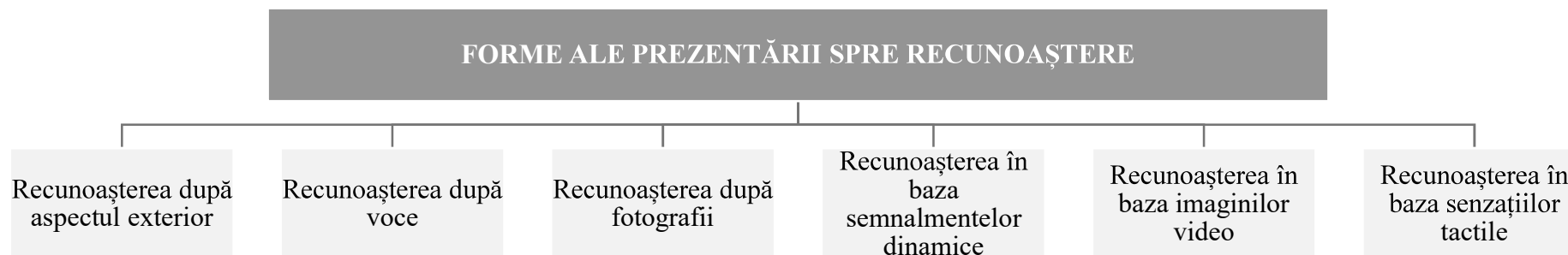

TEMA 7. TACTICA PREZENTĂRII SPRE RECUNOAȘTERE

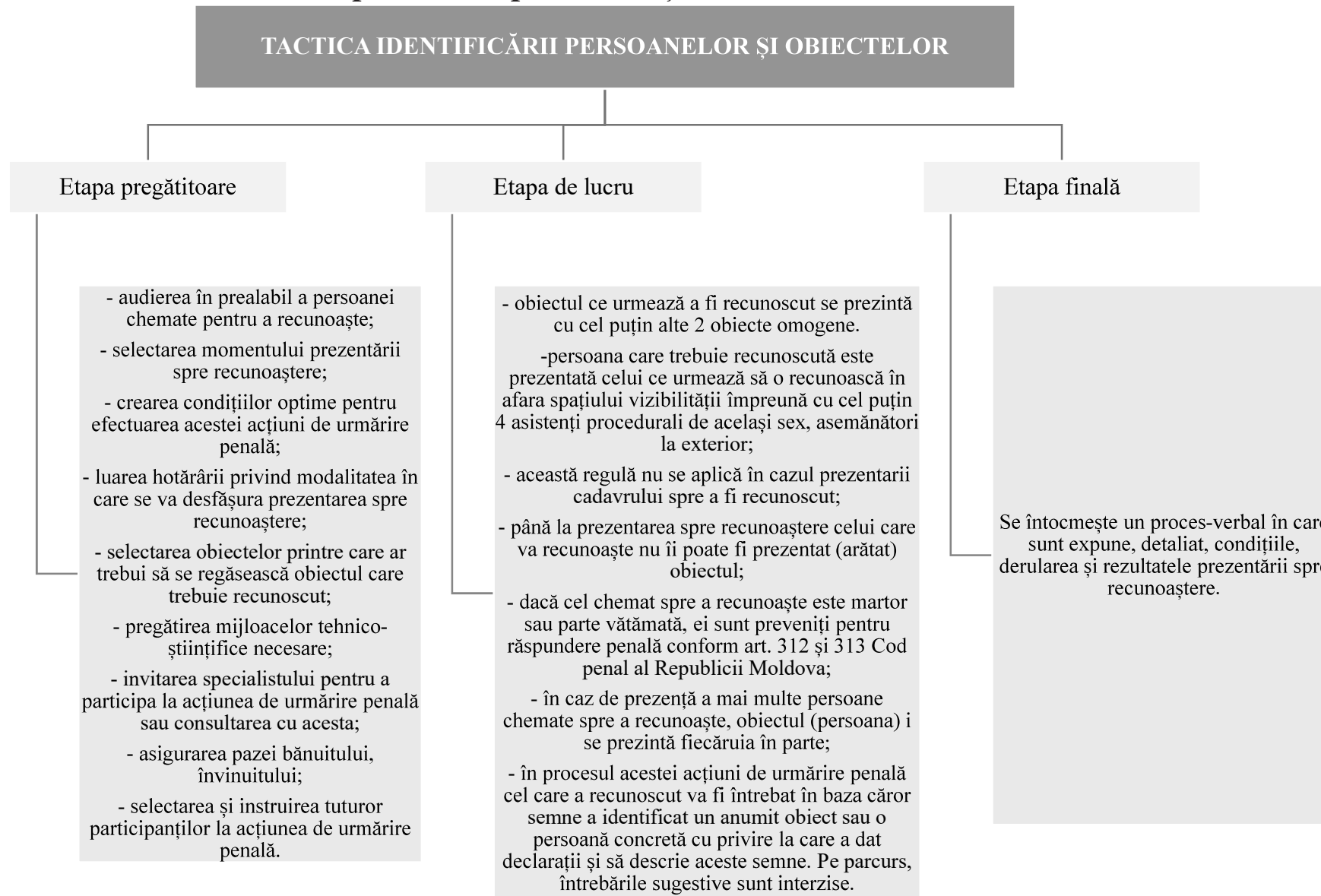
Prezentarea pentru recunoaștere este activitatea procedurală care constă în prezentarea unei persoane, cadavru, obiect ori animal, persoanei care le-a văzut înainte ori în timpul comiterii faptei. Recunoașterea se poate face și pe calea prezentării fotografiilor acestora. Prezentarea pentru recunoaștere se face după prealabilă pregătire, în prezența martorilor asistenți și numai după ce persoana ce urmează să facă recunoașterea a fost ascultată⁸³.

Schema nr. 1 – Forme ale prezentării spre recunoaștere

83 Anghelescu I. Dan N., Constantin I. R., et. al. Op. cit., p. 153.

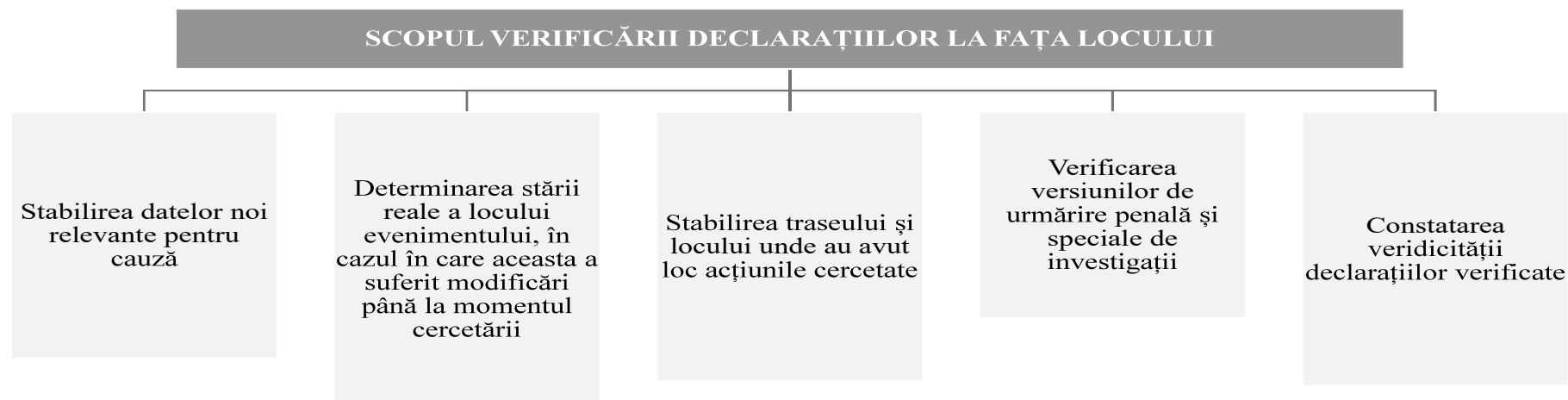
Schema nr. 2 – Tactica prezentării spre recunoaștere

TEMA 8. TACTICA VERIFICĂRII DECLARAȚIILOR LA FAȚA LOCULUI

Verificarea declarațiilor la fața locului - procedeu special de obținere a declarațiilor, esența căruia constă în verificarea unor declarații anterioare ale martorilor, părții vătămate, bănuțului, învinuțului în faza de urmărire, în scopul stabilirii veridicității acestor declarații. Verificarea declarațiilor la fața locului are tangențe cu anumite acte de urmărire penală, cum ar fi, de exemplu, audierea, deoarece persoana depune declarații la locul comiterii faptei, ținând cont de anumite împrejurări. O anumită asemănare această acțiune de urmărire penală o are și cu cercetarea la fața locului, cu toate că ea se realizează doar în vederea verificării declarațiilor, nefiind urmărit scopul de a supune cercetării, ca atare, locul. Totuși, dacă în timpul efectuării acestei acțiuni de urmărire penală au fost descoperite anumite obiecte, acestea se ridică și se consemnează în procesul-verbal al acțiunii procesuale respective, nefiind necesară întocmirea, în acest sens, a unui proces-verbal separat de cercetare la fața locului. Astfel, scopul verificării declarațiilor la fața locului constă în analiza și precizarea declarațiilor persoanelor audiate anterior. Cu ocazia verificării declarațiilor la fața locului se întocmește un proces-verbal⁸⁴.

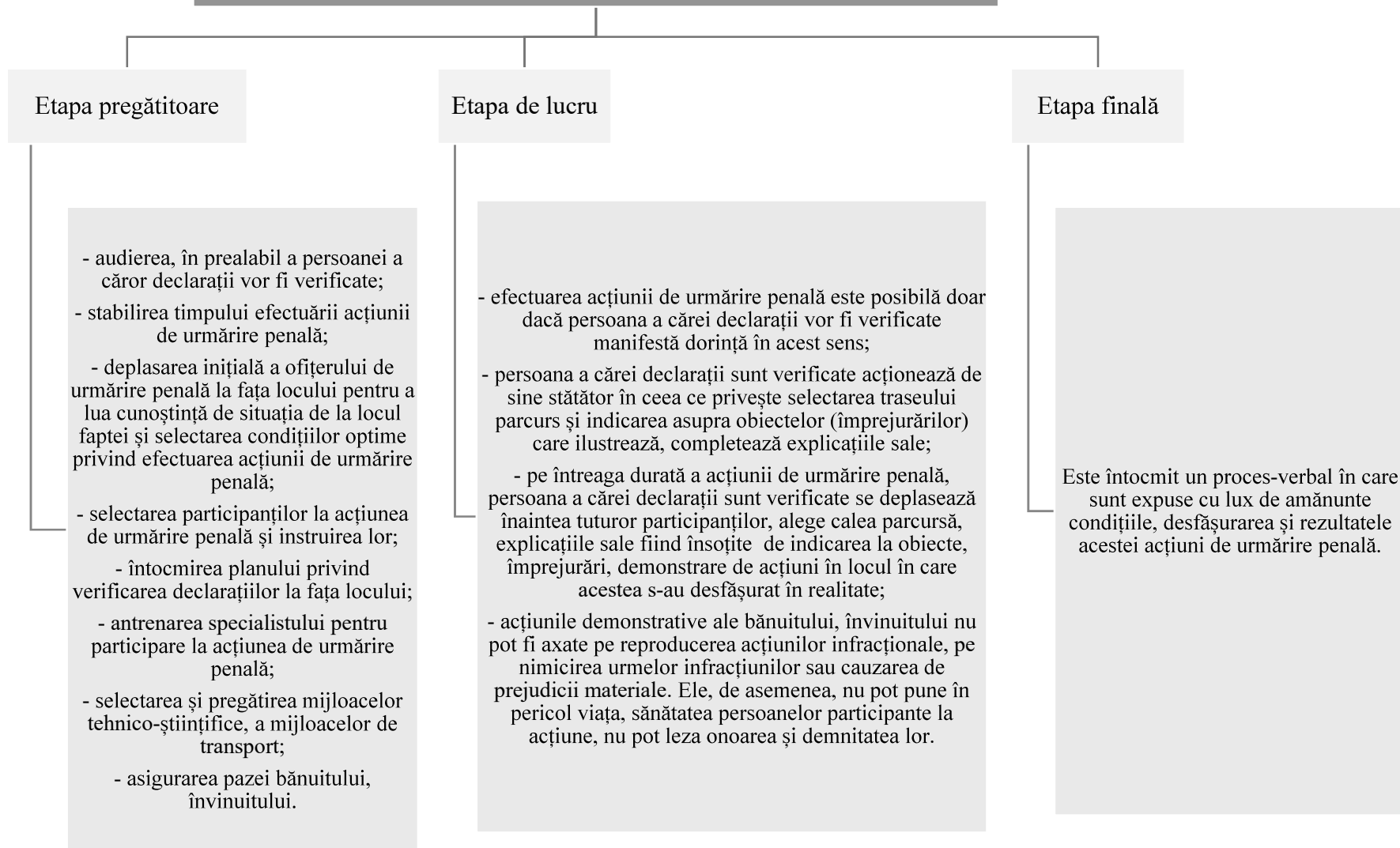
Schema nr. 1 – Scopul verificării declarațiilor la fața locului

84 Rusu V., Gavajuc S., Gheorghieș Al. et. al. Op. cit., pp. 240-241.

Schema nr. 2 – Tactica verificării declarațiilor la fața locului

TACTICA VERIFICĂRII DECLARAȚIILOR LA FAȚA LOCULUI

TEMA 9. TACTICA DISPUNERII ȘI EFECTUĂRII EXPERTIZEI JUDICIARE

Termenul de expertiză este folosit adesea în legătură cu ceva necunoscut, necesar de clarificat complicat ori neclar științific și, de fiecare dată, se percepe ca o activitate care, obligatoriu, va soluționa problema și va da un răspuns exact și incontestabil⁸⁵.

Expertiza judiciară reprezintă activitatea de cercetare a unor împrejurări de fapt, necesare stabilirii adevărului obiectiv în cauza supusă soluționării de către un expert, prin cunoștințe specific fiecărei specialități, activitate desfășurată la cererea organului judiciar în situația în care acesta nu poate singur să lămurească respectiva împrejurare de fapt⁸⁶.

Conform dicționarului de urmărire penală expertiza judiciară este acțiunea de cercetare efectuată de către expert în scopul soluționării unor chestiuni puse în fața lui de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în urma căreia se întocmește un raport ce conține concluziile la care a ajuns expertul în urma efectuării investigației⁸⁷.

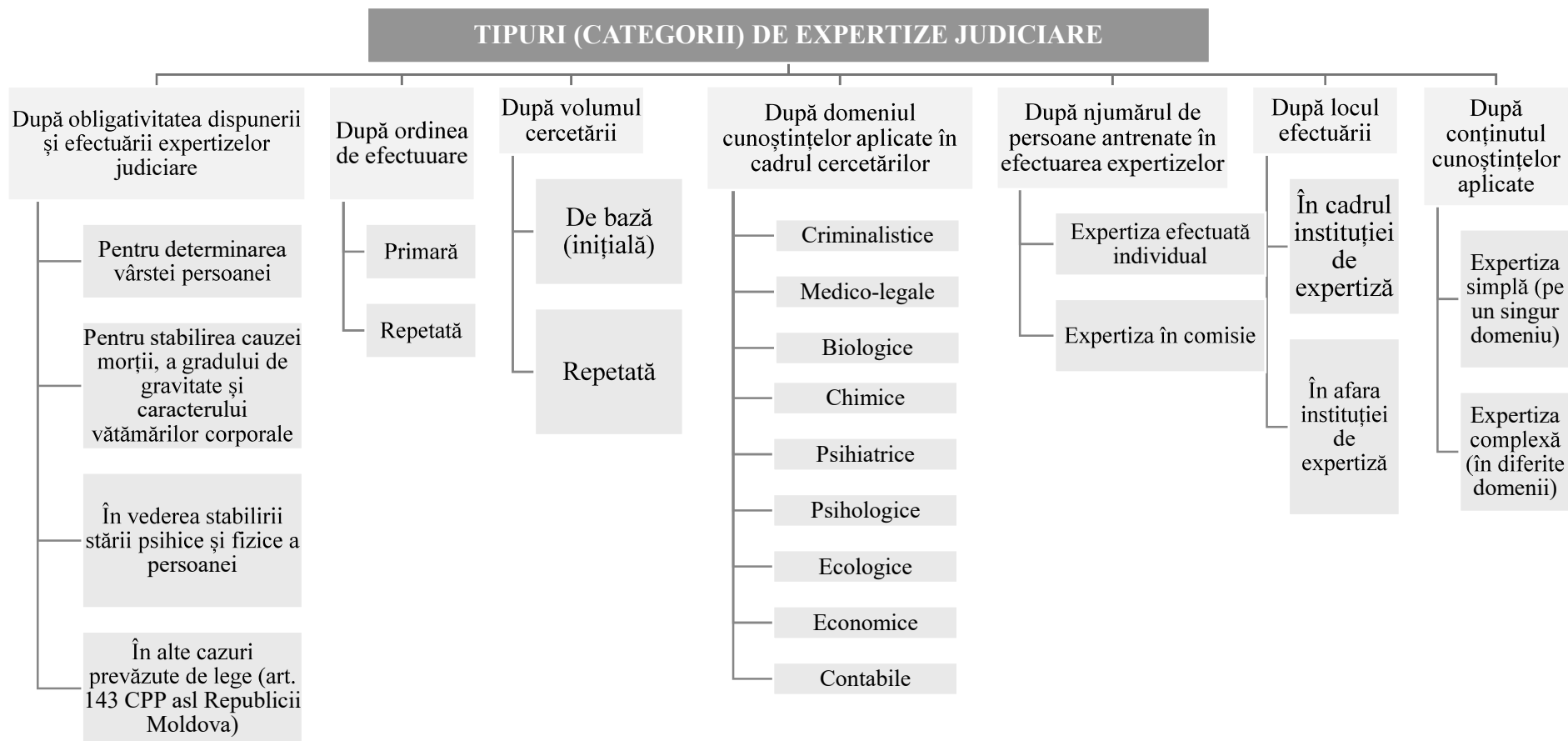
---

85 Cataraga O. *Expertiza judiciară*. Ed. Pro Universitaria. București, 2022, p. 33.

86 Constantin R., Drăghici P., Ioniță M. *Expertizele – mijloc de probă în procesul penal*. Ed. TEHNICĂ. București, 2000, p. 23.

87 Rusu V., Gavajuc S., Gheorghieș Al. et. al. *Op. cit.*, p. 85.

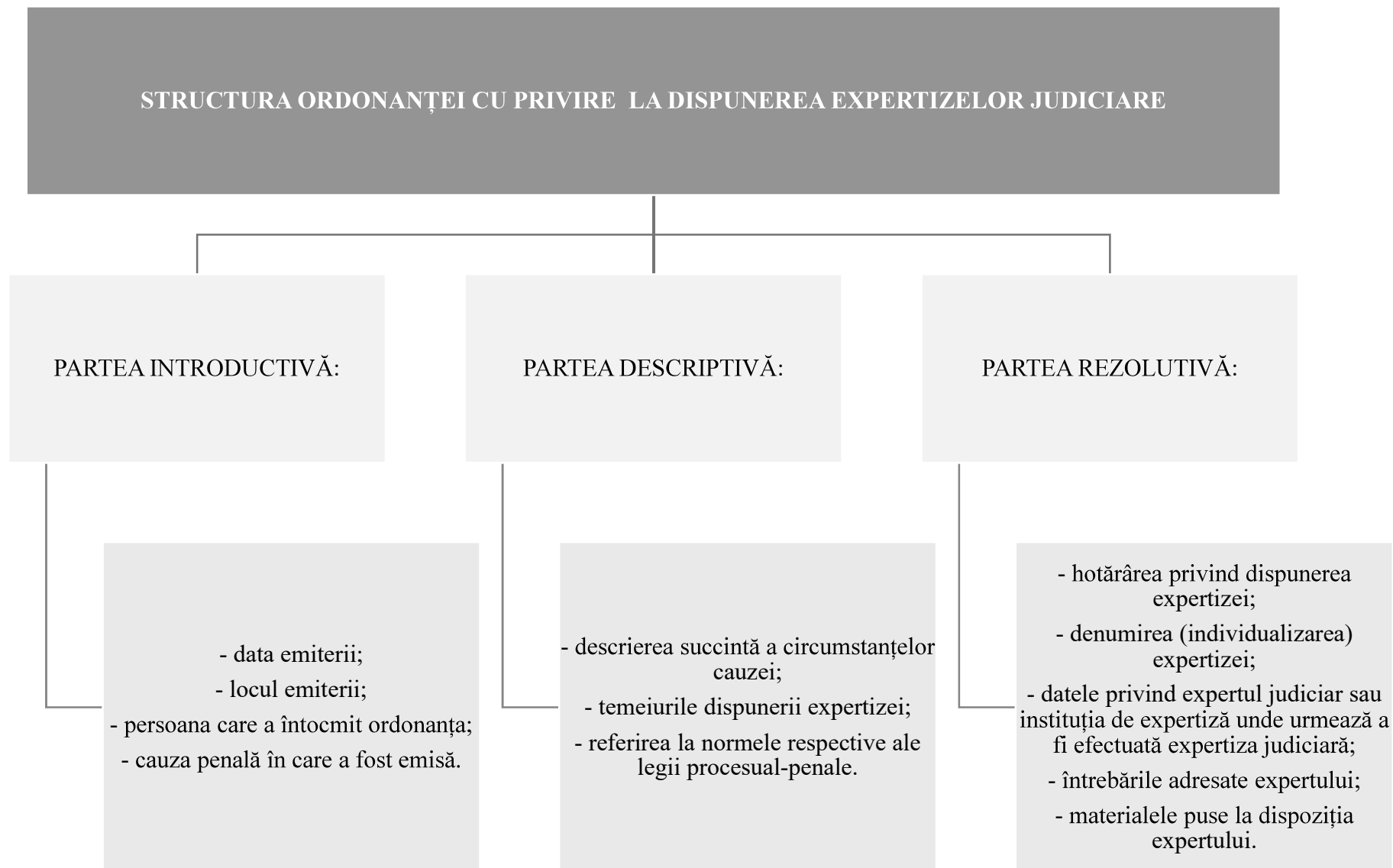
Schema nr. 1 – Clasificarea expertizelor judiciare

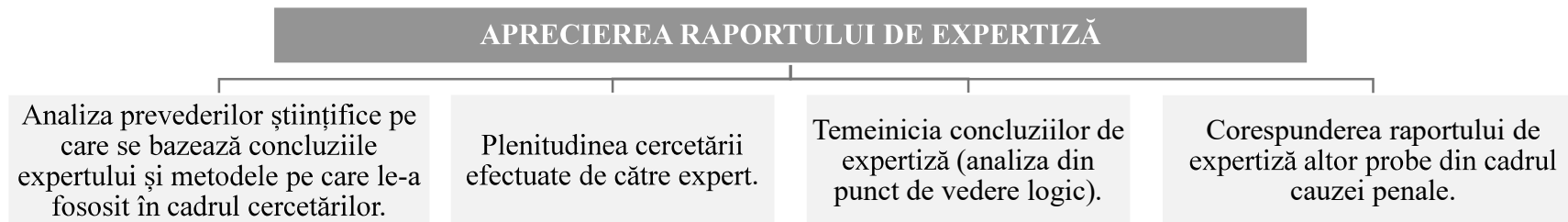

Schema nr. 3 – Structura ordonanței cu privire la dispunerea expertizelor judiciare

Schema nr. 4 – Structura raportului de expertiză

Schema nr. 5 – Aprecierea raportului de expertiză

Schema nr. 6 – Tactica colectării mostrelor pentru cercetarea comparativă

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

---

1. Cod Procedură Penală a Republicii Moldova. Legea RM nr.122 din 14-03-2003. În Monitorul Oficial Nr. 248-251, din 05-11-2013. Disponibil și la https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138876&lang=ro, accesat la 13.03.2024.
2. Aionițoaie C., Berchesan V., Butoi T., et. al. Tratat de tactica criminalistica. ed. a II-a. Ed. Carpați. Craiova, 1992.
3. Alămoreanu S. Elemente de criminalistică. Ed. Alma-mater. Cluj-Napoca, 2000.
4. Anghelescu I. Dan N., Constantin I. R., et. al. Dicționar de criminalistică. Ed. științifică și enciclopedică. București, 1984.
5. Bercheșan V., Dumitrașcu I. Probele și mijloacele de probă. Ed. Ministerului de Interne. București, 1994.
6. Bercheșan V. Metodologia investigării criminalistice a omorului. Ed. Paralela 45. Pitești. 1998.
7. Bercheșan V. Cercetarea penală. Îndrumar complet de cercetare penală. Ed.și Tip. Icar. București, 2002.
8. Bracaciu Gh., Zăhărăchescu Gh. Ghidul procurorului criminalist, vol. I. Ed. Helicon. Timișoara, 1994.
9. Butoi T., Butoi I., Butoi Al., et. al. Analiza comportamentală din perspectiva psihologiei judiciare victimiologiei și tacticii criminalistice. Ed. ProUniversitaria. București, 2019.
10. Cataraga O. Expertiza judiciară. Ed. Pro Universitaria. București, 2022.
11. Ciopraga A. Criminalistica. Elemente de tactică. Universitatea A.I.Cuza. Facultatea de Drept. Iași, 1986.
12. Ciopraga A. Criminalistica. Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
13. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistică. Ed. Junimea. Iași, 2001.
14. Cîrjan L. Compendiu de Criminalistică. Ediția a II-a. Ed. Fundației România de Mâine. București, 2004.
15. Cîrjan L. Tratat de criminalistică. Ed. PINGUIN BOOK. București, 2005.
16. Constantin R., Drăghici P., Ioniță M. Expertizele – mijloc de probă în procesul penal. Ed. TEHNICĂ. București, 2000.
17. Dicționarului Explicativ al Limbii Române, disponibil la <https://dexonline.ro/definitie/emfaz%C4%83>, accesat la 11.03.2024.
18. Dolea Ig. Codul de procedură penală a Republicii Moldova. (Comentariu aplicativ). Ediția a II-a. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2020.
19. Doraș S. Criminalistica. Vol. II. Ed. Tipografia Centrală. Chișinău 1999.
20. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
21. Drăghici C., Ștefan C. E. Tactica percheziției și ridicării de obiecte și înscrisuri. Ed. Sitech. Craiova, 2006.
22. Gheorghită M. Tezele generale ale tacticii criminalistice. Material științifico-dodactic. Ed. ARC. Chișinău, 2004.

23. Gheorghiuță M. *Tratat de criminalistică*. F.E.-P. Tipografia Centrală. Chișinău, 2017.
24. Gheorghiuță M., Crijanovschi S. *Procedura și tactica efectuării unor acțiuni de urmărire penală*. F.E.-P Tipografia Centrală. Chișinău, 2021.
25. Golunski S.A. *Criminalistica*. Ed. Științifică. București, 1961.
26. Grofu N. *Criminalistică. Tactică*. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 2019.
27. Jitariuc V. *Tactica acțiunilor de urmărire penală: Noțiuni, Conținut, Sistem*. În: *Revista Română de criminalistică*, nr. 2. București, 2022.
28. Mircea I. *Criminalistica*. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1978.
29. Mircea I. *Criminalistica*. Ed. Lumina Lex. București, 1999.
30. Niță N. *Tactica Criminalistică*. Ed. ProUniversitaria. București, 2017.
31. Odagiu Iu., Rusnac C. *Teoria versiunilor criminalistice*. În *Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Științe juridice// Legal Sciences*, nr. 11. Chișinău, 2020
32. Olteanu G.I., Ruiu M. *Tactică criminalistică*. Ed. AIT Laboratories. București, 2009.
33. Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., et. al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Curs Universitar. Ed. Cartea Militară. Chișinău, 2020.
34. Pletea C. *Criminalistica. Elemente de anchetă penală*. Ed. Little Star, București, 2003.
35. Rusu V., Gavajuc S., Gheorghies Al. et. al. *Dicționar de drept processual-penal*. Ed. Pontos. Chișinău, 2012.
36. Rusu V., Gavajuc S. *Reflecții de ordin doctrinar privind bazele tactice ale activității speciale de investigații*. În: *Studii și cercetări juridice: Culegere de lucrări științifice de specialitate. Partea 2*. Chișinău, 2020.
37. Stancu Em. *Criminalistica*. Vol. II. Ed. Actami. București, 1995.
38. Stancu Em. *Criminalistica*, vol. II. Ed. Actami, București, 1999.
39. Stancu Em. *Tratat de criminalistică*. Ed. Actami. București, 2001.
40. Stancu Em. *Criminalistică. Suport de curs*. Ed. Pro Universitaria. București, 2004.
41. Stancu Em., Manea T. *Tactică criminalistică (I)*. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
42. Suciuc C. *Criminalistica*. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972.
43. Theodoru Gh. *Tratat de Drept procesual penal*, ediția a 2-a. Ed. Hamangiu. București, 2008.
44. Terbancea M., *Etica cercetării în echipă II Ghidul procurorului criminalist*. Timișoara, 1995.
45. Țîru G., Lepăduși V., Nenov P.Z. et. al. *Dicționar Român de criminalistică*. Tip. TRIUMPH. București, 2012.
46. Васильев В. *Криминалистика // Следственная тактика (общие положения)*. Изд. Моск. ун-та. Москва, 1971.
47. Васильев А. *Следственная тактика*. Изд. Юрид. лит. Москва, 1976.

48. Герасимов И., Драпкин Л., Общие вопросы криминалистической тактики // Криминалистика, Москва, 1994.
49. Драпкин Л., Герасимов В. Криминалистика // Организация и планирование расследования. Изд. Высш. шк. Москва, 1994.
50. Карнеева Л.М., Галкина И.С. Расследование преступлений группой следователей. Изд. ВНИИ МВД СССР. Москва, 1965.
51. Михайлов А., Соловьев А., Соля-Серко Л. Научная организация труда следователя. Изд. Юрид. лит. Москва, 1974.
52. Пантелеев И. Криминалистика // Организация и планирование расследования. Изд. Юрид. лит. Москва, 1993.
53. Шепитько В.Ю. Криминалистика: Курс лекций. Изд. Одиссей. Харьков, 2003.
54. Яблоков Н. П. Криминалистика. Учебник для вузов. Изд. БЕК. Москва, 1997.

dr. Vitalie JITARIUC,
dr., conf. univ. Vitalie RUSU

TACTICA CRIMINALISTICĂ

Suport de curs în scheme

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Jitariuc, Vitalie.

Tactica criminalistică: Suport de curs în scheme / Vitalie Jitariuc, Vitalie Rusu. – Chișinău: [S. n.], 2024 (Print-Caro). – 79 p. : scheme.

Referințe bibliogr.: p. 77-79 (54 tit.). – [60] ex.

ISBN 978-9975-180-83-2.

343.98(075.8)

J 63

Culegere și paginare computerizată.

Bun de tipar 15.05.2024.

Formatul 60x84/8. Tipar offset.

Coli conv. de tipar 9.12. Coli de autor 11.15.

Tiparul executat la „PRINT-CARO” SRL
mun. Chișinău, str. Astronom Nicolae Donici,14,
MD-2049, Republica Moldova